

DE OPSTANDING DER DODEN EN HET LAATSTE OORDEEL

OF

DE WAARHEID VAN DE OPSTANDING DES LICHAAMS TEN JONGSTEN DAGE,

ZOWEL VAN GOEDEN ALS VAN BOZEN, DE WIJZE, WAAROP ZIJ UIT HUN GRAVEN ZULLEN UITGAAN, IN WELK LICHAAM ZIJ ZULLEN OPSTAAN, HET LAATSTE OORDEEL EN HET EINDE DER WERELD.

Ziet, ik zeg u ene verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden, 1 Corinthiërs 15:51, 52. Verwondert u daar niet over, laat de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, Johannes 5:28, 29.

VOORWOORD.

WELWILLENDEN LEZER!

Hoewel dit geschrift klein van omvang, is, toch spreekt het tot u over de grootste en gewichtigste zaken, namelijk over leven en dood in de eeuwigheid, u aantoonende uit de Heilige Schrift, dat de tijd nadert, wanneer er ene opstanding der doden, zowel der rechtvaardigen als der onrechtvaardigen, zijn zal, wanneer hun lichamen uitgaan uit de graven, waarin zij thans zijn of zullen zijn in de toekomst van dien dag.

Ook wijzen u deze regelen op de volgorde, waarin die twee soorten van mensen-kinderen zullen verrijzen, en met wat voor lichaam zij bekleed zullen worden, alsmede zeer duidelijk op hun toekomstigen staat en toestand.

Gij vindt hier voorts de waarheid en de omstandigheden van dat geduchte oordeel, het openen der boeken, het verhoor der getuigen en het eindelijke vonnis over goeden en bozen, en ik hoop, dat het lezen van dat alles uwer ziele zegen brengen moge. Want zo gij in het geloof zijt, dan zullen deze regelen u, met Gods hulp, bemoedigen en sterken in uw geloof aan de waarheid des Evangelies, zijt gij daarentegen nog ongelovig, dan kunnen zij u overtuigen van hetgeen het einde der wereld ongetwijfeld voor u zijn zal al naarmate gij in uwe zonden blijft of u bekeert. Indien gij in dezelve blijft, zwarte duisternis en eeuwig verderf, indien gij u echter bekeert en het Evangelie gelooft, dan licht en leven, vreugde en troost, eer en heerlijkheid, zaligheid in eeuwigheid.

Sta mij derhalve toe, dat ik de volgende beden tot u richt:

Ten eerste. Hoed u voor dien geest der spottelij, die spreekt: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" 2 Petrus 3:4-5.

Ten tweede. "Wacht u zelve, dat uw hart niet te eniger tijd bezwaard worde met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome", Lukas 21:34-35.

Ten derde. Wees daarentegen waakzaam om uwe roeping en verkiezing vast te maken, opdat gij in dien dag, van welken u dit geschrift spreekt, niet wordet gevonden zonder die heerlijke rechtvaardigheid, die in uwe plaats moet staan, en u voor Gods aangezicht met ene

onuitsprekelijke heerlijkheid vervullen zal. Hem zij heerlijkheid in de gemeente, door Jezus Christus, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

MAAR DIT BEKEN IK U, DAT IK NAAR DIEN WEG, WELKEN ZIJ SEKTE NOEMEN, DEN GOD DER VADEREN ALZO DIENE, GELOVENDE ALLES WAT IN DE WET EN IN DE PROFETEN GESCHREVEN IS, HEBBENDE HOOP OP GOD, WELKE DEZEN OOK ZELVEN VERWACHTEN, DAT ER ENE OPSTANDING DER DODEN WEZEN ZAL, BEIDE DER RECHTVAARDIGEN EN DER ONRECHTVAARDIGEN, HANDELINGEN 24:14-15.

In de behandeling van dezen tekst stel ik mij hoofdzakelijk voor, over de opstanding der doden te spreken, en daarom wil ik mij aanstonds daarmee bezighouden, terwijl ik het overige stilzwijgend voorbijga.

Gelijk bekend is, was Paulus door degenen, die hem naar het leven stonden, van vele dingen beschuldigd, en, van de overheid verlof gekregen hebbende, om zich te verantwoorden, sprak hij in korte woorden zijne onschuld uit aan de misdaden, waarvan men hem betichtte, maar beled tegelijk, dat hij naar dien weg, welke zijne vijanden sekte noemden, den God der vadersen alzo diende, gelovende alles, wat in de Wet en de Profeten geschreven is, hebbende tevens dezelfde hoop op God, dat er ene opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen

In het voorbijgaan zij hier opgemerkt, hoe een huichelachtig geslacht vaak dezelfde waarheden en derzelve kracht in anderen veroordeelt en vervolgt, die het in woorden zelf belijdt. Ik heb hoop op God, zegt Paulus, en wel ene hoop, die zijne vijanden ook hadden, en niettegenstaande dat, werd hij om deze hoop der opstanding door hen geoordeeld.

Maar ons onderwerp zou zijn, dat "er ene opstanding der doden wezen zal, enz." In deze woorden spreekt de Apostel den hoofdinhoud zijner leer uit, namelijk: de opstanding der doden, en zegt hij ons, dat die leer van de opstanding der doden ook juist zijn troost was, die hem door alle beproeving en droefenis, door allen laster en nood heen hielp, zodat hij niet bezweek onder al die wederwaardigheden. Ik heb hoop op God, zegt hij, alzo ene vaste hoop, dat "er ene opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." De reden, waarom ik niet kan doen wat deze Joden begeren, noch leven kan gelijk de Heidenen, is, dat mijne ziel aan de opstanding der doden gelooft. Deze leer doet mij vrezen, dat ik niet iemand beledige, deze leer schraagt en steunt mijne ziel, bewaart mij voor vertwijfeling en afval, onder al die stormen, die over mijn hoofd gaan. In een woord: deze leer boezemt mij meer ontzag in, dan alle menselijke wetten en inzettingen, welke straffen ook op derzelve overtreding bedreigd zijn. "En hierin oefen ik mij zelve, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen", Handelingen 24:16.

Wijl het hierin dus blijkt, welke kracht de leer van de opstanding der doden heeft, zowel om Gods volk op te beuren als om het ontzag in te boezemen, om het te bemoedigen en te verootmoedigen, zo zal het voor ons nuttig en noodzakelijk zijn, de volle betekenis te leren verstaan van dat veelomvattende woord: de opstanding der doden.

En om hierin te beter te slagen, wil ik kortelings deze vragen beantwoorden:

1. Wat te dezer plaats onder de doden verstaan wordt,
2. Wat het woord opstanding hier betekent, en
3. Waarom de Apostel hier spreekt van de opstanding der doden als iets toekomstigs: "Er zal ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen."

In de eerste plaats. Het woord doden heeft in de Schrift vijf verschillende betekenissen, namelijk:

1. De mensen sterven den natuurlijken dood, wanneer zij ophouden tot deze wereld te behoren, gelijk David, als Petrus van hem getuigt, dat "hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag", Handelingen 2:28.

2. Er is een volk, dood in zonden en misdaden, en dit volk zijn degenen, die nog nimmer van de duisternis tot het licht overgegaan, die de macht van Satan nog niet ontkomen zijn, of zich aan God hebben overgegeven. Het zijn dezulken, zeg ik, die de macht van Gods Woord en Geest nimmer gevoelden, als in staat om hen uit hun verloren toestand te redden en in hen ene wedergeboorte tot stand te brengen, die derhalve nimmer het leven in Christus en Zijne zoenverdiensten vonden, Efeziërs 2:1, 2, Johannes 5:25.

3. Ook bestaat er een dood, dien zij sterven, welke in zekere mate Goddelijk licht ontvangen en het Evangelie van Jezus Christus beleden hebben. Om de zekerheid hunner verdoemenis aan te duiden, wordt van hen gezegd, dat "zij zijn als bomen in het afgaan van den herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, en ontworteld", Judas 1:12.

4. Vervolgens maakt de Schrift ook melding van een sterven aan de zonde, aan de lusten en begeerten des vlezes, deze dood is de aanvang van het ware leven en de ware gelukzaligheid, en een zekere voorbode van het deelgenootschap aan Christus en met Hem in de toekomstige wereld, Romeinen 6:6-8, 2 Timotheus 2:11.

5. Eindelijk lezen wij van een eeuwigen dood, namelijk die dood, waarin zij verzwolgen worden, die zonder God, zonder Christus, zonder genade, deze wereld verlaten, die in hun zonde, onder den vloek van een vreselijken God sterven, die, zeg ik, omdat zij den Heere Jezus Christus den Zaligmaker, in den dag der genade niet gezocht hebben, in den gapenden afgrond van eeuwige ellende en eeuwigen jammer gestort worden, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust, Markus 9:43, 44, Lukas 16:23-26.

Wijl nu dood of doden in de Schrift onder zoveel betekenissen aangewend wordt, moeten wij nagaan, welken zin onze tekst aan dat woord hecht, en wij kunnen al dadelijk opmerken, dat "gestorven zijn in Christus, " hier allerminst kan bedoeld zijn, want die in Christus, dat is: aan hun zonden gestorven zijn, zijn tegelijk met Hem opgestaan ten nieuwen leven. Wij hebben dus verder te vragen, van welke doden de Apostel spreekt, als hij zijne hoop op hun opstanding mededeelt.

a. Ene opstanding van den eeuwigen dood kan niet bedoeld zijn, want op dien eeuwigen dood volgt gene opstanding, Psalm 49:8,

b. Evenmin de opstanding van dien dubbelen dood, waarvan Judas 1:12 getuigt, want ook op deze kan gene opstanding volgen.

c. Ook zou het ongerijmd zijn, van den dood aan de zonden en vleeselijke lusten te spreken, wijl die dood zelf ene opstanding is, ene opstanding, waarvan de Apostel zelf en de broederen, aan wie hij schrijft, deelgenoten waren, als hij zegt: "En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vlezes, mede levend gemaakt met Hem, " Colossenzen . 2:13, 20. En wederom: "Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, " Colossenzen . 3:1. En wederom: "Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt, door het geloof der werking Gods, die Hem uit de doden opgewekt heeft, " Colossenzen . 2:12.

d. De doden, waarvan in onzen tekst sprake is, zijn derhalve degenen, die dit leven hebben verlaten, wier lichamen gescheiden zijn van hun onsterfelijke ziel, en de bedoelde opstanding is de opstanding des lichaams uit het graf, gelijk Daniël zegt: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing, " Daniël 12:2. En wederom Jezus zelf: "De ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:28, 29.

In de tweede plaats. Wat is hier de betekenis van het woord opstanding? De opstanding der rechtvaardigen is de opstanding van de lichamen der rechtvaardigen, en de opstanding der goddelozen is de opstanding hunner lichamen tot het laatste oordeel. Dit is ook de zin van

Paulus' woorden tot Agrippa: "En nu sta ik en word geoordeeld over de hoop der beloften, die van God tot de vaderen geschied is", Handelingen 26:6, welke belofte allereerst vervuld werd in de opstanding des lichaams van Christus, Handelingen 13:32, 33, en haar volkomen vervulling erlangen zal, wanneer alle doden, groot en klein, zullen opgewekt worden. Daarom zegt ook Paulus in Handelingen 13, dat die belofte reeds vervuld is, en in onzen tekst, dat die belofte nog vervuld moet worden. "Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk God dienende, verhopende te komen, " Handelingen 26:7. En God zegt tot Daniël: "Maar gij, ga henen tot het einde, want gij zult rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen, " Daniël 12:13.

Christus is reeds opgestaan, en in zoverre is de belofte vervuld geworden, maar Zijne heiligen zijn voor verreweg het grootste gedeelte nog in hun graven, en daarom ligt de vervulling der belofte, wat hen aangaat, nog in de toekomst, gelijk Paulus zegt: "Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?" Handelingen 26:8.

Voorts dat hier van de opstanding des lichaams van de rechtvaardigen en goddelozen sprake is blijkt ook daaruit, dat de Apostel van ene opstanding spreekt, waaraan de Farizeeën zelven geloofden. "Hebbende hoop op God, " zegt Paulus, "welke dezen ook zelven verwachten, " en welke hoop dat is, deelt hij onmiddellijk mede: "dat er ene opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." Wij weten toch, dat de Farizeeën van ene opstanding uit den dood der zonde tot het leven der genade niets wilden horen, en dus gene wedergeboorte erkenden, zij steunden zich op het feit, dat zij Abrabams zaad waren, naar het vlees namelijk. Ja, wanneer iemand tot Christus' leer overhelde of ze zelfs aannam, b.v. omtrent de wedergeboorte, of de opstanding tot het leven in de genade, dan waren zij hoogst verbolgen, hoewel zij aan den anderen kant beslist de leer der Sadduceeën verwierpen, die de opstanding des vlezes loochenden, Johannes 3:1-9, 8:51-56, Handelingen 23:6-8.

Ook moet de opstanding, waarvan de Apostel spreekt, noodzakelijk ene opstanding des lichaams zijn, omdat er sprake is van "ene opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, " dat is: van heiligen en zondaars, volgens het woord des Heeren: "De ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:28, 29.

In de derde plaats. De opstanding, waarvan hier sprake is, wordt voorgesteld als iets toekomstigs, dat noch heiligen noch zondaars tot nog toe gezien hebben: "Er zal ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." Wilt hier zelfs de opstanding der rechtvaardigen in een toekomstig tijdstip gesteld, ja mede onder de "opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen" gerekend wordt, zo moet deze opstanding noodzakelijk dezelfde zijn als die, waarvan Job spreekt, als hij zegt: "Alzo ligt de mens neer, en staat niet op, totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hunnen slaap opgewekt worden, " Job 14:12.

Nadat ik alzo met weinige woorden den zin onzer tekstwoorden heb blootgelegd, wil ik verder, tot sterking van hen, die nog twifelen, en tot verkwikking der standvastigen en sterken, enige Schriftuurplaatsen aanbevelen, die de toekomstige opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, onloochenbaar bewijzen.

Ik wil dan beginnen met:

TEN EERSTE: DE OPSTANDING DER RECHTVAARDIGEN te beschouwen.

In de eerste plaats. De rechtvaardigen zullen opstaan, omdat Christus van de doden verrezen is. Christus is het Hoofd der rechtvaardigen, en zij zijn de leden Zijns lichaams, krachtens deze eenheid moeten ook de rechtvaardigen eenmaal uit hun graven opstaan. Ook de Apostel maakt gebruik van dit argument: "Indien nu Christus gepredikt wordt, " zegt hij, "dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er gene opstanding der doden is?" 1 Corintheërs 15:12. Nu zeg ik: de grond, waarop Paulus de opstanding der doden, hier meer bepaald die der rechtvaardigen afleidt uit de reeds volbrachte opstanding van Christus, is deze, dat de rechtvaardigen het lichaam huns Zaligmakers zijn, zowel wat hun lichaam, als hun ziel aangaat. "Weet gij niet", dus vraagt hij, "dat uwe lichamen leden van Christus zijn, " 1 Corintheërs 6:15. Een zeer gewichtige grond: want indien een heilige een lid van Christus' lichaam is, dan moet hij of uit zijn graf opstaan, of zonde en dood behouden macht over een lid van Christus. Wederom zeg ik: indien de lichamen der heiligen niet opgewekt worden, dan is de overwinning van Christus over Zijne vijanden gene volkomene geweest, wijl dezen Zijne leden, althans naar het lichaam, dan immer in hun macht behouden. "De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood, " 1 Corintheërs 15:26. Hoewel nu Christus in Zijn eigen persoon ene volkomene zegepraal over den dood en alle andere vijanden behaald heeft, heerst de dood toch nog over al de lichamen dergenen, die in de graven zijn, beschouwt men alzo Christus in betrekking tot de leden Zijns lichaams, dan is de zegepraal over den dood nog onvolmaakt, en niet voordat die allen tot den laatste toe, uit hun graven verrezen zijn, zal deze heerlijke triomfkreet volkomenlijk vervuld worden: "De dood is verslonden tot overwinning, " 1 Corintheërs 15:53, 54.

In de tweede plaats. Gelijk er ene opstanding der rechtvaardigen moet zijn, omdat Christus hun Hoofd, en zij Zijne leden zijn, zo volgt deze waarheid ook daaruit, dat de heiligen, zowel naar ziel als naar lichaam Christus' eigendom geworden zijn. "Want gij zijt duur gekocht, " zegt wederom de Apostel, "zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en uwen geest, welke Godes zijn, " 1 Corintheërs 6:20. Wat Christus met Zijn bloed gekocht heeft, blijft eeuwig Zijn eigendom. O, dood! zegt Christus, Ik wil ze hebben, o, graf! Ik zal ze uit uwe hand rukken, Ik zal hen uit het geweld des grafs bevrijden en ze van den dood verlossen, Ik heb hen gekocht, zij zijn de Mijnen. "Doch Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uwe pestilentieën? hel! waar is uw verderf? berouw zal van Mijne ogen verborgen zijn, " Hosea 13:14. Ik zeg, hoewel de macht des grafs onoverwinnelijk, en de dood "de koning der verschrikkingen" is, Job 18:14, toch zijn uitkomsten tegen den dood bij Hem, die de sleutels der hel en des doods heeft, Openbaring 1:18. "Die God is ons een God van volkomene zaligheid, en bij den Heere, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood, " Psalm 68:21, en wij, de prijs Zijns bloeds, zullen uit des zelfs macht verlost worden.

In de derde plaats Niet slechts is het lichaam een lid van Christus en de prijs Zijns bloeds, het is ook de tempel des heiligen Geestes, die in ons woont. "Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt, en dat gij uws zelfs niet zijt?" 1 Corintheërs 6:19. Het lichaam is in Christus' schatting niet zo onbeduidend als in de ogen der Sadduceeën. "Het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heere voor het lichaam, " 1 Corintheërs 6:13, en zulks niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst, waarom de Apostel vervolgt: "En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken voor Zijne kracht, " 1 Corintheërs 6:14, dat is: gelijk Hij Christus' lichaam heeft opgewekt van de doden, zo zal Hij ook onze lichamen opwekken door Christus.

In de vierde plaats. Ook moeten de lichamen der heiligen opstaan op grond der overeenkomst, die er bestaat tussen het lichaam van Christus en hun lichamen. "Als Hij zal geopenbaard

worden, zullen wij Hem gelijk wezen", 1 Johannes 3:2. Nu getuigt de Schrift overvloedig, dat Christus' lichaam uit het graf verrezen en in den hemel opgenomen is, en daar eeuwig, als een verheerlijkt lichaam, in het heilige der heilige blijft, Lukas 24:3-7, 36-43, Johannes 20:24-28, Handelingen 1:2-11, 2:31, 17:30-33, Markus 16:6, 7, 19, Hebreëen 7:24-26, 8:1-3, 10:12.

Nu zeg ik: het zou mij zeer vreemd voorkomen, indien Christus met Zijn verheerlijkt lichaam opgestaan, ten hemel gevaren en aan 's Vaders rechterhand gezeten ware, en Zijn volk alleen naar den geest met Hem zou zijn, vooral daar wij lezen, dat Hij in Zijne opstanding geworden is "de Eerstgeborene uit de doden, de Eersteling dergenen, die ontslapen zijn", Colossenzen . 1:18, 1 Corinthiërs 15:20. Want wij weten, dat er sprake is van enen eerstgeborene, wanneer op dien nog meer kinderen volgen en een eersteling opent ene langere of kortere reeks, daarom besluiten wij, dat "gelijk zij allen in Adam sterven, zij ook alzo in Christus allen levend gemaakt zullen worden. Maar een iegelijk in zijne orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijne toekomst", 1 Corinthiërs 15:22, 23.

Daarom ook zegt de Schrift: "Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Filippenzen 3:21. En wederom is dat de reden, waarom de dag van Christus genoemd wordt: de dag van de openbaring der kinderen Gods en de verlossing onzes lichaams, Romeinen 8:21-24, want in dien dag zullen de heiligen niet alleen hunnen Zaligmaker gelijk zijn, maar ook even als Hij verschijnen, opgewekt uit hun graven als Hij, en verheerlijkt in hun lichamen gelijk Hij.

In de vijfde plaats. Er moet ene opstanding van de lichamen der heiligen zijn, omdat ook hun lichaam, zowel als hun geest, gedeeld heeft in de vervolging, die hen om Christus' en des Evangelies wil getroffen heeft. Ja, het lichaam lijdt soms het meeste onder die vervolging, waardoor wij onzen Heere verheerlijken en zelve gelouterd worden, het lichaam gevoelt kastijding en foltering, honger en dorst, koude en naaktheid, vuur en rad, en duizend andere kwellingen, het is in het lichaam, dat wij de littekenen des Heeren Jezus dragen, "opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden", Galaten . 6:17, 2 Corinthiërs 4:11. God is zulk een rechtvaardig God en zo barmhartig voor Zijn volk, dat, hoe wreedaardig de vijand ook de Zijnen naar het lichaam kwelt, misvormt en doodt, dat lichaam toch, gelijk wij verder zullen zien, in onverderfelijkheid, eer en heerlijkheid zal opgewekt worden. Zo lezen wij op ene andere plaats, dat Christus hen, die steeds met Hem gebleven zijn in Zijne verzoeken, dat is: die om Zijntwille den smaad en de vijandschap der wereld hebben verdragen, het Koninkrijk verordineert, gelijkerwijs Zijn Vader dat Hem verordineerd heeft, Lukas 22:28, 29. "Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen", 2 Timotheus 2:12, en "die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven", Johannes 12:25. Dat alles wacht op zijne vervulling, voornamelijk in de opstanding der rechtvaardigen.

In de zesde plaats. Ware er gene opstanding der rechtvaardigen, dan zou er in alle opzichten de grootste verrijdeling bestaan, die men ooit gezien heeft, sedert er mensen op aarde geweest zijn. Ene verrijdeling, zeg ik,

1. Van Gods wil "En dit is de wil des Vaders, die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage", Johannes 6:39.

2. Van Gods macht, want Hij, die den Heere Jezus uit de doden heeft opgewekt, wil ook onze lichamen door Zijne macht opwekken, gelijk Paulus zegt: "Het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heere voor het lichaam. En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijne kracht", 1 Corinthiërs 6:13, 14.

3. Ware er gene opstanding der rechtvaardigen te verwachten, dan zou ook Christus gedeeltelijk de vrucht Zijner zoenverdiensten missen, en Zijn lijden in dit opzicht ijdel zijn geweest. Gelijk ik reeds opmerkte, zijn Zijne verlost de prijs Zijns bloeds en de leden Zijns lichaams: Hij zelf is thans gezeten aan de rechterhand Gods, "verre boven alle overheid, en

macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt", verwachtende, dat Zijne vijanden eens gezet worden tot ene voetbank Zijner voeten, Efeziërs 1:21, Hebrëeën 1:13, alsook, dat zij zullen onderworpen worden aan den zwaksten der heiligen, hetgeen niet zal geschieden, zolang ook niet de laatste vijand, de dood, te niet gedaan is. Wij weten, dat Hij bij Zijn verlaten van deze aarde gezegd heeft, dat Hij terug komen en ons allen tot Zich nemen zal, nl. in den hemel, opdat wij ook zijn mogen waar Hij is, Johannes 12:26, 14:1-3, 17:24. Maar ik zeg, hoe zal eens die verwachting des Heeren vrijdeld worden, indien de dood en het graf hun prooi behouden en Hem niet diegenen overleveren, die Hij naar lichaam en ziel heeft vrijgekocht?

4. Indien de rechtvaardigen niet naar het lichaam worden opgewekt, dan zien ook zij hun verwachtingen vrijdeld. Wel is waar hebben de heiligen, die deze aarde reeds verlieten, meer gemeenschap en omgang met God den Vader en den Heere Jezus Christus, dan wij genieten of ook in dit sterfelijke vlees kunnen genieten wijl zij zich reeds in het paradijs bevinden, Lukas 23:43. Maar hoewel zij daar verkeren, toch verlangen ook zij naar den dag der Goddelijke wraak, namelijk den dag, waarin ook hun lichamen uit het graf zullen opstaan. Naar dien dag verlangden ook de zielen onder het altaar, toen zij uitriepen: "Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser! oordeelt en wrekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?" Openbaring 6:10, 11. Toen zij stierven, legden zij dit aardse leven af, in de hoop, dat zij ene betere opstanding verkrijgen zouden, Hebrëeën 11:35, en nu zij gestorven zijn, verlangen zij naar dien dag, naar dien dag, zeg ik, dat de doden, ook de vijanden des Heeren, geoordeeld zullen worden, want dan zal Hij "den loon geven Zijnen dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en degenen die Zijnen Naam vrezen, den kleinen en den groten", Openbaring 11:18.

5. Ook de heiligen, die nog op aarde leven, zullen zich grotelijks teleurgesteld zien, zo er gene opstanding der rechtvaardigen wezen zal, want hoewel zij reeds de eerstelingen des Geestes ontvangen hebben, wachten zij toch niet slechts op toeneming dier gaven, maar tevens op de opstanding, verlossing en verheerlijking van dit sterfelijke lichaam. "Want onze wandel", zegt de Apostel Paulus, "is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus, die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Romeinen 8:20-23, Filippenzen 3:20, 21. Ik vraag dan: indien het lichaam niet weer opstaat, hoe zal het dan gelijkvormig gemaakt worden aan het heerlijke lichaam van Jezus Christus, welke treurige teleurstelling wacht ook hen dan niet, die hier, op grond van Bijbelse beloften, op ene opstanding des vlezes gehoopt hebben! Zij verwachten goed, maar vinden kwaad, zij verwachten volkomenlijk van de macht des vijands verlost te zullen worden, maar zie, dood en graf blijven heerschappij voeren over hun lichamen. Geliefden! laat u niet bedriegen. "Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn", Psalm 9:

19. En Christus zelf zegt: "En dit is de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage", Johannes 6:40.

6. Indien de rechtvaardigen niet uit hun graven verrijzen, dan wordt ook elke genadegave Gods in onze ziel vrijdeld, want hoewel de geest der vroomheid nog een schijn van heiligheid met de loochening der opstanding weet te verenigen, toch vindt Gods genade en Gods leven in het hart der uitverkorenen juist daarin kracht, dat de hope des eeuwigen levens hen het lijden dezes tijds doet vergeten.

a. Ons geloof ziet daarnaar uit, gelijk geschreven is: "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook. Wetende dat Hij, die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen", 2 Corinthiërs 4:13, 14.

b. Onze hoop richt daarheen haren blik: "Ook wij zelven", zegt Paulus, "die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelven, zeg ik, zuchten in ons zelven, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams. Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is gene hoop, want hetgeen iemand ziet-d.i. hetgeen iemand bezit- waarom zal hij het ook hopen?" Romeinen 8:23, 24.

c. Ook de gave der zelfverloochening wordt krachtig in die verwachting: "Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeziërs, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden?" 1 Corinthiërs 15:32. Als wilde hij zeggen: Waarom doe ik afstand van die voorrechten en genoegens, welke de kinderen dezer wereld genieten? Waarom niet, gelijk zij, vervolging om des kruizes Christi wille vermeden? Indien de doden niet opgewekt worden, wat baat mij dan al die vervolging, die ik om het Evangelie mijns Heeren lijden moet?

d. Ook ijver en geduld, ja alle andere Geestesgaven, die God in onze harten uitstort, worden vooral door de hope des eeuwigen levens met een verheerlijkt lichaam, aangemoedigd, gesteund en versterkt, gelijk Jakobus zegt: "Zijt dan lankmoedig, broeders! tot de toekomst des Heeren-want dan zullen de doden opstaan, 1 Thessalonicenzen 4:16-17. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest ook gij lankmoedig, versterkt uwe harten, want de toekomst des Heeren genaakt", Jakobus . 5:7-8.

In de zevende plaats. De opstanding der rechtvaardigen moet noodzakelijk ene Goddelijke waarheid zijn, wanneer wij bedenken, welke duivelse dwalingen en ongerijmdheden reeds uit de loochening dezer leer zijn voortgevloeid, b.v. hij, die de opstanding onzes lichaams verwerpt, ontkent ook de opstanding onzes Heeren uit de doden. Dat deze gevolgtrekking volkomen juist is, getuigt ook de Geest zelf: "Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt", 1 Corinthiërs 15:16. Wie de opstanding der leden loochent, ontkent evenzeer de opstanding van het Hoofd, want wijl de opstanding der heiligen haar onderpand heeft in de verrijzenis huns Heeren, zo moet met gene opstanding ook het onderpand, de verrijzenis van Christus, vallen. En deze dwaling, die alle grondslagen des Christendoms omverwerpt, dringt tot in des zelfs hart door en vergiftigt alles gelijk ene adder. Ene menigte andere dwalingen zijn de vruchten dezer loochening, b.v.:

1. Wie de opstanding der rechtvaardigen loochent, komt tot de gevolgtrekking, dat verlossing van zonde en dood te prediken, ene ijdele zaak is, want hoe kan iemand van de zonde verlost worden, zo hij voor eeuwig ene prooi van dood en graf blijft? en dat is onbetwistbaar, indien er gene opstanding der rechtvaardigen wezen zal. Zo spreekt ook Paulus: "En indien Christus niet opgewekt is-Wiens opstanding de grond is, waarop wij onze opstanding verwachten-zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof", 1 Corinthiërs 15:14, dan prediken wij u fabelen, en gij neemt ze voor waarheid aan.

2. Dan maakt deze loochening God tot enen leugenaar, en verklaart de Schrift voor een fabelboek. "En zo worden ook wij," zegt Paulus, bevonden valse getuigen Gods: want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden", 1 Corinthiërs 15:15. Let hierop: eerst toont de Apostel aan, dat Christus' opstanding een bewijs is voor onze zalige opstanding, en nu doet hij opmerken, dat onze opstanding de waarachtigheid van gene bewijst, en inderdaad, beide is waar, want Christus' opstanding bevestigt de onze, en de onze zal eens de Zijne bevestigen.

3. De loochening der opstanding verdoemt ook al degenen, die deze wereld in die zalige verwachting verlaten hebben. "Indien Christus niet opgewekt is-en zo Hij niet is opgewekt, zo verrijzen ook wij niet, zo is (niet alleen) uw geloof te vergeefs, (maar) zo zijt gij (ook) nog in uwe zonden." En niet alleen die nog leven, maar "zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn", 1 Corinthiërs 15:17, 18.

4. Wie de opstanding der rechtvaardigen loochent, maakt den Christen tot den ellendigsten van alle mensen. Zo spreekt ook Paulus: "Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen, " 1 Corinthiërs 15:19. Vooreerst zijn wij dan de ellendigste van alle mensen, omdat wij dan de tegenwoordige genoegens laten varen voor andere, die nimmer zullen komen, indien namelijk de doden niet opgewekt worden. De ellendigste van alle mensen, omdat ons geloof en onze hoop, onze vrede en vreugde niets meer blijken dan een droom, een leugen, indien namelijk de doden niet opgewekt worden. Maar gij zult zeggen, dat zij, die zich aan God toewijden, toch in dit leven Zijnen troost zullen genieten. Ach, zo de doden niet opgewekt worden, dan zal al die troost niets dan verwaandheid en dwaasheid wezen, want wij geloven, dat God ons zo lief heeft gehad, dat hij ons, beide naar lichaam en ziel, in Zijnen hemel brengen zal, en dat is een ijdele waan, zo er gene opstanding der rechtvaardigen zal zijn. Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus hopen, dan zijn wij de ellendigste aller mensen. Arme Christen, wiens ziel vervuld is met de blijde hoop ener opstanding des lichaams, in de heerlijke verschijning des groten Gods en onzes Zaligmakers Jezus Christus, hoe zult gij u bedrogen vinden, indien de doden niet opgewekt worden! Maar nu: Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn. Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens", 1 Corinthiërs 15:20, 21.

5. Verder: wie de opstanding der doden loochent, zet de sluizen voor allerlei goddeloosheid open, hij maakt een werkelijk heilig leven tot ene onmogelijkheid en laat den laagsten en dierlijksten lusten den vrijen teugel. Want zo de doden niet opgewekt worden, laat ons dan eten en drinken en alles doen wat ons goed dunkt, hoe goddeloos en duivels het ook zijn moge: "laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij", 1 Corinthiërs 15:32, en dan is het gedaan, ene vergelding voor goed en kwaad komt nimmer, zo er gene opstanding is.

6. De loochening dezer waarheid, en zelfs de twijfeling aan deze zekere toekomst dient onmiddellijk om het geloof van hen, die zulks vernemen, te doen wankelen, en is zo ver van de gezonde leer onzes Gods verwijderd, dat het venijn zuigt uit de beste en gezondste spijs, die Hij onzer ziele heeft toebereid, gelijk een kanker ons gezonde vlees verderft. Hoe walgelijk is de aanblik van zulke mensen, wier gelaat door die vreselijke ziekte reeds misvormd is! Even walgelijk is de leer, dat de doden niet zullen opgewekt worden, in de ogen van God, van Christus en der heiligen, 2 Timotheus 2:18.

7. Om te besluiten: de loochening van de opstanding der rechtvaardigen, naar het lichaam, bewijst:

a. Grote onwetendheid omtrent God, omtrent Zijne macht om levend te maken, omtrent Zijne opstandingsbeloften, omtrent Zijne onwankelbare trouw in het vervullen Zijner beloften, zowel ten opzichte Zijns Zoons, als jegens de heiligen. Daarom roept Paulus hun toe, die in zulk ene dwaling vervallen zijn: "Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet", 1 Corinthiërs 15:34. Als wilde hij zeggen: Belijdt gij, Christenen te zijn? en trek gij de opstanding des lichaams in twijfel? Weet gij niet, dat de opstanding des lichaams en de heerlijkheid daaraan volgende de kern des Evangelies uitmaken? Zijt gij dan onbekend met de opstanding onzes Heeren Jezus Christus, en gelooft gij niet aan de macht en trouwe Gods, zowel jegens Zijnen Zoon als Zijne heiligen? Waarom zegt gij dan, dat er gene opstanding der doden wezen zal? Gij weet niets van God, noch wat Hij kan doen, noch wat Hij zal doen, noch hoe Hij Zich daarin zal verheerlijken.

b. Zij bewijst niet slechts grote onbekendheid met Gods macht, trouw, enz., maar ook diepe onkunde omtrent den inhoud en de strekking der Heilige Schrift, Christus zegt tot de ongelovige Sadduceëen: "Doch aangaande de doden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in den doornbos tot hem gesproken heeft,

zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Isaak's, en de God Jakobs. God is niet een God der doden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer", Markus 12:26, 27.

De God Abrahams, Isaak's en Jakobs te zijn, betekent hun God te zijn uit het oogpunt des Nieuwen Verbonds, gelijk geschreven staat: "Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn". God is derhalve geen God der doden, dat is: dergenen, die verloren gaan, hetzij engelen of mensen, Hebrëen 8:10,11, Johannes 8:42, 1 Johannes 3:8-10, Hosea 6:2, Colossenzen . 3:4, Efeziërs 1:4.

Nu zeg ik zij, die gelijk Abraham, Izaak en Jakob kinderen Gods zijn, worden in drieërlei opzicht onder de levenden gerekend:

a. In hun Heere en Hoofd, en zo mag van alle uitverkorenen gezegd worden, dat zij leven, want zij zijn van eeuwigheid in Hem verkoren, die hun Leven is, hoewel mogelijk nog velen van hen onbekeerd zijn. Ik zeg: Christus is hun Leven, volgens Gods eeuwigen wil.

b. De kinderen des Nieuwen Verbonds leven in heerlijkheid, beide met hunnen geest in aanschouwing, en op aarde door het geloof in ene voortdurende gemeenschap der genade met Christus in hun zielen, Galaten . 2:20.

c. Ook leven zij in betrekking tot hun opstanding, want God "roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren", Romeinen 4:17. Geboren worden, sterven, begraven worden, opstaan en verrijzen is alles tegenwoordig voor God, die niet naar den tijd leeft gelijk wij: "Een dag bij den Heere is als duizend jaren", en wederom zijn "duizend jaren als één dag", 2 Petrus 3:8. God, de Eeuwige, kent geen eerste, en tweede, en derde, alle dingen zijn naakt en geopend voor Hem, al de zijnen leven door Hem, Hebrëen 4:13, Jesaja 46:9, 10. Er zal ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.

Ene opstanding-waarvan? Van hetgeen gezaaid werd, of van hetgeen nimmer gezaaid werd? Indien van hetgeen gezaaid werd, dan moet het opgewekte óf dezelfde natuur hebben als het gezaaide, óf anders ook met des zelfs verderfelijkeit besmet zijn, maar het is de natuur en niet de verderfelijkeit, die het opgewekte met het gezaaide gemeen heeft. En inderdaad, het woord "opstanding" zelf is een krachtig bewijs, dat de doden uit hun graven zullen uitgaan, want de heilige Geest zou nimmer onjuister uitdrukking gebruikt hebben dan deze: Er zal ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen", indien goeden noch bozen uit hun graven zullen opstaan, veeleer zouden die woorden dan het wreedste bedrog bevatten.

Nu ik alzo de waarheid der opstanding des vlezes in het kort heb aangetoond, kom ik

TEN TWEEDE: DE WIJZE, WAAROP DE RECHTVAARDIGEN ZULLEN OPGEWEKT WORDEN.

Nadat de Apostel in 1 Corinthiërs 15 de waarheid en zekerheid der toekomstige opstanding heeft bewezen, gaat hij over tot ene korte beschrijving van het hoe dier opstanding, en om daarmee een einde te maken aan de dwaze voorstellingen van vele onwetenden, stelt hij ene hunner vragen voorop, namelijk deze: "Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opwekt worden? en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?" 1 Corinthiërs 15:35. Als antwoord daarop gebruikt hij in de eerste plaats de gelijkenis van het tarwegraan. Drieërlei toepassing leidt hij uit deze gelijkenis af:

1. Dat onze opstanding eerst na onzen dood kan plaats hebben: "Hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is", 1 Corinthiërs 15:36.

2. Dat wij bij onze opstanding niet alleen zullen herleven, maar tevens in een veel heerlijker staat overgeplaatst worden dan die, waarin wij hier verkeerd hebben. "En hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, enz. "Maar God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil", 1 Corinthiërs 15:37, 38, dat is: Hij geeft het lichaam, dat opgewekt wordt, meer luister, meer eer, meer grootheid.

3. Noch zijne herleving, noch zijn uitnemender heerlijkheid belet, dat het lichaam, dat opgewekt zal worden-in zijne natuur namelijk, niet hetzelfde zij als hetgeen op aarde gezaaid werd, want God geeft het een lichaam, en eer en heerlijkheid, gelijk Hij wil, maar toch: "aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam", 1 Corinthiërs 15:38.

En inderdaad is de gelijkenis, waarmee hij hier de opstanding der rechtvaardigen tracht te verklaren, zeer geschikt, tot zelfs in hare onderdelen, wat b.v. het begraven van het zaad betreft:

a. Het graan van tarwe, enz. is eerst gestorven, alvorens men het zaait of aan den schoot der aarde toevertrouwt, zo ook het lichaam der mensen.

b. Nadat het graan dus gestorven en begraven is, herleeft het weer, zo zal het ook met ons lichaam zijn, want nadat het gestorven en begraven zal zijn, wordt het eenmaal weer tot het leven teruggeroepen.

Ook is de gelijkenis treffend ten opzichte van het onderscheid, die het opgewekte of herlevende met het gestorvene of gezaaide vertoont: er wordt een dood graan gezaaid, een levend graan wordt opgewekt. Het wordt gezaaid, verdroogd en onaanzienlijk, het wordt opgewekt, groen en schoon. Ene enkele graankorrel wordt gezaaid, een volle halm verrijst er weer. Zij wordt gezaaid in een omhulsel, dat bij het ontspruiten verdwenen is.

Voorts, hoezeer het zaad dus sterft, in de aarde begraven wordt en zo vele veranderingen ondergaat, toch kan niets de natuur van het graan veranderen-het blijft volstrekt hetzelfde graan. Wordt tarwe gezaaid, zo komt er tarwe op, de gezaaide tarwe was slechts verdroogd en dood, en de opkomende tarwe is levend en saprijk. De uiterlijke gedaante is dus zeer veranderd, maar de kracht en natuur zijn dezelfde gebleven. "God geeft hetzelfde een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam."

In de tweede plaats.

Om verder de wijze der opstanding aan te tonen, bedient de Apostel zich, behalve van de gelijkenis des tarwegraans nog van drie andere gelijkenissen.

De eerste spreekt ons van de verschillende heerlijkheid des vlezes, de tweede van de verschillende heerlijkheid der hemelse en der aardse dingen, de derde van het verschil in heerlijkheid tussen zon en maan, en tussen de sterren onderling. En dan besluit de Apostel de gelijkenissen met dit woord: "Alzo zal ook de opstanding der doden zijn", 1 Corinthiërs 15:42. Als wilde hij zeggen: Het lichaam zal bij de opstanding grotelijks veranderd zijn, ja meer onderscheiden van ons aardse lichaam dan wanneer het vlees van beesten en vogels gelijk

gemaakt werd aan dat des mensen, of wanneer de aardse dingen met dezelfde heerlijkheid bekleed werden als die de hemelse bezitten, of wanneer de maan in glans en heerlijkheid gelijk werd aan de zon, of de minst aanzienlijke ster aan de prachtigste en schitterendste ster, die wij aan het uitspansel waarnemen.

Het is werkelijk ene opstanding. Het lichaam verrijst weer en behoudt zijne natuur, maar de verschijning is gans anders, oneindig heerlijker dan voorheen! Ene armzalige, verdroogde onbeduidende korrel wordt er gezaaid in den grond, daar ligt zij, zwelt op, breekt en vergaat, maar zie! ze ontvangt nieuw leven, de kiem ontwikkelt zich, schiet naar boven in een halm, schiet omlaag en vormt wortels, die halm wordt groter en groter, bloeit, en er ontwikkelen zich nieuwe korrels in de aren. Het is hetzelfde graan, maar hoe verschillend is niet zijn aanzien en gedaante van het graan, dat in de aarde gezaaid werd, het zaad verdwijnt in schoonheid bij hetgeen de volle aren aanbieden. En toch is dit geen ander dan het zaad, hetwelk den schoot der aarde is toevertrouwd, hoewel veel schoner en heerlijker, alleen de bolster is verdwenen. Ook onze bolster zal achterblijven, wanneer wij eens opgewekt worden. De vergelijking tussen de hemelse en aardse dingen bevat dezelfde waarheid: "Ene andere is de heerlijkheid der hemelse, en ene andere der aardse", 1 Corinthiërs 15:40. En let hierop: de Apostel beschouwt niet beider heerlijkheid afzonderlijk, maar wil doen uitkomen, dat de heerlijkheid der hemelse dingen zeer hoog verheven is boven die der aardse. "Ene andere is de heerlijkheid der hemelse en ene andere der aardse." Daarom, zeg ik, zal bij onze opstanding niet onze natuur, maar onze heerlijkheid veranderd zijn, wij zullen zijn als de engelen Gods, Lukas 20:36, niet naar hun natuur, maar naar hun heerlijkheid. Zo is ook de heerlijkheid der zon verre verheven boven die der maan, en de heerlijkheid van de ene ster boven die der andere.

Een bedelaar heeft dezelfde natuur als een koning, en goud, hetwelk nog in het zand verscholen ligt, dezelfde natuur als gezuiverd, fijn goud: maar een bedelaar heeft niet dezelfde heerlijkheid als een koning, noch gedegen goud dezelfde heerlijkheid als gelouterd goud. Maar onze heerlijkheid zal in de opstanding veel groter verandering ondergaan dan derzelve heerlijkheid, zodat wij als zo vele zonnen uit den schoot der aarde opstaan en aan het firmament des hemels schitteren zullen.

Deze beschouwing doet ons zien, hoe ijdel de taal is dergenen, die beweren, dat onze menselijke natuur, naar lichaam en ziel, het Koninkrijk Gods niet zal beërven, en welke onjuiste betekenis zij aan deze woorden des Apostels hechten: "Dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen", 1 Corinthiërs 15:50. En nu ik als van zelf op deze tegenwerping gekomen ben, wil ik niet verder gaan, zonder ze eerst een weinig nader besproken te hebben. Lezer, wie gij ook zijt! bedenk dat de woorden vlees en bloed in de Schrift menigmaal, en zo ook in de aangehaalde plaats, niet van het vlees, dat God gemaakt heeft, moeten verstaan worden, namelijk van het vlees, waarmee onze beenderen bekleed zijn, noch van het bloed, dat door onze aderen stroomt, die woorden betekenen vaak de verdorvenheid, zwakheid, sterfelijkheid, in één woord: het kwaad, dat den mens aankleeft. Wijl deze zwakheid en verdorvenheid allen mensen eigen is en degenen, die onbekeerd zijn, geheel en al beheerst, zo wordt ze vaak bestempeld met den naam van hetgeen, waarover zij regeert-namelijk ons vlees, maar daarom blijft toch die verdorvenheid iets geheel anders dan ons stoffelijk lichaam, dat onzen persoon eigen is, en zonder hetwelk wij gene mensen zijn. Paulus zegt b.v.: "Maar die van Christus zijn, hebben het, vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden", Galaten . 5:24. Wie is zo dwaas, te menen, dat de Apostel met deze woorden ons stoffelijk vlees, hetwelk onze beenderen overdekt, en ons bloed, dat door ons lichaam vloeit, heeft bedoeld, had hij niet veeleer het oog op die innerlijke bron van zonde, verdorvenheid en ongerechtigheid, die op ene andere plaats geheten worden "de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding"? Efeziërs 4:22. En wederom: "Het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vlees", Galaten . 5:17. Is het ons stoffelijke vlees, dat tegen

den Geest begeert? en tegen hetwelk ook de Geest wederkerig begeert? Gewis, indien de Geest tegen ons stoffelijk vlees begeert, dan is het onze plicht, dat vlees in het geheel niet meer te voeden, want daardoor zouden we iets voeden, tegen hetwelk de Geest Gods begeert en strijd voert. Ja, indien de Geest tegen ons stoffelijk vlees begeert, tegen het vlees op onze beenderen, en indien wij den Geest moeten volgen, dan behoren wij ons zelve te doden of althans ons zelve te ontvlezen. Want hetgeen in strijd is met den Geest Gods, moet te niet gedaan worden, ja het is onze plicht, het dan in allerijl te niet te doen. Maar wilt gij weten, o ijdel mens! dat hier met vlees niet is bedoeld de stoffelijke natuur, die God ons heeft geschonken, maar de verdorvenheid, en menselijke wijsheid, en ongerechtigheid, die in ons wonen en op ene andere plaats "de wijsheid des vlezes" heten, hoor dan wat Christus zelf zegt: "Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemelen is", Mattheus 16:17.

Merk op, dat deze en vele andere plaatsen eer ene verdorvene ziel, dan een verderfelijk lichaam bedoelen, want de zonde en alle ongerechtigheid hebben haren zetel in het hart en de ziel des mensen, en verderven den gansen mens, wanneer zij enig deel des lichaams tot het werktuig harer zondige daden maken. De zwakheden onzes lichaams, die ons stoffelijk vlees en bloed aankleven, zijn van een gans anderen aard, b.v. ziekte, pijn, wonden, lamheid, enz. Wanneer gij dus leest van vlees en bloed als iets, dat door God verworpen is, vooral wanneer er sprake is van de heiligen, denk dan niet aan hun stoffelijk vlees, maar aan de zonde, die in hen woont.

Op ene andere plaats somt Paulus de werken des vlezes op: "overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke!" Kan iemand zich nu voorstellen, dat hier sprake zou zijn van dat vlees, hetwelk onze beenderen bedekt? spreekt de Apostel hier niet veeleer van die ongehoorzaamheid en vijandschap tegen God, welke in des mensen gemoed leeft, en de leden des lichaams tot hare goddeloze doeleinden misbruikt? Galaten . 5:17-21. "Die eertijds waart vijanden door het verstand in de boze werken", Colossenzen . 1:21.

Gij ziet, dat vlees en bloed niet immer ons stoffelijke lichaam of enig deel daarvan beduidt, maar zeer dikwijls de zonde, zwakheid en onvolmaaktheid, die onzen gehelen mens aankleven. Voorts kan ons stoffelijk vlees beschouwd worden, óf uitsluitend als Gods schepsel, of als verontreinigd door de zonde en de ongerechtigheid. Beschouwen wij het als verontreinigd, dan zal het Gods Koninkrijk niet beërven, maar nemen wij het als Gods schepsel, dat God, door Jezus Christus, mede tot Zich bekeerd heeft, dan zal ook dat lichaam, wanneer het eens verheerlijkt is, het Koninkrijk Gods wel beërven. Ene vrouw, wier klederen bezoedeld zijn, maakt toch onderscheid tussen de stof harer klederen en het vuil, dat ze besmet heeft, zo ook handelt God. Wel is waar leeft er geen enkele heilige op aarde, of zijn lichaam is met velerlei onreinigheid bezoedeld, wat lichamelijke zwakheid of ziekelijkheid betreft, ja ook het lichaam des doods en der zonde, dat in hem woont, oefent zijnen invloed op het stoffelijk lichaam uit, maar God onderscheidt tussen onze zwakheden en onvolmaaktheden en Zijn maaksel, Hij weet den gehelen mens te verlossen, door de zwakheid en verdorvenheid, die dien mens aankleeft, weg te nemen.

En om thans tot de bewuste woorden terug te keren: "Vlees en bloed zullen het Koninkrijk Gods niet beërven", deze woorden kunnen niet in hun stoffelijke betekenis genomen worden, dat ons lichaam het Koninkrijk Gods niet zal beërven, want, gelijk ik reeds opmerkte, dan zouden de leden van Christus niet Zijn eigendom zijn, de prijs, dien Hij Zich door Zijn bloed heeft verworven, de vaten en de tempels des Heiligen Geestes, want dat alles is ons lichaam. Dan wordt Christus ook niet verheerlijkt in Zijn lichaam, dat ook ons vlees en bloed is, in tegenspraak met talrijke getuigenissen des Nieuwen Testaments, Hebréeën 2:14, 15, 7:24, 25, 8:3, 4, 10:10-12, Openbaring 1:18, 2:8.

Ja, dan zou het onzin zijn, van ene opstanding te spreken, en te menen, dat dit ons vernederd lichaam veranderd zal worden en gelijkvormig gemaakt aan Zijn heerlijk lichaam, indien ons lichaam in het geheel niet zal opstaan, maar iets anders, dat geheel buiten ons en onze natuur ligt. Om kort te gaan: wanneer de Apostel zegt, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, dan spreekt hij van die zwakheid en sterfelijkheid, die onzen gehelen mens aankleeft, en niet van ons stoffelijk lichaam zelf want na die woorden: "Vlees en bloed kunnen het koninkrijk Gods niet beërven", voegt hij er aanstonds aan toe: "de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet" en brengt deze beide opmerkingen terstond in verband met het volgende: "Ziet, ik zeg u ene verborgenheid, wij zullen wel niet allen ontslapen maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de doden-let hierop: de doden-zullen onverderfelijk opgewekt worden, dat is: de doden zullen bij hun opstanding van alle verderfelijke verlost en met de onverderfelijke bekleed, van de sterfelijkheid bevrijd en met de onsterfelijkheid overdekt worden-en wij zullen veranderd worden. Want dit verderfelijke-dit verderfelijke moet onverderfelijke aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen." Zegt de Apostel niet duidelijk, dat dit verderfelijke en sterfelijke zal opstaan, hoewel niet verderfelijke en sterfelijke, gelijk het in den schoot der aarde werd gelegd, maar onverderfelijk en onsterfelijk? het laat zijne grafdoeken der sterfelijkheid en verderfelijke in het graf liggen, 1 Corinthiërs 15:50-53.

In de derde plaats. De wijze, waarop de opstanding zal plaats vinden, wordt door den Apostel nog nader aangewezen in vier opmerkingen, namelijk deze:

1. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijke, het wordt opgewekt in onverderfelijke,
2. Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid,
3. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht,
4. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt, 1 Corinthiërs 15:42-44.

1. Het wordt opgewekt in onverderfelijke. Wij komen zondig en verdorven in de wereld. De verderfelijke is onze vader, en in zonde heeft onze moeder ons ontvangen, Job 17:14, Psalm 51:7. Daarom is ons leven om zijnen korten duur niet alleen gelijk aan een span, enen damp, ene bloem des velds, maar gaat daarmee ook zoveel ijdelheid, en kwelling des geestes gepaard. Doch wanneer wij eens opgewekt zullen worden in onverderfelijke, hetgeen ook wel ene ontvangenis en geboorte genoemd wordt, dan zullen al die dingen, die ons nu kwellen en ten laatste aan dit aardse leven een einde maken, te niet gedaan worden, dan zullen wij eeuwig leven, gelijk de Geest zegt: En de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn, want de eerste dingen-d.i. verderfelijke en sterfelijkheid-zijn weggegaan", Openbaring 21:4.

Bij onze opstanding zal alle verderfelijke, naar lichaam en ziel opgeheven zijn, gene zwakheid, gene ziekte of iets dergelijks wordt dan meer gevonden, gelijk geschreven staat: "opdat Hij haar Zich zelve heerlijk zou voorstellen, ene gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks", Efeziërs 5:27. Wanneer dus de Apostel zegt, dat ons lichaam opgewekt zal worden in onverderfelijke, dan spreekt hij, als het ware, deze waarheid uit: Het is onmogelijk, dat zonde of ziekte, smart of dood het weer zou besmetten. "Maar die waardig zullen geacht zijn, die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen nog trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden: want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk, en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn", Lukas 20:35, 36.

2. Het wordt of gewekt in heerlijkheid. De oneer, die den heilige aankleeft, wanneer hij deze wereld verlaat, is betrekkelijk nog zeer groot: "Zijn lichaam word gezaaid in onere", in zijn sterven verliest zijn lichaam zo zeer alle kracht en heerlijkheid, dat zijne liefste vrienden er

onder lijden, als zij des zelfs schoonheid zien vergaan, ja het boezemt hun vaak afkeer in. (Ik spreek nu niet van degenen, die gehangen, uitgehongerd, verbannen, in stukken gescheurd, en zelfs niet begraven worden.) Maar datzelfde lichaam wordt opgewekt-in heerlijkheid. Heerlijkheid is liefelijkheid, beminnelijkheid reinheid en volmaaktheid. Het licht is de heerlijkheid der zon, kracht is de heerlijkheid der jongelingschap, en grijze haren zijn de heerlijkheid des ouderdoms, dat is: daarin bestaat hoofdzakelijk de uitnemendheid dezer dingen, dat maakt ze beminnelijk en aangenaam, 1 Corinthiërs 15:40, 41, Spreuken 20:29.

In heerlijkheid opgewekt te worden, is dus allereerst op te staan met alle schoonheid en de grootste volmaaktheid, waarvoor een menskind vatbaar is, onvergelijkelijk schoon in ieder lid, in elke gelaatstrek. De zonde en de ongerechtigheid hebben, zowel in onze ziel als in ons lichaam, grote verwoestingen aangericht. De zonde is de oorzaak van al die innerlijke en uiterlijke lichamelijke gebreken en misvormingen, die ons geslacht eigen zijn, zij is de oorzaak, dat ons lichaam eindelijk in onere sterft en begraven wordt, tot ene prooi der wormen, maar wanneer wij opgewekt zullen worden in onverderfelijkheid, dan zal zoveel heerlijkheid, ook lichamelijke heerlijkheid, ons eigen zijn, dat daarbij ook de grootste, de volkomenste aardse schoonheid, liefelijkheid, beminnelijkheid als minder dan niets zal verdwijnen. De Psalmist zegt van den Christus: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen", Psalm 45:3, en ik houd het er voor, dat dit zowel van Zijn uitwendigen, als van Zijn inwendigen mens gezegd wordt. Hij was het reinste, volkomenste en beminnelijkste Schepsel Gods, dat ooit op aarde gezien was, totdat het lijden al Zijne gedaante en heerlijkheid zozeer had uitgewist, dat niemand Hem meer begeerde, want in alle dingen was Hij de Eerste en zal hij de Eerste zijn, Jesaja 52:14, 53:2, 3, Colossenzen . 1:18:Dus zullen onze lichamen bij onze zalige opstanding niet alleen zo vrij van zonde zijn, als Jezus was, toen Hij stierf, maar ook even vrij van alle onvolmaaktheid, als Hij was bij Zijne opstanding. In één woord, elke schoonheid, die de onverderfelijkheid onzen lichamen verlenen kan, zal ons deel zijn. Daar zullen gene lamme ledematen, gene blinde ogen of dove oren, geen stomme mond, gene zwakke zenuwen of slechte borst, gene gebogen gestalte of gerimpeld voorhoofd, of welke ziekte of kwaal ook meer zijn: Hij "zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Filippenzen 3:21.

Wederom: alle heerlijkheid, die ene verheerlijkte ziel het lichaam kan mededelen, zal ons dan geschonken worden. De ziel, die honderden of duizenden jaren in den hemel verkeerd, en gerust heeft in den schoot van Christus, zal in één ogenblik het lichaam weer vervullen, en elk deel, elke ader, elk lid met die hemelse levenskracht bezielen, gelijk zij het leven des lichaams was voor de scheiding. Ook de Geest Gods, die het lichaam bij den dood verliet, zal nu in alle volmaaktheid dat lichaam weer bewonen, ik zeg u: ons lichaam zal in dien dag meer heerlijkheid afstralen dan eens Mozes en Stefanus, ja ene heerlijkheid bezitten als de zon, de sterren en de engelen. "Wanneer nu Christus zal geopenbaard worden, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid", Exodus 34:29,35, Handelingen 6:15, Daniël 12:3, Mattheus 13:43, Lukas 20:36, Colossenzen 3:3-4.

3. Het wordt opgewekt in kracht. Zolang wij op aarde verkeren, kleeft ons zoveel zwakheid en gebrekkigheid aan dat soms de geringste zonde of nadelige invloed voldoende is, om ons ziek of althans onwel te maken, waardoor wel eens onze schoonheid en onze kracht ondermijnd, ja onze adem weggenomen en onze dagen afgesneden worden, Job 38:17. Maar zie! wij worden opgewekt in kracht, en wel met ene kracht, die even ver boven al dat aardse verheven is, als een reus een sprinkhaan te boven gaat, bij onze eerste verschijning zal de wereld beven.

Zie, dan dragen wij de poorten des doods en de slagbomen des grafes op onze schouders weg, gelijk weleer Simson de poorten van Gaza, Richteren 16:3. De dood wankelt, en het verderf valt overwonnen aan onze voeten, wat kan dan nog voor ons bestaan? Dan zullen wij zoveel genade, majesteit, macht en kracht bezitten, dat ons gelaat zijn zal als de bliksem, vergelijk

Lukas 20:16 met Mattheus 28:2-3. "Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is:

De dood is verslonden tot overwinning, " 1 Corinthiërs 15:53, 54.

4. Een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Dit is het laatste kenteken, en inderdaad de sleutel tot de drie vorige: het is een onverderfelijk lichaam, omdat het een geestelijk lichaam is, het is een heerlijk lichaam, omdat het een geestelijk lichaam is, het wordt opgewekt in kracht, omdat het een geestelijk lichaam is. Wanneer het lichaam begraven, dat is: in de aarde gezaaid wordt, is het een verderfelijk, veracht, zwak en natuurlijk lichaam, maar wanneer het opgewekt wordt, is het onverderfelijk, heerlijk, krachtig en geestelijk, zodat de verandering, die het alsdan zal ondergaan, even groot is als de onverderfelijkheid boven de verderfelijkheid, heerlijkheid boven onere, kracht boven zwakheid, verga geest boven natuur verheven zijn. En toch blijft dit lichaam en wordt geen ander, het is dezelfde natuur, hoezeer in veel heerlijker toestand en ontwikkeling, oneindig meer verschillend van zijn vroegeren staat, als een zwijnenhoeder, die tot een koningstroon is verheven. Let hierop: "een natuurlijk lichaam «wordt er gezaaid, " een juiste uitdrukking, want hoeveel genade en hoezeer de Geest van God in ons woont, terwijl we nog op aarde leven, toch wordt het lichaam bij het sterven daarvan beroofd, wanneer de ziel haar omhulsel verlaat, en het lichaam blijft verlaten tot op den dag der opstanding. Het wordt dus in de aarde gelegd als het overschot der aardse natuur: "Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, " want in dien dag, wanneer "de hemelen niet meer zijn, " gelijk Job zegt (Job 14:12), dan zal de laatste bazuin, de bazuin Gods, slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, 1 Corinthiërs 15:52, 1 Thessalonicenzen 4:16, 17. Ik zeg: Wanneer het lichaam opstaat, zal het zo volkomen met leven en onsterfelijkheid vervuld worden, Alsof het zijne menselijke natuur verloren had, hoewel het in werkelijkheid zijn aloude natuur, maar nu volmaakt, verheerlijkt, behouden heeft. Zegt de Apostel zelf niet: "Het wordt gezaaid", "het wordt opgewekt, " en telkens weer datzelfde lichaam, waarvan hij zegt, dat het gezaaid en dat het opgewekt wordt? Gij weet, dat sommige dingen, die van nature een bitteren, onaangename smaak hebben, door welsmakende, bijgevoegde zaken zo geheel hunnen smaak kunnen verliezen, dat men ze niet meer proeven kan, het is dan, als ware alles even aangenaam van smaak geworden. Zo zal het ook ten jongsten dage zijn: al het onvolmaakte zal zo volkomen verslonden zijn door de heerlijkheid, de volmaaktheid, de kracht en de onverderfelijkheid des nieuwen lichaams, dat, gelijk ik reeds opmerkte, van het oude niets meer bespeurd wordt. En het moet noodzakelijk onze natuur, ons lichaam zijn, die opgewekt worden, anders zouden niet wij maar iets of iemand buiten ons in den hemel komen. Zo wij onze menselijke natuur verliezen, zo verliezen wij ons bestaan en verdwijnen in het niet. Daarom: hetzelfde het, hetzelfde lichaam, dat gezaaid wordt als een natuurlijk lichaam, zal opgewekt worden als een geestelijk lichaam.

En wederom, gelijk ik reeds aanwees ten opzichte van onsmakelijke geneesmiddelen, zo zal ook ons lichaam in de opstanding al zijne onvolkomenheid, al zijne zwakheid, alles wat niet heerlijk aan hetzelve is, wijl het nu nog onder de macht der zonde en der verderfelijkheid ligt, verliezen, dan zal niets het verhinderen, te zijn als de engelen, en te gaan waarheen zij gaan kunnen. Christus heeft ons getoond wat ons lichaam bij de opstanding wezen zal, toen Hij door woord en teken liet zien wat Zijn verheerlijkt lichaam was, zowel bij als na Zijne verrijzenis. Wij lezen, dat Zijn lichaam na Zijne opwekking hetzelfde lichaam was, dat aan het kruis genageld geweest was, en tegelijk, hoe heerlijk, hoe gans gelijk aan de hemelse geesten bij elke gelegenheid, te aller tijd! Hij kon met datzelfde lichaam het vertrek, waar Zijne discipelen vergaderd waren, binnenkomen, hoewel de deuren gesloten waren Tot hun verbazing was Hij in een oogwenk in hun midden, Hij kon zichtbaar en onzichtbaar zijn, naar het Hem geluste,

Hij zat neer om met hen te eten, brak het brood zeggende het en-was in een ogenblik weer verdwenen in één woord: Hij kon verschijnen en verdwijnen, opvaren en nederdalen in Zijn verheerlijkte lichaam, veel gemakkelijker nog dan de snelste en lichtste onder de vogelen, Lukas 24:31, 32, 36-42, 50, 51, Johannes 20:19, 24-26, Handelingen 1:1-12, Markus 16:19 Efeziërs 4:7-10.

Gelijk wij in deze wereld het beeld onzes eersten vaders gedragen hebben, zo zullen wij in dien dag het beeld van Christus dragen, en zijn gelijk Hij: "Hoedanig de aardse is, zodanig zijn ook de aardsen, hoedanig de Hemelse is, zodanige zijn ook de hemelsen. En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, alzo zullen wij ook het beeld des Hemelsen dragen", 1 Corintiërs 15:48, 49. Nu is het gedeeltelijk zo, maar dan zal het volmaakt zo zijn.

Naar den hemel op te klimmen, en op de aarde neer te dalen, zal in dien dag voor ons iets gewoons zijn. Al waren er ook duizend ijzeren slagbomen of koperen poorten, om ons tegen te houden, ze zouden dan niets meer vermogen, en even gemakkelijk uit den weg geruimd worden als wij thans een spinnenweb verbreken, of de zonnestrallen de lucht doorklieven. En de reden daarvan is, wijl den Geest, die ons dan volkomen vervullen zal, niets onmogelijk is, Mattheus 17:20, en Zijne werking zal alsdan alle begrip en alle voorstelling te boven gaan. "Hij zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor gij ook alle dingen Zich zelve kan onderwerpen", Filippenzen 3:21. Als wilde de Apostel zeggen: ik weet, dat er vele dingen zijn, welke het in deze wereld onmogelijk maken een lichaam te bezitten gelijk dat van Christus, maar wanneer God de doden levend maakt, dan zal Hij ook onze lichamen gelijk maken aan het heerlijk lichaam Zijns Zoons, Hij zal zozeer Zijne macht en heerlijkheid aan onze lichamen openbaren, dat alle moeilijkheid en onmogelijkheid wijken moeten.

Niet alleen zien wij aan het verheerlijkte lichaam van Christus, welke werking de Geest in onze lichamen in den dag der opstanding zal te weeg brengen, maar wij bespeuren het zelfs aan vele heiligen reeds vóór hunnen dood. De Geest nam Elia weg, en niemand wist waarheen, Hij hief Ezechiël op en bracht hem weg, Hij nam Jezus van de tinne des tempels en voerde Hem naar Galilea, Hij deed Jezus later op de zee wandelen, Hij nam Filippus weg en bracht hem naar Azote, toen hij den Moorse kamerling gedoopt had, 1 Koningen 18:11, 12, 2 Koningen 2:11, Ezechiël 3:14, Lukas 4:14, Mattheus 14:25, Handelingen 8:39, 40.

Zo geeft die grote God ons reeds een voorsmaak van de macht en de heerlijkheid, die in Hem is, en toont ons, hoe gemakkelijk wij met zulk een door den Geest bezielde lichaam zullen kunnen doen wat de engelen doen, gelijk Jezus zegt: "Maar die waardig zullen geacht zijn, die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, ... kunnen niet meer sterven, want-zij zijn den engelen gelijk, " Lukas 20:35, 36.

Wanneer het lichaam aldus met den Geest zal vervuld worden, gelijk ik heb aangetoond dan moeten daardoor noodzakelijk en de zielsvermogens en de dienst, dien het lichaam der ziel bewijst, ene onbegrijpelijke uitbreiding en volmaking ondergaan. Dan "zullen wij Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is, " en "alsdan zullen wij kennen, gelijk ook wij gekend zijn, " 1 Johannes 3:2, 1 Corintiërs 13:12.

In de eerste plaats: Wij zullen Hem zien namelijk Christus in Zijne heerlijkheid, niet slechts door openbaring, gelijk nu, maar van aangezicht tot aangezicht, en tot dat einde wil Jezus, dat wij bij Hem zijn, Johannes 17:24. Hoewel Johannes in den Geest was, toen Christus hem verscheen, toch viel hij als dood aan Zijne voeten, Openbaring 1:17, en Daniël's sierlijkheid werd aan hem veranderd in ene verderving, Daniël 10:8. Die heerlijkheid was hun te groot, te overweldigend, maar wij zullen in den dag onzer opstanding met zulk ene heerlijkheid bekleed worden, dat wij in staat zullen zijn, om gelijk de adelaar het zonlicht in onze ogen te verdragen, dan "zullen wij Hem zien, gelijk Hij is", terwijl Hij nu in een licht woont, dat voor niemand toegankelijk is, dat geen oog gezien heeft noch zien kan, 1 Timotheus 6:16.

Dan zullen we alle dingen kunnen aanschouwen, en niets zal voor onze ogen verborgen zijn, dan zal er geen heilige, of profeet, of verlore zondaar zijn, of wij zullen ze volkomenlijk kennen. Ook zullen wij dan doordringen in de werken der Schepping, der uitverkiezing en der verlossing, dan zullen we de dingen van hemel en aarde beter verstaan dan thans ons A B C. Want de Geest, die ons dan geheel en al zal vervullen, "onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods," 1 Corintiërs 2:10. Wij weten, dat Gods Profeten, en Apostelen, en heiligen vreemde dingen hebben geweten, en dat weten was nog maar "ten dele."

Abraham wist te zeggen, hoe lang zijn zaad vreemdeling zou wezen en verdrukt worden in een vreemd land, Genesis 15:13. Eliza wist, wat de koning van Assyrië in zijne binnenkamer overlegde en besloot, 2 Koningen 6:12. Ahia, de blinde profeet, kende Jerobeams huisvrouw, zodra zij haren voet over den dorpel gezet had, 1 Koningen 14:1-6.

De profeet uit Juda kon voorspellen, wat eens met het altaar te Bethel geschieden zou, om de afgoderij, waaraan zich Jerobeam te dier plaatse schuldig maakte, ook noemde hij den koning bij name, die op datzelfde altaar eenmaal mensenbeenderen zou verbranden, 1 Koningen 13:2. Enoch vermocht te voorzeggén, wat eens aan het einde der wereld zou geschieden, Judas 1:14, 15. Hoe nauwkeurig hebben niet de Profeten het ganse aardse leven onzes Heilands voorspeld: verschillende omstandigheden Zijner geboorte, Zijns doods, Zijner begrafenis en Zijner opstanding! hoe men Hem eens gal te drinken zou geven, Zijne klederen verdelen en het lot werpen over zijn gewaad, Zijne handen en Zijne voeten doorgraven, hoe Hij zelf eens op het veulen ener ezelin rijden zou, enz., Jesaja 53, Johannes 12:41. Hoe kende Petrus, al was hij ook "met slaap bezwaard", op den berg der verheerlijking, aanstonds de beide mannen, Mozes en Elia, die met den Heere spraken! Lukas 9:33. Wie deze dingen in twijfel trekt, is nog zeer onwetend in betrekking tot de werking van Gods Geest. Maar nu vraag ik: indien deze dingen gezien en gekend zijn door heilige mannen, wier kennen nog maar "ten dele" was, hoe zullen wij dan eens zien en kennen, wanneer het volmaakte zal gekomen zijn? En dat zal zijn in den dag onzer verrijzenis: "Een geestelijk lichaam wordt er opgewekt."

Zo heb ik dan met weinig woorden de waarheid van de opstanding der rechtvaardigen, en de wijze, waarop die geschieden zal, aangetoond. Indien ik het voor gepast had gehouden, ik zou over elk punt veel verder hebben kunnen uit wijden en nog vele andere dingen noemen, want de opstandingsleer is, ondanks allen twijfel en alle ongelooft, ene waarheid, die bijna al de Bijbelboeken verkondigen, ja die ene hoofdzaak van hunnen inhoud vormt.

God heeft ons, van den beginne af, geopenbaard, dat zowel ons lichaam als onze ziel bestemd is, om eens met Hem in den hemel te zijn. Ik zeg: Hij heeft ons geopenbaard, hoe Hij handelen wil met degenen, die bij Christus' wederkomst nog leven zullen, in de ten-hemelname van Henoch, toen deze Godzalige man, zonder den dood te smaken, in de gewesten der eeuwige heerlijkheid overging, Genesis 5:24, Hebréeën 11:5. Het andere voorbeeld daarvan is Elia, die met een vurigen wagen en vurige paarden ten hemel voer, 2 Koningen 2:11. Beiden werden, met ziel en lichaam, van de aarde weggenomen.

In de tweede plaats. God heeft ons vaak dien dag, waarop hij eens alle doden zal opwekken, in herinnering gebracht.

a. Toen Abraham zijnen zoon Izaäk zou gaan offeren, gaf God hem in het geloof deze vaste hoop, dat "God machtig was hem-Izaäk-ook uit de doden te verwekken, waaruit hij hem dan ook bij gelijkenis weer kregen heeft", Hebréeën 11:19. Hij zag daarin een beeld van Christus' opstanding tot zijne rechtvaardigmaking, en van zijne eigene opstanding door Christus ten jongsten dage, tot zijne verheerlijking.

b. Zo gaf God ook aan Jozef dezelfde hope des eeuwigen levens, toen deze beschikking maakte omtrent zijne beenderen, tot dien einde werd zijn stoffelijk overschot in Egypte ongeveer vierhonderd jaren zorgvuldig bewaard, en eindelijk bij de uittocht van Israël uit Egypte een beeld van ons uitgaan uit dit onvolkomen lichaam, wanneer wij sterven-

medegenomen om bij het stof der vaderen in Kanaän den groten dag der opstanding af te wachten, Hebreëen 11:22.

Bovendien gaf God ook soms macht aan Zijne knechten, de profeten, en aan Zijnen Zoon Jezus Christus, om doden op te wekken, zelfs al waren ze reeds voor enigen tijd gestorven, ongetwijfeld moest ook dat de toenmaals levende en de navolgende geslachten dienen, om de herinnering aan de opstanding der doden levendig te houden. Zo wekte de profeet Eliza den zoon der Sunamietische vrouw op, de man, die na zijn dood in het graf diens profeten gelegd werd, herleefde, Lazarus, die reeds vier dagen in het graf had gelegen, Jaïrus' dochter, Tabita en zoveel anderen werden andermaal levend en de ziel, die bij hun sterven het lichaam had verlaten, keerde in datzelfde lichaam terug, om later weer te scheiden en gescheiden te blijven tot den groten dag der algemene opstanding, 2 Koningen 4, 13:20, 21, Lukas 8:53-56, Johannes 11:43, 44, Handelingen 9:40, 41,

Maar bovenal vertoont ons die belangrijke plaats in Mattheus, bij gelegenheid van de opstanding onzes Heeren, als het ware een voorspel van den groten dag der algemene verrijzenis. "En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt, en uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijne opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen, " Mattheus 27:52, 53.

Nadat de Schrijver van den brief aan de Hebreëen de voortreffelijke heiligen van het Oude Testament had opgesomd, besluit hij zulks met het heerlijke woord: "Deze allen zijn in het geloof gestorven." In welk geloof? Dat zij eeuwig in hun graven zouden liggen, en ene onverbiddelijke prooi der wormen blijven? Geenszins, zo iets geloven Ranters, maar gene Christenen. Zij allen zijn gestorven in het geloof, dat zij eenmaal weer zouden verrijzen, daarom hebben zij de goederen dezer wereld niet geacht, opdat zij na hunnen dood "ene betere opstanding verkrijgen zouden, " Hebreëen 11:13, 35.

Laat ons ook een blik werpen op deze woorden van Paulus aan de Filippenzen (Filippenzen 1:6): "Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus." Deze dag van Jezus Christus was niet de dag hunner bekering, want die was reeds voorbij: zij waren kinderen Gods, die dag van Jezus Christus is dezelfde, welke elders genoemd wordt "de dag, waarin Hij komen zal met het geluid der laatste bazuin om de doden op te wekken, " want gij moet weten, dat het werk der verlossing niet voleind is bij degenen, die thans in den hemel leven, en ook niet volmaakt zal worden, gelijk ik reeds aantoonde, tot op dien da , dat hun lichamen uit het graf zullen verrijzen. Ik zei immers, dat God onze lichamen leden gemaakt heeft van Christus, en Hij rekent ons niet volkomenlijk verlost, zolang onze lichamen nog niet bevrijd zijn van dood en graf, gelijk onze zielen van den vloek der wet en de heerschappij der zonde.

Hoewel Gods heiligen de macht Zijner genade ervaren, en de vervulling van vele Zijner beloften gesmaakt hebben, toch blijft één woord onvervuld, wat hun eigene personen betreft, zolang de dood en het graf macht over hun lichamen uitoefenen. Maar wanneer, gelijk ik zei, de poorten des doods en de slagbomen des grafes verbroken worden, dan zal het woord geschieden, dat geschreven staat: "De dood is verslonden tot overwinning, " en dan zullen zij de triomferende stem vernemen: "Waakt op en juicht, gij, die in stof woont! want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen, " Jesaja 26:19. Tot dusverre aangaande de waarheid van de opstanding der rechtvaardigen, en de wijze, waarop zij zullen opgewekt worden.

De tijd hunner verrijzenis zal zijn bij de wederkomst des Heeren, wanneer zij opstaan, neen juist even te voren zal de Heere Jezus Christus in vlammend vuur, in de wolken verschijnen, en de eerste uitwerking dier verschijning zal zijn de opwekking der rechtvaardigen. "Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuine Gods nederdalen

van den hemel, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan", 2 Thessalonicenzen 1:8, 1 Thessalonicenzen 4:16, 1 Corinthiërs 15:52.

Wanneer dan de Heere wederom verschijnen zal, zullen er zowel heiligen als zondaars op aarde leven. Wat de heiligen betreft, die dan in het land der levenden verkeren, zij zullen niet sterven, maar zodra de in Christus gestorvenen opgewekt zijn, veranderd worden en, zonder den dood te smaken, met onsterfelijkheid, onverderfelijkheid en heerlijkheid bekleed worden, zij zullen dezelfde geestelijke volmaking beërven als de heiligen, wier zielen reeds in het paradijs geweest zijn, gelijk de Apostel zegt: "Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden", 1 Corinthiërs 15:51, 52. En wederom: "Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuine Gods nederdalen van den hemel, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht, en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen", 1 Thessalonicenzen 4:16,

17. En wederom: "... den Heere Jezus Christus, die de levenden en de doden oordelen zal in Zijne verschijning en in Zijn Koninkrijk", 2 Timotheus 4:1.

Wanneer nu de heiligen, die ontslapen zijn, in onverderfelijkheid, heerlijkheid, kracht en met een geestelijk lichaam, zullen opgewekt, en die nog leven, veranderd worden, dan zullen zij allen, nog voor de opstanding der onrechtvaardigen, voor den rechterstoel des Heeren Jezus Christus verschijnen, om daarvoor hunnen Heer en Rechter rekenschap af te leggen van hetgeen zij gedaan, en om vergelding te ontvangen voor hunnen arbeid, dien zij op aarde volbracht hebben.

Zij zullen, zeg ik, opgewekt worden vóór de goddelozen, wijl zij de eigenlijke kinderen der opstanding zijn, dat is: degenen, die al derzelve heerlijkheid en liefelijkheid genieten zullen, daarom heet hun opstanding een verrijzen van de doden, dat is: in hun opstanding laten zij de veroordeelde wereld achter, Lukas 20:35, 36, Handelingen 3:15, 4:10, 13:30, Johannes 12:1, 9, 17. En zo moet het zijn, omdat ook de heiligen hun taak zullen volbrengen: zij zullen met Christus, als koningen en vorsten ten troon verheven worden, om de wereld te oordelen, wanneer de onrechtvaardigen zullen opstaan. De heiligen zullen de wereld oordelen, zij zullen de engelen oordelen, zij zullen zitten op stoelen des gericht, 1 Corinthiërs 6:2, 3, Psalm 122:5.

Wij komen thans bij:

TEN DERDE: HET GERICHT DER RECHTVAARDIGEN.

Wanneer de rechtvaardigen opgestaan zijn, moeten zij rekenschap geven van al hun daden, die zij op aarde verricht hebben, hetzij goed, hetzij kwaad.

In de eerste plaats: van al het kwaad, dat zij hebben bedreven, maar, let hierop-niet als zondaars en verworpelingen, maar als zonen, rentmeesters en dienaars des Heeren Jezus. Dit blijkt uit verschillende woorden der Heilige Schrift:

1. Paulus zegt: "Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden", namelijk alle heiligen. "Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden. Zo dan een iegelijk van ons zal voor zich zelven Gode rekenschap geven", Romeinen 14:10-12. En wederom: "Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehaaglijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad", 1 Corinthiërs 5:9, 10.

Wel is waar bemint God Zijn volk, maar hun zonden bemint Hij niet, noch iets, dat zij doen tegen Zijnen wil, al bezielt hen ook de grootste ijver voor Zijne eer. Daarom: zo zeker als God in dien dag Zijne heiligen en kinderen belonen zal voor wat zij werkelijk goeds gedaan hebben, zo gewis zal Hij ook onderscheid maken tussen hun goede en hun slechte daden, en wanneer beide door het rechtvaardig oordeel van Christus zullen openbaar geworden zijn, dan zal al dat kwade, met al hun zorg, hunnen arbeid en hun moeite voor eeuwig vernietigd worden. Hij weet Zijn volk te verlossen, hoewel wrake doende over hun daden, Psalm 99:8.

In den eersten brief van Paulus aan die van Corinthe vinden wij mede zeer merkwaardige woorden (1 Corinthiërs 3:12-15): "Indien iemand op dit Fondament bouwt, goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen, eens iegelijks werk zal openbaar worden: want de dag zal het verklaren, dewijl het door het vuur ontdekt wordt, en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen. Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur " Laat ons nu het volgende opmerken:

a. Gelijk wij reeds hebben gezien, is Christus het Fondament, 1 Corinthiërs 3:11.

b. Het goud, het zilver en de kostelijke stenen, die hier gezegd worden op dat Fondament te zijn gebouwd, zijn alles wat wij in het geloof en de liefde doen, overeenkomstig Gods Woord, 1 Petrus 1:7, Openbaring 3:18.

c. Hout, hooi en stoppelen op dat Fondament te bouwen, is onder het goede, dat wij verrichten, ook menselijke uitvindingen en vleselijke verordeningen te mengen, die wij dan vaak gelijk of nog hoger stellen dan God en Zijne inzettingen.

d. Het vuur, waarvan hier sprake is, beduidt het zuivere Woord en de wet Gods, Jeremia 23:29, Johannes 12:48.

e. De dag, die hier genoemd wordt, is de dag, wanneer Christus komen zal om de wereld te oordelen, om de verborgene dingen der duisternis aan het licht te brengen, en het gedichtsel des harten openbaar te maken, 1 Corinthiërs 4:5.

f. In dien dag zullen goud, en zilver, en kostelijke stenen, en hout, en hooi, en stoppelen van elke mens door het vuur beproefd worden, opdat alles geopenbaard worde, de wind, de waterstromen en de vloed vermogen minder op het huis, dat op de steenrots gegrond is, dan op dat, hetwelk op enen zandgrond staat, Lukas 6:48, 49.

Laat ons voorts opmerken:

a. Dat de Apostel hier van de verlostten, niet van de verdoemden spreekt: "Maar hij zelf zal behouden worden."

b. Die verlost en zullen ook hout, hooi en stoppelen medebrengen, dat is: dingen, die den vuurproef niet kunnen bestaan.

c. Noch de heiligheid eens verlost en, noch Gods liefde jegens hem zullen verhinderen, dat ook al dat hout, hooi en die stoppelen voor den rechterstoel zullen geoordeeld worden: "Eens iegelijks werk zal openbaar worden, en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven".

d. Dus zal ook de heilige zijn hout, hooi en stoppelen voor zijne ogen door het vuur zien verteren.

e. Die heilige zal dus schade lijden aan al de dingen, welke niet overeenkomstig Gods Woord zijn: "Zo iemands werk zal verbrand worden, of een gedeelte van zijn werk, die zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur", dat is: zodanig, dat alles wat hij ooit gedaan heeft, door Gods Woord zal geoordeeld en gericht worden.

Uit dit alles vloeit noodzakelijk voort, dat alle uitverkorenen met den Heere te rekenen hebben omtrent alle dingen, die zij hebben gedaan, hetzij goed, hetzij kwaad, en dat Hij al hun kwaad met het woord Zijns monds zal vernietigen, ja zelfs met al den arbeid, de moeite en zorg, die zij daaraan besteed hebben. Ik ben overtuigd, dat er nu door de besten der heiligen veel gedaan wordt, dat zij dan zelve zullen afkeuren en verfoeien, hoewel zij het thans nog in allen ernst als iets goeds beschouwen. Helaas! welke zondige handelingen zien zij thans aan als overeenkomstig Gods wil en rechtstreeks door Hem geboden, menende dat Hij hen dringt dat te volbrengen, en hen daarvoor met Zijne heerlijke nabijheid zal verkwikken! Zo worden veel bijgeloof en onschriftuurlijke stellingen Gode toegeschreven, menigeen sterft in deze mening, en komt in dit leven nimmer tot de erkenning, dat hij daarin, onwetend, zonde heeft gedaan. Maar de oordeelsdag is de grote dag, waarin al die dwaling openbaar, en alle meningen gelouterd en gezuiverd zullen worden, wat werkelijk uit God is, zal verheerlijkt, en wat niet uit Hem is, zal verbrand worden. In vele dingen geven wij thans anderen ergernis, dan zullen wij al die ergernissen opmerken, en er ons over schamen. De ware Christen is in deze wereld reeds zo oprecht, dat hij, wanneer hij niet juist in ene verzoeking bezwiken is, openhartig voor God en alle mensen bekennen zal, dat hij tegen zijnen Vader gezondigd en overtreden heeft, hij valt neer aan zijns Vaders voeten en zegt: Gij zijt rechtvaardig, want ik heb gezondigd, en Gij zijt genade, want Gij redt mij ondanks mijne ongerechtigheid. En dan zeg ik: Zo de Christen reeds in de dagen zijner onvolmaaktheid, terwijl allerlei gebrek hem aankleeft en allerlei verleiding hem omringt, zo eenvoudig en oprecht jegens zijnen God zijn kan, hoe open en volkomenlijk en van ganser harte zal hij dan zijne feilen belijden, als hij eens voor zijnen Heere en Zaligmaker staat, geheel en al verlost van alle verzoeking en alle zwakheid! "Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden", Romeinen 14:11, Filippenzen 2:10, 11. Elke knie zal zich buigen, en God den Schepper en Christus den Zaligmaker der wereld prijzen en eren, elke tong zal belijden, dat alleen Zijn wil door elk schepsel mag en moet gedaan worden, en zal zonder de minste terughouding of onoprechtheid erkennen-ik meen: de heiligen zullen dat doen-in hoeveel dingen zij misleid, bedrogen, afgevoerd is en gefaald heeft, toen zij toch Gods wil en eer op het oog meende te hebben.

2. Laat ons echter dit niet vergeten, dat de heiligen in dien dag, wanneer zij voor hunnen Heere en Zaligmaker rekenschap afleggen en hun overtredingen en dwalingen belijden zullen, niet met ene schaamte en een schuldgevoel vervuld zijn, als nu door de zwakheid huns geloofs hun ziel vaak bedroeft en bange maakt, ook zullen zij zich in het minste niet gegriefd of beledigd gevoelen, wanneer God in tegenwoordigheid der engelen en van al hun heilige broeders al hun gedachten, woorden en werken, goed en kwaad groot en klein, zal openbaren. Want:

a. Zij zullen dan volkomener en duidelijker dan ooit inzien dat God hen liefheeft en hun alle schuld kwijtscheldt, zelfs vóóordat zij ze nog voor Zijn heilig aangezicht beleden hebben, ik zeg: dan zal hun ziel zo vervuld zijn met verrukking door de heerlijkheid en het leven, die zij thans

genieten, dat gene schuld, gene vreeze, gene verwarring hun die zalige vreugde kan ontroven. Hun Rechter is hun Zaligmaker, hun Man en hun Hoofd, die, al brengt Hij hen in het gericht, hen toch voor eeuwig van alle verdoemenis en wat daarop betrekking heeft, verre zal houden. "De volmaakte liefde drijft de vrees buiten", zelfs hier op aarde-hoe veel te meer dan, wanneer wij met onzen Heiland van den dood overgegaan zijn tot het leven? Johannes 5:24, 1 Johannes 4:18.

b. Ook zullen de heiligen in dien dag zo vol zijn van de heerlijkheid Gods huns Zaligmakers, dat het hun een groot genot zal wezen, alles te zien vergaan, hoe lief en dierbaar het hun ook eens geweest zij, wat niet met Zijn Woord overeenkomt. "Uw wil geschiede", moest hier reeds hun aanhoudend gebed zijn, Mattheus 6:10, maar er vermaak in te scheppen, dat die wil werkelijk in alles volbracht worde, zij het ook ten koste van wat wij innig liefhebben, er een onvermengd genot in te vinden, dat alles, ja alles voor dien wil buige-dat zal eerst ons deel zijn, als wij in den hemel komen, of als de Heere verschijnen zal om de wereld te richten.

c. Het grote doel van de rekenschap, die de rechtvaardigen hebben af te leggen, ten dage des gericht, is niet ene staving van de rechtvaardigheid, heiligheid en zuiverheid van Gods Woord, en evenmin de openbaring der wetenschap en harten-kennis van Christus, hoewel deze beide zaken er ook toe behoren, Openbaring 2:22, 23. Maar de herinnering aan en het gezicht op hun zonden en ijdelheid, waarmee zij op aarde besmet waren, zal de tedere liefde Gods jegens hen nog meer openbaar maken en verheerlijken, en zal tevens de vreugde en blijdschap hunner ziel verhogen, als zij zich wederkerig nog inniger aan dien God verbonden gevoelen. Hier reeds genieten de heiligen er een voorsmaak van, dat het bewustzijn der zonde en de verzekering der vergiffenis in hun arme harten iets groots zal uitwerken. O, wat al wegzinken voor de Goddelijke liefde zonder schuld, wat al verootmoediging zonder vernedering, welk een gezicht op 's mensen algehele onwaardigheid, zonder vreeze, zal dan in de ziel gewerkt worden! De heerlijkste, zaligste toestand, waarin de Christen op deze aarde geraken kan, is een helder gezicht op zijne zonden en tegelijk een levendig bewustzijn van de grootheid en liefde des Zaligmakers. Dan ontrust gene vreeze of wroeging zijn hart, maar de genade en barmhartigheid des Heeren behoudt den boventoon, ja drijft zo volkomenlijk alle onrust en allen onvrede uit, dat ook het gezicht op de grootste zonden de bewondering niet vermag te onderdrukken, die Christus' zondaarsliefde en Goddelijke macht te voorschijn roept.

Nooit heeft de ziel zulk een klaar bewustzijn van de macht der genade, noch van de waarde en de uitnemendheid van Christus in Zijn ganse verlossingswerk, nooit is de tong in staat, de genade zo krachtig en overvloedig te verheerlijken, dan wanneer Christus "zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijne heiligen", 1 Thessalonicenzen 1:10.

Hoezeer dus de heiligen reeds in dit leven in den gelove de vergeving der zonden ontvangen hebben, toch zullen God de Vader en Jezus Christus de Heer elke zonde op nieuw in herinnering brengen ten dage des gericht, opdat het voor eeuwig door de ziel gevoeld en erkend worde, welke genade en barmhartigheid den verlost zondaars is geschonken. En dit houd ik voor de reden dier merkwaardige woorden van den Apostel Petrus: "Betert u dan, en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewist worden, wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn voor het aangezicht des Heeren, en Hij zal gezonden hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is, welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond al Zijner heilige profeten van alle eeuw", Handelingen 3:19-21 .

Indien het bewustzijn van enkele zonden (want wie ziet al zijne zonden? Psalm 19:13) en een gezicht op Gods liefde reeds hier zo machtig op het gemoed der rechtvaardigen werken kan, wat zal het dan eens zijn, als al onze zonden ons voor ogen gesteld, maar tegelijk Gods liefde en grootheid, in Jezus Christus ons geopenbaard, ons in al hare heerlijkheid getoond wordt?

Ja, indien het bewustzijn van sommige zonden met de verzekerdheid der vergeving ons bewegen kan om God te eren, lief te hebben en te vrezen zonder het neerdrukkend gevoel der schuld, wat zal dan niet een blik op al onze overtredingen met de volle verzekerdheid van Gods onbeperkte genade in de ziel uitwerken?

Ja, ik vraag andermaal: indien kennis der zonde en der Goddelijke barmhartigheid zoveel in de ziel vermag uit te oefenen, waar toch nog ongeloof, blindheid, wantrouwen en vergeetachtigheid wonen, wat zal dan de kennis van al onze ongerechtigheden en overtredingen zijn voor ons, als wij, verlost van alle zonde en verleiding, verslonden worden in de liefde Gods, wanneer alle geest- en zielsvermogens slechts met dat ene bezig zijn: de liefde en genade in Christus, welke dan in hare grootste volkomenheid geopenbaard zal worden? O, wijsheid en goedheid Gods, die in dien dag zelfs datgene, wat ons op aarde zoveel smart en angst heeft gekost, dienen doet tot ons heil en onze zaligheid! "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn", Romeinen 8:28. Zonden, die eens de gehele wereld met den vloek belaadden, die het offer van Christus' dierbaar bloed noodwendig maakten, die zulk een beminnelijken Heiland onder den toorn Zijns Vaders deden sterven, die zonden zullen, naar de ondoorgrondelijke Goddelijke wijsheid en liefde, eens strekken om Zijne genade nog meer te verheerlijken en de harten Zijner verlost en voor eeuwig met Hem te verbinden, Openbaring 5:9-14.

Zo zal het met de duivelen niet zijn, zo zal het evenmin met de verdoemden zijn, alleen de gezaligden zullen dat voorrecht genieten. En om de zaak ook van ene andere zijde te bezien: wanneer God van onze zonden, als wij eens voor Christus' rechterstoel rekenschap moeten afleggen, zulk een gebruik maakt, dan behoren ook de heiligen van hun zonden hetzelfde gebruik te maken om God te verheerlijken. Dat geschiedt evenwel niet door te zeggen: "Laat ons het goede doen, opdat het kwade er uit voortkome", of: "Laat ons zondigen, opdat de genade te meerder worde", maar door uit de reeds bedreven en vergeven zonden aanleiding te nemen om Christus de kroon op het hoofd te zetten, wijl Hij onze rechtvaardigheid is, de herinnering aan die zonden moet ons aansporen om ons immer nauwer aan Jezus te verbinden en alleen op Zijne genade en barmhartigheid te steunen, en zij moet ons eindelijk voortdurend nederig en ootmoedig houden onder alles, wat met en door ons gedaan wordt.

Wanneer nu alle zonden en overtredingen voor Gods gezicht beleden zijn, en wij nogmaals van ene volkomene en vrije kwijtschelding al onzer ongerechtigheden verzekerd geworden zijn, zowel in tegenwoordigheid van alle heiligen, als van Gods heilige engelen, dan zal de Heere Jezus

In de tweede plaats rekenschap vorderen van al de goede en heilige daden, die de heiligen in deze wereld hebben verricht. Dan zal alles geopenbaard worden, van de eerste goede daad van Adam en Abel tot het laatste toe, waardoor de rechtvaardigen Gods Naam in deze wereld verheerlijkt hebben. De goede daden van alle heilige profeten, apostelen, leraren, onderwijzers en van allen, die der gemeente gediend hebben, de goede werken van huisvaders, bloedverwanten, kinderen, dienaren, burens en wat ooit goeds gedaan werd, zal in dien dag aan het licht gebracht worden. Maar, om kortelijk in bijzonderheden te treden:

1. Dan zullen allen beloond worden, die ijverig en oprechtelijk in het Woord en de leer gearbeid hebben, ik zeg: zij zullen hun beloning ontvangen voor de zielen, die zij gered of verkwikt hebben hierbeneden. Dan zullen Paulus, die geplant, Apollos, die natgemaakt heeft, en allen, die in hun voetstappen getreden hebben, den loon hunner moeite beërven, naar den arbeid, dien zij hier in den wijngaard huns Heeren hebben verricht, 1 Corinthiërs 3:6-8.

Al uw prediken, uw bidden, uw waken en uwe zorg, ten einde zielen uit de macht van Satan te verlossen, en ze tot God te bekeren, zal dan vergolden worden. Gene ziel, die gij tot den Heere Jezus bekeerd hebt, gene ziel, die gij vertroost, versterkt of opgebouwd hebt door raad,

vermaning en verkwikkende woorden, of ze zal een parel zijn in die kroon, die "de Heere, de rechtvaardige Rechter, u in dien dag geven zal", 2 Timotheus 4:7-8. Dat is: indien gij het gewillig gedaan hebt, met de bedoeling Gods Naam te verheerlijken onder de mensen en hun ten zegen te zijn, met liefde jegens God en uwe naasten, met vurige begeerte naar de verlossing van zondaars, anders is moeite al de loon, dien uw arbeid u brengen zal. "Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij evenwel toebetrouwd", 1 Corinthiërs 9:17, Filippenzen 1:15. Maar ik zeg: indien gij het van harte doet, zo zult gij uwen loon geenszins verliezen, "want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roem vraagt Paulus. "Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijne toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap", 1 Thessalonicenzen 2:19, 20. Gij, die door Christus uitgezonden zijt in Zijnen wijngaard, vat derhalve nieuwen moed, te midden van alle tegenkanting en teleurstelling, God zelf getuigt in Zijn Woord, dat degene, die enen zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, ene ziel van den dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken", Jakobus . 5:20. Daarom: ga voort, ga voort vol moed, de blijde boodschap des heils te verkondigen, te planten, nat te maken, "wijd de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit bedwang, maar gewilliglijk, niet om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed, noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, maar als voorbeelden der kudde geworden zijnde. En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen", 1 Petrus 5:2-4.

2. Gelijk de bedienaren des Goddelijken Woords in dien dag vergelding zullen ontvangen voor hunnen arbeid in des Heeren wijngaard, zo ook zullen de stillen in den lande met liefde en tederheid beloond worden voor "al hun werk en den arbeid der liefde, die zij aan Zijnen Naam bewezen hebben, als die de heiligen gediend hebben", Hebréeën 6:10. "Wetende, dat zo wat goed een iegelijk zal gedaan hebben hij datzelve van den Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije", Efeziërs 6:8. Ach! hoe weinig bedenkt het volk des Heeren, hoe rijkelijk en overvloedig God in dien dag alle goede en heilige daden Zijner kinderen openbaren en belonen zal. Elke bete broods, ene teug waters, elk vriendelijk woord en schijnbaar onbeduidend hulpbetoon, elk nachtverblijf, een armen geschonken, zal in den dag des gericht's voor mensen en engelen genoemd en vergolden worden. "En zo wie een van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk enen beker koud waters, in den naam eens discipels, voorwaar zeg ik u, hij zal zijnen loon geenszins verliezen", Mattheus 10:42. Daarom: "wanneer gij een maaltijd zult houden, zo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden, en gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden: want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen", Lukas 14:13, 14. Indien er in dien dag enig berouw zijn zal, het zal wezen omdat de heiligen door hunnen persoon, hun vermogens en hun woorden en daden den Heere Jezus niet luider beleden, niet hoger geëerd, niet onvermoeider verkondigd hebben, toen zij nog op aarde waren, want het zal hen in verrukking brengen, wanneer zij zien, hoe hun Heer op alles, ook op de geringste liefdedaad acht geslagen heeft, niet één "penninkske der weduwe" wordt door Hem vergeten. Hij zal Zich, zeg ik, alle werken van barmhartigheid en vriendelijkheid te binnen brengen, die gij op aarde gedaan en reeds lang vergeten hebt. Ik zeg: Hij zal alles, wat gij òf vergeten hebt, òf der moeite niet waardig acht, alsdan voor het aangezicht Zijner heiligen en engelen uitroepen en belonen. Hij zal ze alle vermelden en er niet één vergeten, zodat gij vol verwondering moet uitroepen: Heere! wanneer deed ik dit? en wanneer deed ik dat? "Wanneer heb ik U hongerig gezien, en gespijzigd? of dorstig, en te drinken gegeven? En wanneer heb ik U een vreemdeling gezien, en geherbergd? of naakt, en gekleed? En wanneer heb ik U ziek gezien of in de gevangenis, en ben tot U gekomen?" "En de Koning zal antwoorden en tot u zeggen: voorwaar zeg Ik u: voor zoveel gij dit een van deze Mijne minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan", Mattheus 25:37-40. "De goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet

verborgen worden", 1 Timotheus 5:25. Wat gij den minsten Mijner broederen gedaan hebt, dat hebt gij Mij gedaan. Ik heb de verkwikking uwer spijs en de warmte uwer klederen genoten. Ik herinner mij die opbeurende en vertroostende bezoeken, toen er onder Mijne broeders waren, die ziek of in de gevangenis lagen. Toen zij bijwoners en vreemdelingen op aarde waren, hebt gij u over hen ontfermd. "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht!.... ga in, in de vreugde uws Heeren" Mattheus 25:21-23, 34-37.

3. Vervolgens zal in dien dag ook alle lijdzaamheid beloond worden, waarmee de rechtvaardigen de beproevingen om 's Heeren wil verdragen hebben, toen zij nog in de wereld waren. Dan zal Christen alle lijden en alle smart om Zijns Naams wil, van den beginne aan, van de daken prediken en vergelden, zowel het bloed der heiligen als het verlies eens hoofdhaars staat in Zijn boek geschreven, niets blijft onopgemerkt noch onbeloond, Hebreeën 11:36-40, 2 Corintiërs 8:8-14. "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid", 2 Corintiërs 4:17. Lees in de Schrift, hoe God het lijden Zijns volks in gedachtenis houdt en hoe Hij beloofd heeft, eenmaal vergelding daarvoor te zullen doen: "Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen te spreken, om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen: want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn, Mattheus 5:10-12, Lukas 6:22, 23. "En zo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers om Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven", Mattheus 19:29 :

4. Eindelijk zal er in den gerichtsdag ook ene beloning geschonken worden voor alle meer verborgene Christelijke daden.

a. Er is in uwe ziel niet ene daad des geloofs, hetzij vóór Christus, of tegen den duivel en den Anti-christ, of ze wordt in dien dag ontdekt, geprezen en geëerd voor het aangezicht der hemelse heirscharen, 1 Petrus 1:7.

b. Gene zucht stijgt uit het verborgene tot God op, om of uwe eigene lusten te overwinnen, of om meer genade, licht, Geest, heiligheid en kracht te verkrijgen, ten einde den Heere beter in deze wereld te verheerlijken, of ze zal in de openbaring van Jezus Christus in het openbaar vergolden worden, Mattheus 6:6.

c. Gene enkele traan ontglipt het oog, omdat het hart zijne eigene begeerten en wereldliefde beweent of inniger gemeenschap met zijnen Heiland wenst, of God bewaart die traan in Zijne fles, en Hij zal in dien groten dag gedachtenis daarvan houden en meer dan overvloedig vergelden. "Zalig zijt gij, die nu weent, want gij zult lachen", Lukas 6:21. "Gij hebt mijn omzwerven geteld, leg mijne tranen in Uwe fles: zijn zij niet in Uw register?" Psalm 56:9. "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien. Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende, maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijne schoven", Psalm 126:5-6.

Wij hebben thans kortelijk de opstanding der rechtvaardigen beschouwd, en gezien hoe zij eens na die verrijzenis rekenschap zullen moeten afleggen van het kwade en van het goede, dat zij in het vlees gedaan hebben, alsmede dat het kwade verbrand en het goede vergolden zal worden.

Nu blijft ons nog overig: het loon der rechtvaardigen

TEN VIERDE. DE LOON DER RECHTVAARDIGEN, te bespreken.

In de eerste plaats. Onder degenen, die ten dage hunner opstanding geoordeeld zullen worden en voor hun goede werken vergelding ontvangen, zullen zij, die in Gods dienst het ijverigst en volhardendst geweest zijn, ook het grootste erfdeel en de grootste heerlijkheid van God ontvangen. Dat is het deel der heiligen in het algemeen, Romeinen 8:17, Kl. 3:24. En waarom zal hij, die in deze wereld het meest voor den Heere deed, ginds ook het hoogste genieten? Omdat die grotere werkzaamheid voor zijnen Koning zijn hart en zijne ziel ganselijk heeft vervuld, verruimd en ontvankelijker gemaakt heeft voor de eeuwige heerlijkheid. Elk vat ter ere zal in dien dag geheel gevuld worden, maar niet elk vat zal evenveel in zich kunnen opnemen, en al werd iedereen dezelfde mate der heerlijkheid toebedeeld, zo zou niet iedereen in staat zijn, die volkomenlijk te genieten, want er is "een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid," hetwelk de heiligen dan zullen ontvangen, 2 Corinthiërs 4:17, en elk vat moet daarmee volkomenlijk vervuld worden, al naarmate het bevatten kan.

Alle Christenen genieten hunnen God zelfs in dit leven niet in gelijke mate, ook zouden zij dat onmogelijk kunnen, 1 Corinthiërs 3:2. Maar die Christenen, welke het meest voor hunnen Heere gewerkt hebben, bezitten Hem ook reeds het meest in hun ziel, en dat niet alleen wijl ijver in Gods wegen het middel is om de gemeenschap met Hem te verhogen, maar ook omdat daardoor het verstand wordt opgescherpt, God beter leert verstaan en Zijnen wil onderscheiden, Hebréeën 5:13, 14. "Wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben", Mattheus 13:11, 12. De dienstknecht, die tien ponden ontvangen en tien andere ponden daartoe gewonnen had, ontving macht over tien steden, maar die vijf ponden ontvangen en vijf andere daartoe gewonnen had, ontving macht slechts over vijf steden", Lukas 19:16-19. Wie in zijne jeugd de zorgvuldigste en beste opvoeding genoten heeft, is gewoonlijk later ook het best in staat, de dingen van dit leven te behartigen, Daniël 1:3, 4, maar zonder uitzondering is de regel, dat wie in de school van Jezus het meeste heeft geleerd, en het nauwst met God verkeert en wandelt, ook het beste in staat zal zijn, zijnen God in het Koninkrijk der hemelen te genieten. Het is opmerkelijk, dat Paulus zegt: "Onze.. verdrukking... werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid", 2 Corinthiërs 4:17. Onze verdrukking werkt zulks, niet omdat de verdrukten naar de mate hunner verdrukking ene bijzondere beloning zullen verwerven, maar omdat elke verdrukking en evenzo elke dienst voor God ons hart verruimt, onze ervaring uitbreidt, onze kennis vermeerdert en ons zo in staat stelt, meer van de Goddelijke volheid te genieten, Psalm 119:71. "Een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid", 1 Corinthiërs 3:8. En daarin ligt de grond voor gezegden als deze: "Leggende zich zelve weg tot enen schat een goed fundament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen", 1 Timotheus 6:19, en dit eeuwige leven is niet ene beloning voor onze rechtvaardiging van de zonde voor Gods aangezicht-want die wordt ons uit vrije genade door het geloof in Christus' bloed, geschonken, ook spreekt de Apostel hier van aalmoezen doen-maar het is hetzelfde, wat op ene andere plaats heet: "een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid." En daarom, wanneer de Apostel zijne lezers opwekt om ijverig te zijn in goede werken, zo zegt hij, hen niet te vermanen, omdat hij zelf gebrek heeft, maar de vrucht te zoeken, die overvloedig is tot hun rekening", Filippenzen 4:17, gelijk hij op ene andere plaats zegt: "Zo dan, mijne geliefde broeders! zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere." 1 Corinthiërs 15:58. Daarom zeg ik: de vergelding, die de rechtvaardigen in dien dag ontvangen zullen voor al het goede, dat zij gedaan hebben, bestaat daarin, dat zij God zullen genieten, naar de mate van hunnen arbeid, hoewel zij uit vrije genade en zonder de werken zullen gerechtvaardigd worden.

In de tweede plaats. Gelijk het genot, dat de kinderen Gods te dien dage in hunnen Vader smaken zullen, overeenstemt met hunnen arbeid op aarde-ik spreek thans niet over rechtvaardiging van de zonde, zo zal ook hun lof en prijs daarvan afhangen en met de mate hunner heerlijkheid overeenkomen. Want ik zeg: gelijk God ons in dien dag verheerlijken zal, door Zich aan ons mede te delen, zo zal Hij daardoor, dat Hij Zijne heerlijkheid overal openbaart en mededeelt, oorzaak zijn, dat dan door Zijne heilige engelen en verlostte kinderen ook Zijn Naam groot gemaakt, en alles wat Hij in dit leven aan Zijn volk gedaan heeft, verheerlijkt wordt. "Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden, en al wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden, Lukas 12:2-3. En wederom: "Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijnen Vader, die in de hemelen is", Mattheus 10:32.

Gelijk we degenen, voor wie Christus zich schamen zal, wanneer Hij in Zijne heerlijkheid en in de heerlijkheid Zijner heilige engelen komt onder ene geduchte ongenade, oneer, schande en verachting zullen liggen, zo zullen zij, die Christus in deze wereld beleden, geëerd en groot gemaakt hebben, door Hem met onuitsprekelijke eer, en heerlijkheid, en roem bekleed worden, want "alsdan zal een iegelijk lof hebben van God", 1 Corinthiërs 4:5. Dan zal Christus voor u en allen, die bij dat gericht tegenwoordig zijn, openbaar maken wat gij hebt gedaan, geleden, erkend en verdragen om Zijns Naams wil, Markus 8:38. Deze is hij, die zijn goed, zijne betrekkingen, zijn vaderland en zijn leven voor Mij heeft veil gehad, deze mens heeft alle vleierij en bedreiging, alle verlokking en bedrog weerstaan, ja de ganse wereld minder geacht dan zijnen Heere, "zie! waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is", Johannes 1:47, "niemand is op de aarde gelijk hij", Job 1:8. Wij lezen dat, toen de koning Ahasveros vernam welken belangrijken dienst de Jood Mordechai hem vroeger had bewezen, hij aanstonds Haman beval, dien trouwen onderdaan het koninklijke kleed aan te trekken, de koninklijke kroon op het hoofd te zetten en hem op het paard, dat de koning placht te berijden, door de stad te voeren, in tegenwoordigheid van alle inwoners, rijk en arm, uitroepende: "Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft", Esther 6:9-11.

In dit opzicht is Ahasveros een type, dat den kinderen Gods indachtig maakt, hoe vriendelijk en genadig hun Heere al hunnen arbeid en dienst der liefde zal eren en belonen, gelijk Christus zegt: "Laat uwe lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende. En zijt gij den mensen gelijk, die op hunnen Heer wachten, wanneer Hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als Hij komt en klopt, zij Hem terstond mogen opendoen. Zalig zijn die dienstknechten, welke de Heer, als Hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar Ik zeg u, dat Hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal Hij hen dienen", Lukas 12:35-37. De zin is, dat die dienstknechten, welke het zich ten taak stellen, den Heere Jezus in den dag der verzoeking te eren, ook door Hem in den dag Zijner heerlijkheid zullen geëerd en verheerlijkt worden, Johannes 12:26. "Voorwaar Ik zeg u, dat Hij hen zal doen aanzitten, en bijkomende, zal Hij hen dienen." "En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren." God heeft de daden Zijner heiligen in deze wereld voor iedereen doen verkondigen, en zo zal Hij ook in de toekomstige wereld doen, Markus 14:9, Openbaring 3:4, 14:1-6.

In de derde plaats. Iets anders, dat de heerlijkheid der heiligen ook nog zal verhogen, wanneer hun Heere in Zijn Koninkrijk zal gekomen zijn, is, dat elk hunner zijne plaats en zijnen troon zal ontvangen aan Christus' rechter- of linkerhand, overeenkomstig de verhouding, waarin zij hier, als leden van Zijn lichaam, tot Hem hebben gestaan, want gelijk Christus een oog vol genegenheid en een hart vol liefde voor ons heeft om alles te vergelden wat in deze wereld om Zijnentwille gedaan is, zo zal het ook Zijne bijzondere zorg zijn, dat elk lid Zijns lichaams de plaats ontvangt, die het toekomt. Toen de moeder van Zebedeus' zonen den Heiland bad, of Hij haar beloven wilde, hare zonen te plaatsen, den enen aan Zijne rechter en den anderen aan Zijne linkerhand, wanneer Hij in Zijn Koninkrijk zou gekomen zijn, wees Hij wel deze bede van

de hand, maar sprak het tegelijk uit, dat er toch ereplaatsen in den hemel zouden geschonken worden: "Het zitten tot Mijne rechter- en tot mijne linkerhand staat bij Mij niet te geven, maar het zal gegeven worden dien het bereid is van Mijnen Vader, " Mattheus 20:20-23. In den tempel waren groter en kleiner, hoger en lager, buiten- en binnenkamers, en deze waren typen van de vele woningen in het huis des Vaders, waarheen onze Heer heenging om ons plaats te bereiden: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anders zou Ik het u gezegd hebben, Ik ga heen om u plaats te bereiden, " Johannes 14:2. De voet zal de plaats niet ontvangen, die voor het oog bestemd is, en de hand ene andere, dan die voor het oor is bereid: elkeen zal zijne eigene plaats hebben in het lichaam van Christus en de heerlijkheid beërven, welke daartoe past. Gelijk op aarde, zo zal er ook in den hemel orde zijn, gelijk in de gemeente op aarde, zo ook in het Koninkrijk der hemelen, maar daar in de grootste, vlekkelooste volmaaktheid. Daar zullen Henoeh, Noach, Abraham, Mozes, Jozua, David en alle profeten, elk zijne plaats naar zijnen oud-Testamentische rang, ontvangen, gelijk God tot Daniël zei: "Maar gij, ga henen tot het einde, want gij zult rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen, " Daniël 12:13. Daar zullen ook Paulus, Petrus, Timotheus en alle andere dienaren der gemeente hun plaats en hun hemelse heerlijkheid ontvangen, al naarmate zij in de gemeente op aarde ene plaats bekleed hebben. Zo zegt Paulus van de diakenen: "Want die wel gediend hebben, verkrijgen zich zelve een goeden opgang, en veel vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus, " 1 Timotheus 3:13. En evenzo zullen alle andere heiligen, welken rang, welke plaats of welke betrekking zij ook in de gemeente bekleed hebben, ene plaats in den hemel bekomen, die daarmee overeenstemt. Zo zegt ons wederom de Apostel, dat "de leden, die ons dunken de zwakste des lichaams te zijn, nodig zijn, " en dat "wij dien leden, die ons dunken de minst eerlijke leden des lichaams te zijn, overvloediger eer aandoen, " 1 Corintiërs 12:22, 23. Van deze hemelse orde in Christus' Koninkrijk, wanneer Zijne heiligen van de doden zullen zijn opgewekt, was Salomo in zijn huis een heerlijk type: de schier volmaakte orde, waarin hij Zijne dienaren en knechten geplaatst had, en waarin deze de wacht zijns huizes waarnamen, verbaasde iedereen, die het gadesloeg. Want "als nu de koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd had, en de spijs zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijne schenkers, en hun kledingen, en zijnen opgang, waardoor hij opging in het huis des Heeren, zo was in haar geen geest meer, 2 Kronieken 9:3-4. "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!" Psalm 87:3.

Thans gaan wij over tot:

HET TWEEDE GEDEELTE VAN ONZEN TEKST.

Het tweede gedeelte van onzen tekst behelst, dat er ene opstanding der onrechtvaardigen wezen zal: "Er zal ene opstanding der doden zijn, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, " want gelijk de rechtvaardigen in naam en waardigheid en eer voor de goddelozen gaan, zullen zij hun ook in den dag der opstanding voorkomen.

De rechtvaardigen zullen alzo eerst uit hun graven gaan, rekenschap afleggen, hun heerlijkheid ontvangen en op tronen gezet worden, want "daar zijn de stoelen des gerichts gezet, de stoelen van het huis van David, " Psalm 122:5. Ik zeg: wanneer zij dus allen in hun bruiloftskleed zullen aanzitten, met kronen op hun hoofden elk hunner als een koning en priester, dan zullen ook de goddelozen uit hun graven gaan en voor Gods rechterstoel verschijnen, om geoordeeld te worden naar hetgeen zij in het lichaam gedaan hebben. Zo zegt Paulus: "Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk-heilige en zondaar-wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, maar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad, " 2 Corinthiërs 5:10.

Ik wil dan trachten aan te tonen uit Gods Woord, wat ik wens dat anderen zullen geloven, en daarom beginnen met:

TEN EERSTE: DE OPSTANDING DER ONRECHTVAARDIGEN.

In de eerste plaats is het klaarblijkelijk, dat ook de goddelozen zullen verrijzen, omdat degenen, die eens opgewekt zullen worden, met dezelfde uitdrukkingen en namen genoemd zijn als degenen, die in deze wereld leven. Zij heten Heidenen, de volkeren, de wereld, de goddelozen, en zij, die de ongerechtigheid doen, zij worden genoemd de mannen en de vrouwen van Sodom, Tyrus, Sidon, Bethsaïda en Kapernaüm. "De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht", "de koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht", en "het zal den lande van Sodom verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan u", Lukas 10:12-14, Mattheus 12:41, 42, 11:21-24. "De hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen, " 2 Petrus 3:7, Joël 3:12-14. Deze namen en uitdrukkingen worden niet gegeven alleen aan de geesten der onrechtvaardigen, maar aan hun gehele wezen, als bestaande uit lichaam en ziel. Ook voorspelde Christus Zijnen vijanden, toen zij Hem gevangen genomen en smadelijk mishandeld hadden, dat zij Hem zouden zien, zittende ter rechterhand der kracht Gods en komende op de wolken des hemels, Mattheus 26:64, 25:31, 32, Judas 1:14, 15, en Johannes bevestigt dit, als hij zegt: "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven, ja amen!" Openbaring 1:7. Gene dezer uitspraken zijn tot nog toe vervuld geworden, ook zal gene vervuld worden tot op de wederkomst des Heeren, want hoewel vele Joden Hem gezien hebben hangende aan het kruis, toch kwam Hij toen niet op de wolken des hemels, en alle geslachten der wereld hebben over Hem nog gene rouw bedreven. Neen, dit blijft bewaard totdat Hij komt om de wereld te oordelen, en dan zullen de goddelozen dat alles zo duidelijk zien, dat zij zullen begeren, door bergen en heuvelen bedekt te worden voor het oog Desgenen, die op den troon zit, en voor de majesteit Zijner hemelse tegenwoordigheid, Openbaring 6:14-17. En daartoe zal er ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Want al doet het ongeloof omtrent de opstanding der doden ook velen in goddeloosheid insluimeren, toch zal de Heere bij Zijne komst hen opwekken en doen opstaan, niet alleen uit hun gerustheid, maar ook uit hun graven, om de rechtvaardige vergelding voor hun dwaalleer en dwaalwegen te ontvangen.

In de tweede plaats. Het lichaam der goddelozen moet eenmaal verrijzen uit het graf, omdat, zolang zij in de wereld leefden, lichaam en ziel samen der zonde en ongerechtigheid dienden. "De Heere is een God der wetenschappen en Zijne daden zijn recht gedaan, " 1 Samuel 2:3. "God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, " Prediker 12:14. En gelijk Hij ieder werk in het gericht zal brengen, zo ook elke dader, "de doden, klein en groot, " Openbaring 22:12-14. God is geen God, die straft waar gene overtreding is, of aan een deel der goddelozen vergeldt, wat allen gezamenlijk gedaan hebben. "Hij zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken in alle rechtmatigheid, " Psalm 98:9. "Zou de rechter der ganse aarde geen recht doen?" Genesis 18:25. Gelijk derhalve het lichaam medegenoot was der ziel in de zonde, zo zal ook dat lichaam mede de straf dragen van hetgeen op aarde bedreven is, overeenkomstig de grootheid van dat bedreven kwaad. Daarom zegt de Heere op ene andere plaats: "Ziet, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zijn zal, " Openbaring 22:12. Er zal alsoo ene opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.

In de derde plaats. De lichamen der goddelozen moeten wederom opstaan, omdat ook de lichamen der rechtvaardigen weer verrijzen, als vaten der barmhartigheid en der heerlijkheid zo zijn de goddelozen de vaten des toorns en des verderfs. "Doch in een groot huis" zegt Paulus, "zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten, en sommige ter ere, maar sommige ter onere", 2 Timotheus 2:20, 21. En dan toont hij ons aan, dat die vaten ter ere de rechtvaardigen, en die vaten ter onere de goddelozen zijn. Van deze vaten ter onere, die ook vaten des toorns heten, lezen wij, dat "God die vaten, tot het verderf toebered, met vele lankmoedigheid verdragen heeft", Romeinen 9:22. Hoe ze tot het verderf toebered zijn, zegt hij ons op ene andere plaats: "Maar naar uwe hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij u zelve toorn als enen schat, in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods", Romeinen 2:5. En deze schatten der goddeloosheid, zegt Jakobus, zijn opgelegd voor de laatste dagen (namelijk den dag des oordeels), en hij waarschuwt tevens, dat alsdan hun goud en zilver hun vlees als een vuur zal verteren, Jakobus 5:2-3. Wijl dus hun lichamen vaten des toorns heten, en als door een vuur verteerd zullen worden in den dag des gericht, zo moeten noodzakelijk hun lichamen uit hun graven verrijzen en voor den rechterstoel verschijnen, want van daar gaat ieder uit, beladen met zijnen last, naar zijn eeuwig huis, "waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt", Markus 9:47, 48.

In de vierde plaats. De strengheid Gods jegens Zijne kinderen, en Zijne lankmoedigheid ten aanzien Zijner vijanden, wijst even duidelijk op ene opstanding der goddelozen, opdat zij den loon der ongerechtigheid ontvangen, die zij in deze wereld hebben bedreven. Wij weten, dat "de ogen der goddelozen uitpuilen van vet", terwijl de rechtvaardigen "den gansen dag geplaagd zijn, en hun kastijding is er alle morgens", Psalm 73:3-15, en blijkt daaruit niet dat de straf en vergelding der goddelozen voor ene andere wereld bewaard wordt. "Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods, en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?" 1 Petrus 4:17, 18. Helaas! arme schepselen! thans spannen zij samen tegen de rechtvaardigen en knersen over hen met hun tanden, maar "de Heere belacht hem, want Hij ziet dat Zijn dag komt", Psalm 37:12, 13. "De boze wordt onttrokken ten dage des verderfs, hij wordt ontvoerd ten dage der verbolgenheden", daarna komt over hem de dag der wrake, nadat hij "naar de graven gebracht en gedurig in den aardhoop geweest is", Job 21:29-32. Zo zegt ook Petrus: "Zo weet de Heere de Godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden, " 2 Petrus 2:9. En Judas zegt: "Dewelke de donkerheid des duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt, " 2 Petrus 2:13. De vergelding der goddelozen is bewaard tegen den dag des oordeels, die samenvallen zal met hun opstanding. Merk derhalve op:

1. Dat de goddelozen gestraft moeten worden.
2. Dat de tijd hunner straf niet nu, maar de dag des oordeels is.
3. Die oordeelsdag is dezelfde als de dag van de opstanding der doden, wanneer het einde der wereld daar is. "Gelijk dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, Alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld. De Zoon des mensen zal Zijne engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen: en zullen dezelve in den vurigen oven werpen: daar zal wening zijn en knersing der tanden, " Mattheus 13:40-42. Dan zal de opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.
4. De soevereiniteit des Heeren Jezus over alle schepselen voorspelt evenzo ene opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Wel zullen de goddelozen niet opgewekt worden op grond van enige betrekking, waarin zij tot den Heere Jezus staan, gelijk de rechtvaardigen, maar wijl ze in Zijne hand zijn overgegeven, en Hij ook hun Heere is, daarom zal ene daad Zijner almacht ook Zijne vijanden uit hun graven te voorschijn roepen,

gelijk Christus zelf zegt: "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven", dat is: de Vader heeft alle mensen aan Zijnen Zoon als hunnen oppermachtigen Rechter overgeleverd, "Hij heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is." En dan gaat de Heiland voort: "Verwondert u daar niet over: Want de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:22-29. Daarom ook spreekt Paulus aldus: "Want daartoe is Christus ook gestorven en opgestaan, en weer levend geworden, opdat Hij beide over doden en levenden heersen zou", en hij vervolgt: "Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden, " Romeinen 14:9 10.

Ik bid u, let op deze woorden, Jezus Christus heeft door Zijnen dood en Zijne opstanding niet slechts voor de Zijnen genade en vergeving der zonden met ene eeuwige heerlijkheid verworven, maar tevens van den Vader ontvangen, een Heere en Hoofd te zijn over alle dingen, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde, hetzij onder de aarde. "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde, " en: "Ik heb de sleutels der hel en des doods, " Mattheus 28:18, Openbaring 1:18. "Alle dingen, die in de hemelen en die op aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten, alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, " Colossenzen . 1:16. En daarom moet ook in den Naam van Jezus zich buigen alle knie, ... en alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders, " Filippenzen 2:10, 11. Opdat zulks dan geschiede, zal Hij in den dag des gericht van die macht gebruik maken, en om Zich zelf, Zijn volk, Zijne wegen en Zijn Woord in alle heerlijkheid te openbaren, alsdan zal Hij al Zijne vijanden uit hun graven doen opstaan en voor Zich laten brengen, als Hij op den troon Zijner heerlijkheid zit, om hun te vertonen, wie "de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren is, " Mattheus 25:31, 32, 1 Timotheus 6:14, 15. "Ziet, Hij komt, met Zijne vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, van wege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en van wege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben, " Judas 1:14, 15.

In de vijfde plaats. De grote voorbereiding, die God gemaakt heeft voor het gericht der goddelozen, bewijst duidelijk, dat er eenmaal ene opstanding der goddelozen wezen zal.

1. Hij heeft den dag hunner verrijzenis bepaald.
2. Hij heeft den Rechter bepaald, die hen oordelen zal.
3. Hij heeft tegen dien dag al hun woorden en werken opgetekend.
4. Hij heeft ook de getuigen aangewezen, die in dien dag tegen hen zullen optreden.
5. Ook de wapenen en de plaats des doods en der eeuwige ellende zijn voor hen bereid.

1. Hij heeft den dag hunner verrijzenis bepaald, en Johannes noemt dien "de tijd der doden, om geoordeeld te worden, " Openbaring 11:18. Paulus spreekt van dien dag als een vastgesteld: "Daarom, dat Hij enen dag gesteld heeft, op welken Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, " Handelingen 17:31. Dezen tijd en dezen dag beperkt Christus zelfs tot een uur, als Hij voorzegt: "De ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen horen, en zullen uitgaan, " Johannes 5:28, 29.

2. Hij heeft den Rechter bepaald, die hen oordelen zal: "Hij heeft enen dag gesteld, op welken Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door enen Man, dien Hij daartoe verordend heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft, " Handelingen 17:31. Deze Man is Jezus Christus, want Hij is het, dien "God verordend heeft tot een Rechter van levenden en doden, " Handelingen 10:42

3. Hij heeft tegen dien dag al hun woorden en werken opgetekend, alle gedachten en overleggingen zijn opgeschreven in de boeken der gedachtenis tot dien dag. "De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren griffie, met de punt eens diamants, gegraven in de tafel van

hunlieder hart, en aan de hoornen Uwer altaren, " Jeremia 17:1. En wederom zegt God zelf: "Schrijf voor hen op ene tafel, en teken het in een boek, opdat het blijve tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid. Want het is een weerspanning volk, " Jesaja 30:8-9.

4. God heeft ook de getuigen aangewezen, die in dien dag tegen de goddelozen zullen optreden, Jakobus . 5:1-3, Job. 20:27, Mattheus 24:14, Romeinen 2:14-15, Maleachi 3:5.

5. Eindelijk zijn ook de wapenen en de plaats des doods en der eeuwige ellende voor hen bereid. "Hij heeft dodelijke wapenen voor hen gereed gemaakt, Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen, " Psalm 7:14, 21:13. De hel is van ouds bereid, Hij heeft ze diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van Zijnen brandstapel is veel, " Jesaja 30:33, Mattheus 25:41, ook zijn des Heeren toorn en ijver gereed, Deuteronomium 29:20, het oordeel is van over lang niet ledig over hen, en hun verderf sluimert niet, 2 Petrus 2:3. Nu vraag ik, hoe belachelijk het zijn zou, indien de alleenwijze God al deze dingen bereid had, en er niemand ware om geoordeeld te worden, of dat Hij, die tot Rechter over allen verkoren is, òf de macht òf den wil missen zou om deze vijanden voor Zijnen rechterstoel te dagen en ook werkelijk te doen verschijnen? Wel zouden de zondaars blijde zijn, indien al die geduchte woorden bleken, een ijdel woordspel te zijn geweest, blijde, zeg ik, van ganser harte, indien zij in hun geheime plaatsen der duisternis, in het graf, voor eeuwig mochten blijven. Maar zo zal het niet zijn: de dag hunner opstanding is bepaald, de Rechter benoemd, hun daden zijn opgetekend, de hel wacht hen met geopenden mond af, en op den bestemden dag zal noch aarde noch dood kunnen verhinderen, dat er ene opstanding der doden zij, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.

In de zesde plaats. Behalve hetgeen reeds gezegd is, kan ik ook daarom niet anders geloven, of er moet ene opstanding ook der goddelozen zijn, omdat er uit de loochening dezer waarheid de goddelooste besluiten en dwalingen natuurlijkerwijze moeten voortvloeien.

1. Wie de leer van de opstanding der onrechtvaardigen loochent, neemt een der voornaamste argumenten weg, die God gebruikt om den zondaar van het verkeerde zijner wegen te overtuigen, want hoe zal de zondaar overtuigd worden van de ongerechtigheid zijner zonden, indien hij een toekomst oordeel voor Gods rechterstoel voor een droombeeld houdt? En hoe zal hij van dat toekomst oordeel overtuigd worden, zo gij hem zegt, dat de doden, en dus ook hij, nimmer zullen opgewekt worden? vooral, daar de opstanding der doden en het laatste oordeel, gelijk wij gezien hebben, zo nauw samenhangen, Hebréeën 6:2. Dat was ook het fundament van Paulus' rede over rechtvaardigheid, en matigheid en het toekomst oordeel, toen Festus zeer bevreesd werd, Handelingen 24:25. Dit noemt Paulus op ene andere plaats "de schrik des Heeren", waarmee hij de mensen tot het geloof bewoog, 2 Corinthiërs 5:10, 11. En ook Salomo ontleende daaraan een argument om de jongelingschap te leren, op hun wegen te letten, Prediker 11:9, en Christus evenzeer, wanneer Hij zegt: "Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen rekenschap moeten geven in den dag des oordeels, " Mattheus 12:36.

2. Zij, die de opstanding der onrechtvaardigen verwerpen, huldigen en verbreiden de hoofdzakelijke leer der Ranters en van de meeste wellustige mensen in de wereld. Want de Ranters loochenen die leer zowel in woord als in daad, terwijl de anderen ze ten minste in de praktijk verwerpen. Nu komt het mij zeer vreemd voor dat dezulken beter dan anderen, overeenkomstig de voorschriften van Gods Koninkrijk zouden handelen en wandelen, vooral aangezien hun loochening dezer waarheid een duidelijk bewijs is, dat zij den toorn en het verderf tegemoet snellen, 2 Timotheus 2:18. Maar er zal ene opstanding der doden wezen, beide de rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, daarom, wat ook anderen, door Satan misleid, mogen zeggen of beweren, hun eigen hart bedriegende, vrees gij Hem, die "beide ziel en lichaam kan verderven in de hel", Mattheus 10:28.

Er zal ene opstanding der doden zijn, zowel der rechtvaardigen als der onrechtvaardigen. "En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren", Openbaring 20:13.

Nadat ik u alzo in de eerste plaats aangetoond heb, dat de goddelozen eens moeten opgewekt worden, willen wij: **TEN TWEEDE: DE WIJZE, WAAROP ZIJ ZULLEN OPSTAAN**, beschouwen, en daarbij opmerken dat rechtvaardigen en goddelozen, gelijk zij in hunnen naam tegenover elkaar geplaatst worden, zo ook ene gans verschillende opstanding zullen beërven.

In de eerste plaats. Gelijk de rechtvaardigen in hun verrijzenis opgewekt worden in onverderfelijkheid, zo staan de goddelozen in hun verdorvenheid op, want hoewel de onrechtvaardigen, na hun opstanding, nimmermeer ene scheiding van lichaam en ziel zullen ondergaan, of in het niet kunnen opgelost worden, toch zullen zij geenszins in onverderfelijkheid opstaan. Stonden zij in onverderfelijkheid op, dan ware hun opwekking ene verrijzenis ten leven, en een zegepraal over zonde en dood, 1 Corinthiërs 15:45, zo zal het echter niet wezen, want alleen de rechtvaardigen staan op in onverderfelijkheid en verrijzen ten leven. De opstanding der goddelozen heet "de opstanding der verdoemenis", Johannes 5:29. Dezen zullen, in hun opstanding, den tweeden dood als buit toevallen. Zij zullen opgewekt worden in den dood, en onder des zelfs macht en foltering blijven, zolang hun gericht duurt. Een levende dood zal hen, als het ware, afwijden, zij zullen noch geestelijk leven noch volstrekt dood zijn, maar enigszins gelijk zijn aan degene, die onder het overstelpende bewustzijn zijner schuld en de knaging zijns gewetens, voor den rechter verschijnt, om zijn vonnis te vernemen. Gij weet, dat, wanneer een misdadiger zijne gevangenis verlaat om voor den rechter te verschijnen, hij daarom uit zijne gevangenis nog niet ontslagen is, noch van zijne boeien bevrijd, want zijne kluisters maken nog geraas achter zijne hielen, en de gedachte aan hetgeen hem te wachten staat, verschrikt en beangstigt zijn gemoed, als een boze, demonische geest vervolgt hem de dood en grijnst zijn geweten en zijne ziel als een beul aan, onder de voorspiegeling van het geduchte lot, dat hem zal worden voorgelezen, en dat hij onmogelijk kan ontgaan.

Zo, zeg ik, zullen de goddelozen uit hun graven gaan, met de ketenen des eeuwigen doods beladen, en de boze met een helsen glimlach hun op de hielen, zodat het leven even ver van hen zal verwijderd zijn, als de hemel van de hel. "Want de morgenstond is hun te zamen de schaduw des doods, als men hen kent, zijn zij in de schrikken van des doods schaduw," Job 24:17. En Christus zegt: "Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt", der goddelozen verblijf is dan te midden der vlammen, en wanneer zij eenmaal opstaan, zullen zij in de vlammen des helsen vuurs verrijzen, zij zullen te midden der vlammen voor Gods rechterstoel staan, namelijk te midden der vlammen van een schuldig geweten, zij zijn, wanneer zij voor hunnen Rechter verschijnen, in de klauwen van dood en verderf. Ik zeg alzo naar waarheid, dat der goddelozen opstanding zeer van die der rechtvaardigen zal verschillen, want genen blijven in het land der schaduw des doods. Van het eerste ogenblik hunner verrijzenis aan, heeft de dood macht over hen en weidt hun ziel af, terwijl hun ziel bestormd wordt door voorstellingen van de grootte en den omvang der ellende, die hen te wachten staat, en hen, als een grondeloze afgrond, welhaast zal verzwelgen. "Zij zullen het stof lekken als de slang, als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hun sloten, zij zullen met vervaardheid komen tot den Heere, onzen God, en zullen voor U vrezen", Micha 7:17.

In de tweede plaats. Gelijk de opstanding der rechtvaardigen ene verrijzenis in heerlijkheid zal zijn, zo zal die der goddelozen ene verrijzenis in onere wezen. Ja, gelijk de heerlijkheid der vromen in den dag hunner opstanding ene onuitsprekelijke heerlijkheid wezen zal, zo hebben de onrechtvaardigen ene onere te wachten, waarvoor gene woorden te vinden zijn. Zo zegt Daniël: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen opwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing", Daniël 12:2. En Asaf drukt zich aldus uit: "Als een droom na het ontwaken! Als gij opwaakt-om te oordelen-o Heere! dan zult

Gij hun beeld verachten", Psalm 73:20. Geen padde of slang was ooit trager in hare bewegingen, dan de goddelozen zullen zijn, wanneer het geluid der bazuin hen uit hun graven zal opwekken. "Zijne beenderen", zegt Job, "zullen vol van zijne verborgene zonden zijn, van welk elk een met hem op het stof neerliggen zal," Job 20:11. En opstaan zullen zij in dezelfde ellendigen en verachtelijken toestand, want gelijk de dood hen verlaat, zo vindt ze het oordeel. De goddelozen zullen also bij hun verrijzenis diep te beklagen zijn.

Bij hunnen dood zijn de goddelozen gelijk aan het zaad eens distels, maar bij hun opstanding zullen zij enen opgewassenen distel gelijken, walgelijker, verachtelijker en rijp voor het verderf. Dan zal zoveel onere, schande en verachting op hen rusten en hen bedekken, dat God noch Christus, engelen nog heiligen hen zullen willen aanzien, noch het wagen hen te naderen. "Maar de mannen Belials zullen allemaal zijn als doornen-namelijk in het gericht-die weggegoorpen worden, omdat men ze in de hand niet kan vatten, maar een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en hout ener spies", 2 Samuel 23:6-7. Hun opstanding heet "de opstanding der onrechtvaardigen" en als zodanig zullen zij ook in dien dag verschijnen, afschuwelijker in de ogen Gods en der hemelse heirscharen, dan wanneer ze met de onreinste huidziekte besmet waren. Indien een mens bij zijne geboorte reeds, om welke redenen dan ook, een verworping wezen kan, hoe verwerpelijk, verfoeilijk en verachtelijk moeten zij dan niet zijn, die zonder God, zonder Christus, zonder Geest, zonder genade, uit hun graven verrijzen, wanneer de laatste bazuin zal slaan, veel vreselijker dan indien ze uit het vuilste hol op aarde te voorschijn kwamen.

In de derde plaats. Gelijk de rechtvaardigen zullen opstaan in macht, zo zullen de onrechtvaardigen verrijzen in zwakheid en verbazing. Zonde en schuld brengt zwakheid en onzekerheid in dit leven, hoe veel te meer dan wanneer beide met alle macht en kracht, als een reusachtig gevaarte, op de goddelozen drukken, gelijk God zelf zegt: "Zal uw hart bestaan? zullen uwe handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met U handelen zal?" Ezechiël 22:14. Dan zullen de spookachtige kaken der wanhoop hen aangrijzen, en de verwijten des gewetens als donderslagen hunnen vermoeden geest neerslaan. Slechts de Godzaligen hebben vrijmoedigheid in den dag des oordeels, 1 Johannes 4:17, maar de goddelozen zijn als het kaf, dat de wind henen drijft, Psalm 1:4. O, welk ene vreze, welk een weedom zal hen aangrijpen, in den dag hunner verrijzenis! Welke vreselijke gedachten zullen dan hun troosteloos gemoed doorkruisen! Dan moet de ziel, die reeds te midden der duivelen in het helse vuur geweest is, wederom het lichaam bewonen. Bewonen, zeg ik, door den brandenden prikkel der hel gestoken. Zij zullen in eeuwigheid hun hoofd niet meer kunnen opheffen, de smart zal de overhand over hen hebben, hun handen worden slap, en hun harten versmelten. "Een iegelijk zal over zijnen naaste verbaasd zijn, hun aangezichten zullen vlamme aangezichten zijn", Jesaja 13:6-8 Alles wat zij zien, horen of denken zal hun pijn doen. Zij moeten noodzakelijk zwak zijn, wijl God hen verlaten heeft, de schuld hen overstelpt en de dood hen voor eeuwig verslindt.

In de vierde plaats. Gelijk de rechtvaardigen met een geestelijk lichaam opstaan, zo verrijzen de onrechtvaardigen in de lompen van hun oude, natuurlijke lichaam, zonder de minste hulp van God om hen in hunnen toestand te troosten. Derhalve: zodra de goddelozen uit hun graven zullen zijn gegaan, dan zal elke herinnering der zonde hen overstelpen, en de gedachten des oordeels hen verschrikken, in hun opstanding vallen zij, zeg ik, vallen immer dieper, vallen voor eeuwig. Daarom wordt er ook gesproken van "een afgrond", of, gelijk David zegt "grondelozen modder", Openbaring 20:1, Psalm 69:3. Want gelijk er geen eind aan hun ellende zal zijn, zo zal ook niets in staat zijn hen te ondersteunen. Alleen, gelijk ik te voren zei, zullen lichaam en ziel thans niet langer gescheiden zijn, maar samengebonden in de strikken der zonde en der ongerechtigheid, waarin zij nu zullen sidderen als dieven en moordenaars, wanneer zij voor den rechterstoel verschijnen om het Goddelijke vonnis te vernemen.

TEN DERDE: HET GERICHT DER ONRECHTVAARDIGEN.

Wanneer de onrechtvaardigen op die wijze uit hun graven gegaan zijn, dan zullen zij met al de engelen der duisternis, hun medegevangenen, beladen met al hun schuld, voor Christus' rechterstoel gebracht worden. Daar zal over hen zitten Jezus Christus, de Koning der koningen en Heere der heren, de Opperrechter over hemel en aarde, en over alles wat op en onder de aarde is. Aan Zijne rechter- en linkerhand zullen gezeten zijn alle vorsten en edelen des hemels, de heiligen en profeten, de apostelen en getuigen van Jezus, elkeen in zijn koninklijk kleed en op den troon zijner heerlijkheid, Joël 3:11-14. Dan zal vervuld worden wat geschreven staat: "Doch deze Mijne vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zijn zou, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood", Lukas 19:27.

Wanneer also elkeen zijn eigen plaats ingenomen heeft, en de Koning op den troon gezeten is, dan zullen de gevangenen voorgebracht worden om hun oordeel te ontvangen, en aanstonds zal een geweldig vuur en onweder van den troon uitgaan en dien aan alle zijden omringen, dat vuur zal als een sluitboom voor de goddelozen zijn, om hen op een zekeren afstand te houden van de hemelse Majesteit. Gelijk David zegt: "Onze God zal komen, en zal niet zwijgen: een vuur voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen", Psalm 50:3. En wederom: "Zijn troon was vuurvonken, des zelfs raderen een brandend vuur. Ene vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit", Daniël 7:9, 10.

Als al deze voorbereidselen zijn volbracht, namelijk: als de Rechter op den troon is gezeten met alle rechtvaardigen nevens Hem, de slagboom voor de gevangenen, en dezen in angstige, pijnlijke verwachting van hetgeen nu gebeuren zal, dan worden de boeken gebracht: de boeken des doods en des levens, en alle geopend, opdat naar hetgeen daarin geschreven staat, de overtreders geoordeeld worden. Want nadat Daniël in zijne profetie gezegd heeft: "Ene vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit", gaat hij voort: "duizendmaal duizenden dienden Hem, en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Hem, en de boeken werden geopend", Daniël 7:10. En op ene andere plaats: "En ik zag enen groten witten troon, en Degene, die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten, en gene plaats is voor die gevonden. En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken", Openbaring 20:11, 12.

Er staat niet: het boek werd geopend, als ware er slechts één, maar de boeken, als van meerdere. En inderdaad zijn er verschillende boeken, waaruit de doden zullen geoordeeld worden.

In de eerste plaats wordt het Boek der Natuur geopend, in de tweede plaats: Gods Gedenkboek, in de derde plaats: het Boek der Wet, en in de vierde plaats: het Boek des Levens. Uit elk dezer boeken, en uit hetgeen in elk geschreven staat, zal de goddeloze wereld geoordeeld worden.

"En de boeken werden geopend."

In de eerste plaats wordt het Boek der Natuur geopend, hetgeen ten eerste van de menselijke natuur, en ten tweede van alle overige schepselen handelt.

1.. De Rechter zal aantonen, welke in Gods schepping de beginselen der menselijke natuur waren, en hoe de wereld in lijnrechte tegenspraak met deze beginselen gewandeld heeft. De beginselen onzer natuur zijn drieërlei.

1. de mens kan door zijne eigene rede en zijn eigen oordeel weten, dat er een God, ene Godheid, een hoogst, grootst en eerst Wezen is dat boven alles staat. Dit, zeg ik vindt de mens, als door instinct, in zich zelf wijl hij een redelijk wezen is, en daarom geloven alle Heidenen,

die hun natuurlijke rede volgen dat wij Zijn maaksel, dat is: Zijne schepselen zijn, dat Hij hemel en aarde gemaakt, en uit enen bloede het ganse geslacht der mensen voortgebracht heeft, Hij, in wie wij leven, ons bewegen en zijn", Handelingen 27:24-29.

Voorts blijkt het, dat de mens uit zich zelve vinden kan, dat er een God is, daaruit:

a. Dat hij van nature in staat is, te ontdekken, dat er zonde bestaat, gelijk Christus zegt: "En waarom oordeelt gij ook van u zelve niet hetgeen recht is?" Lukas 12:57. Als wilde Hij zeggen: Gij zijt zelfs van de natuurlijke en redelijke beginselen ontaard, en gelijk Paulus elders zegt: "of leert u ook de natuur zelf niet?" 1 Corinthiërs 11:14. Wie nu uit zich zelf tot de wetenschap komen kan, dat er zonde is, die moet noodzakelijk ook verstaan, dat er een God is, die tegenover de zonde staat, want zo er geen God is, dan kan er ook geen zonde met Hem in tegenspraak zijn, en wie de ene niet kent, weet ook niets van den Anderen.

b. Dan kan de mens het bestaan van God ook leren kennen uit die oogenblikken of tijden van vrees en angst, welke ieder mens kent, die op de wereld ademt, want iedereen, al kent hij ook Mozes noch Christus, wordt door zijn eigen geweten en gedachten overtuigd en berispt, bestraft en veroordeeld: "Want de Heidenen, die de wet niet hebben, zijn zich zelve ene wet, en betonen het werk der wet geschreven in hun harten", Romeinen 2:14, 15. D.i. daardoor bewijzen de Heidenen allen mensen: God heeft hen in zulk een toestand en met zulke vermogens geschapen, dat zij uit zich zelve kunnen verstaan: er is een God. En verder, zegt de Apostel, blijkt zulks uit de werkingen huns harten, uit de overtuigingen en beschuldigingen huns gewetens, die elke gedachte binnen in hen opwekt, in verband met de vrees, die hen overvalt, wanneer zij zondigen of iets doen, dat niet overeenstemt met hetgeen zij als hunnen plicht erkend hebben. Ik kon er voorts aan toevoegen, dat de natuurlijke geneigdheid van alle mensen tot Godsdienst en Godsverering, van welken aard die ook zijn, een ander klaar bewijs is, dat de mens van nature in dat boek der natuur leest: er is een grote, eeuwige God.

2. De tweede grondslag onzer natuur is, dat die God door den mens moet gezocht en gediend worden, opdat hij eeuwig Zijne gemeenschap moge genieten. Gelijk ik te voren zei, toont het natuurlijke licht den mens aan, dat er een groot God is, die de wereld gemaakt heeft, en daarna wordt hem bij datzelfde licht duidelijk, dat hij "den Heere zal zoeken, of hij Hem immers tasten en vinden moge hoewel Hij niet verre van een iegelijk van ons is", Handelingen 17:27.

3. Het natuurlijke licht doet opmerken, dat de mensen onder elkaar doen moeten wat recht en billijk is. Zo zei Mozes, lang voordat de wet gegeven werd: "Mannen! gij zijt broeders, waarom doet gij elkaar ongelijk?" Handelingen : 26, Exodus 2:13, als wilde hij zeggen: Gij zijt gelijke schepselen, van een vlees, beiden weet gij, dat het niet goed is, zo de een den ander onrecht doet, en daarom moet gij beiden daarnaar handelen, en elkaar geen ongelijk doen.

Tegen elke dezer drie wetten heeft elk mens, heeft de ganse wereld overtreden, gelijk Paulus zegt: "Joden en Grieken zijn allen onder de zonde", Romeinen 3:9. Want wat de eerste betreft, wie is er, die den levenden God geëerd verheerlijkt en gediend heeft overeenkomstig hetgeen de mens in Hem ziet, en de goedheid en barmhartigheid, die hij van dien God ontvangen heeft en nog dagelijks ontvangt? Allen hebben "het schepsel geëerd en gediend boven den Schepper, die te prijzen is in der eeuwigheid, amen!" Romeinen 1:25. En zij hebben allen gezondigd en deze eerste wet des natuurlijken lichts overtreden.

b. In plaats van op hun eigen toekomstig geluk acht te geven, gelijk de natuur ons leert, hebben de mensen, door den boze medegesleept, dat gans en al uit het oog verloren. Hoezeer de natuur den mens zegt, te beminnen wat goed en nuttig is, toch heeft hij juist datgene lief, wat schadelijk en verderfelijk is. Ja, al zegt ook de rede, dat hij een ogenschijnlijk gevaar moet ontvlieden, toch verwerpt de mens, tegen alle rede en goed verstand, tegen alle kennis en gevoel in, zijn eigen geluk, gelijk Paulus zegt: "Dewelke, daar zij het recht Gods weten (namelijk, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen, " Romeinen 1:32.

c. In plaats van recht te doen, gelijk de natuur leert, en hij voor zich zelf begeert, heeft de mens zich overgegeven aan lage driften, en is, wijl hij de wetten zijner natuur verwerpt, vervuld geworden "met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid", hij is geworden "een oorblazer, achterklapper, hater Gods, smader, hovaardig, laatdunkend, een vinder van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam, onverstandig, een verbondbreker, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, onbarmhartig, " Romeinen 1:29-31.

Merk op, dat de Apostel niet zegt: elk mens in het bijzonder doet al deze dingen, maar elk mens heeft ze alle in zijn hart, zij vergiftigen zijne ziel en maken hem verwerpelijk voor God. "Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, " die, al naar er aanleiding bestaat, in een of ander opzicht aan het licht treedt. Wjl nu de mens tegen het natuurlijke licht, en geweten, en oordeel, en tegen de natuurlijke reden, hem door God geschonken, gezondigd heeft, daarom, al kent hij ook noch Mozes noch Christus, is hij toch verwerpelijk voor God. "Zo velen, als er zonder de wet gezondigd hebben, " zegt Paulus "zullen ook zonder de wet verloren gaan, " Romeinen 2:12.

Ja, hier wordt de mens niet slechts een zondaar tegen God bevonden, maar ook een vijand van zich zelf, en in tegenspraak met zijne eigene natuur, een schepsel, dat niet doet hetgeen het zelf voor recht houdt, 2 Timotheus 2:25. Zijne zonde is gegraven in de tafel zijns harten Jeremia 17:1, en : "zijne boosheid zal hem kastijden, en zijne afkeringen zullen hem straffen, " Jeremia 2:19.

Het is verwonderlijk te overdenken, hoe heerlijk de mens uit Gods hand is voortgekomen, en bedroevend te aanschouwen hoe ver hij in zijnen tegenwoordigen staat van zonde en ontarding beneden dien oorspronkelijken toestand gezonken is. De mens is naar het beeld Gods gemaakt, Genesis 1:26, maar, door zich aan den verleider over te geven, is de mens tot het beeld des duivels verlaagd. De mens was bij zijne schepping oprecht en zonder zonde, maar de zonde heeft hem krom en verkeerd gemaakt, Prediker 7:29. Van nature heeft de mens al zijne zielsvermogens te zijner beschikking om God, zijnen Schepper, in al Zijne heerlijke en eeuwige eigenschappen te leren kennen, maar de zonde heeft beide verstand en hart verdorven en verduisterd, en thans heerst blindheid en onwetendheid omtrent God in zijn gemoed, hij is nu gevangen onder vervreemding van en tegenzin tegen God en alles wat werkelijk goed is: "omdat zij, " zegt de Apostel, "God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt, maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden, " Romeinen 1:21. En wederom: "Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten, " Efeziërs 4:18.

Voor dit misbruik van Gods schepping zal de mens voor Christus rechterstoel te recht staan, hij zal van schuld overtuigd, verworpen en als een rebel tegen God en zijne eigene ziel veroordeeld worden, gelijk Paulus bevestigt, zelfs al spreekt hij slechts naar den mens, Romeinen 3:5-6.

Wanneer dan de mens naar hetgeen in dit gedeelte des boeks staat, en naar des zelfs drie hoofddelen, geoordeeld en veroordeeld is, wijl hij in elk opzicht schuldig is bevonden,

2.. Dan wordt het tweede gedeelte geopend, hetgeen de verborgenheid der schepselen bevat, want de ganse schepping die zich aan onze ogen vertoont, is niet slechts gemaakt om Gods macht ten toon te spreiden, maar ook om u veel omtrent God en u zelve te openbaren b.v. Gods rechtvaardigheid en gerechtigheid tegenover de zonde: "Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid te onder houden. Overmits hetgeen van God kennelijk is, in hun openbaar is: want God heeft het hun geopenbaard. Want Zijne onzienlijke dingen worden, van

de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn", Romeinen 1:18-20.

1. De schepping der wereld, namelijk van hemel en aarde, zon, maan en sterren, en van alle overige schepselen Gods, predikt luide de eeuwige kracht en Goddelijkheid des Scheppers, Psalm 8:4. God heeft ze alle met wijsheid gemaakt, Psalm 104:24, opdat zij den mens onderrichten zouden, hij, die wijs is, verstaat deze dingen, ja die verstaat Gods goedertierenheid, want "de werken des Heeren zijn groot, zij worden gezocht van allen, die er lust in hebben", Psalm 107, 111:2.

2. Gelijk de schepping in het algemeen den mens zijnen God predikt, zo houdt ze hem ook voor, hoe zij zich jegens dien God en zijnen naaste te gedragen heeft, en ook dat zal gewis ten dage des gericht tegen degenen ingebracht worden, die deze stemme Gods in de natuur niet hebben willen horen, maar ongehoorzaam geweest zijn.

a. Ten eerste. De gehoorzaamheid der schepselen, jegens God en u.

a. Aan God zijn zij allen (duivelen en mensen uitgenomen) onderdanig, zelfs de "walvissen en alle afgronden, vuur, hagel, sneeuw en damp, gij stormwind, die Zijn woord doet", Psalm 148:7-8. Ja, ook de wind en de zee zijn Hem gehoorzaam, Markus 4:41. Zo, zeg ik, prediken zij door hun gehoorzaamheid aan God, en door hun gehoorzaamheid zal uwe ongehoorzaamheid in het gericht veroordeeld worden, Psalm 147:15-18.

b. Ook leert hun gehoorzaamheid aan u, dat gij uwe meerderen zult gehoorzamen, want "alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur", Jakobus 3:7-8. Alleen de mens laat zich niet door zijnen God breidelen noch regeren, en wordt daarom eenmaal in het gericht veroordeeld.

b. De vruchtbaarheid aller schepselen naar hunnen aard onderricht en vermaant u, een vruchtbaar leven voor God, en in de geboden van Zijn heilig Woord te leiden. Tot de onredelijke schepping heeft God slechts in den beginne gezegd: "De aarde brenge levende zielen voort, naar haren aard, vee, en kruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijnen aard! En het was also", Genesis 1:24. Maar tot den mens heeft God gezonden al Zijne knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat, Jeremia 44:4, maar hij gehoorzaamt geenszins. Want indien de heidenen, die de wet niet hebben, door sommige daden van gehoorzaamheid de ongerechtigheid dergenen veroordelen, die in letter en besnijdenis de wet breken, hoeveel te meer zal dan de vruchtbaarheid aller schepselen in het gericht tegen de gehele wereld getuigen! Gelijk ook Job zegt, dat God door de gehoorzaamheid en vruchtbaarheid der schepselen de volken oordeelt en zal oordelen, Job 36:27-32.

c. De kennis en wijsheid der schepselen herinneren den mens, dat ook hij wijs behoort te zijn en leren hem wijsheid. De ooievaar, de zwaluw en de kraanvogel, die zo juist den tijd van hun gaan en wederkomen weten, vermanen u, den tijd der genade en barmhartigheid Gods op te merken, Jeremia 8:7. De os en de ezel, die de kribbe huns heren kennen, leren u, de tafel en het Brood Gods te onderscheiden, en zullen u eens veroordelen, omdat gij het hemels Manna niet geacht hebt, Jesaja 1:3.

d. De arbeid en de vlijt der schepselen veroordeelt uwe traagheid en luiheid. "Ga tot de mier, gij luiaard! zie hare wegen en word wijs, dewelke, genen overste, ambtman noch heerser hebbende, haar brood bereidt in den zomer, hare spijs vergadert in den oogst", Spreuken 6:6-8. Maar gij besteedt den gehelen zomer uws levens met ziel en lichaam beide te verkwisten. "Al deze dingen worden zo moede", zegt Salomo, Prediker 1:8, alleen de mens "staat den gehelen dag ledig", Mattheus 20:6, en zijne jaren gaan voorbij als ene gedachte, Psalm 90:9, Romeinen 10:21. "De konijnen zijn een machteloos volk, nog thans stellen zij hun huis in den rotssteen", om veilig te zijn voor de jagers, Spreuken 30:26. "De spinnenkop grijpt met de handen, en is in

de paleizen der koningen", Spreuken 30:26. De mens, zeg ik, wil noch den Rots der eeuwen aangrijpen, noch het Koninkrijk der hemelen gewinnen, gelijk hem het voorbeeld der konijnen en spinnen moest leren, Johannes 5:40.

e. De vreze, die alle schepselen tonen, wanneer enig gevaar dreigt, leert den mens, den toekomenden toorn te vlieden. "Zeker wordt het net vergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte", Spreuken 1:17, maar de mens, de mens alleen is het verdwaasde wezen, dat op zijn eigen bloed loert en zich zelf naar het leven staat. Hoe spant elk ander schepsel zijn uiterste krachten in om een nakend gevaar te ontkomen, maar de mens vindt er vermaak in, naar de hel te dartelen, en laat zich gewillig in Satans dodelijken strik vangen, Romeinen 1:32.

f. De afhankelijkheid van God, waarin alle schepselen leven, wijst er u op, dat ook gij afhankelijk zijt van hem, die u gemaakt heeft, en zal u ten jongsten dage voor al uwe ongehoorzaamheid en eigenmachtige daden veroordelen. De jonge raven roepen om voedsel tot God, Psalm 147:9, Job 39:3, en veroordelen daardoor alle leugentaal, bedrog, misleiding, diefstal, enz. Zij hebben gene spijskamer noch schuur, Lukas 12:24, maar gij zijt zo begerig naar het aardse, dat gij u daarom buiten het Koninkrijk der hemelen sluit, Spreuken 17:16.

g. De liefde en barmhartigheid, die de schepselen voor hun jongen en voor elkaar koesteren, zal de hardheid uws harten richten en veroordelen. Wat zal ik zeggen? "De hemel zal zijne ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken," Job 20:27. D.i. alle schepselen Gods zullen u, door hun werkzaamheid en onderwerping aan den wil van God, veroordelen wegens uwe ongehoorzaamheid en uwen opstand tegen hem.

3. Gelijk nu alle schepselen u zoveel omtrent God en uwen plicht openbaren, zo gebruikt Hij, indien gij Zijne stem nog niet hebt vernomen, ook levenloze dingen, om u te doen ontwaken.

a. Het bed, waarop gij ligt, verkondigt u uw graf, uw slaap uwen dood, en uw opstaan in den morgenstond uwe verrijzenis ten oordeel, Job 14:12, 17:13, Jesaja 26:19.

b. De gevangenis, die gij met uwe ogen aanschouwt, en de misdadigers, die gij ziet, brengen u in herinnering de helse gevangenis en den schrikkelijken toestand van wie daarin verkeren, Lukas 12:58, 59.

c. Het vuur, dat in uwen haard brandt, vertegenwoordigt u het vuur der hel, Jesaja 10:16, Openbaring 20:14.

d. De hatelijke reuk en walm, die brandende zwavel verspreidt, herinneren u aan de afschuwelijke, vreselijke folteringen der hel, Openbaring 19:20.

e. De nachtelijke duisternis in eenzame plaatsen en de vreze, die den wandelaar in zulke plaatsen vaak overvalt, prediken u de vreze en angst, de verbaasdheid en ontzetting, die de verdoemde zielen voor eeuwig zullen aangrijpen, Mattheus 8:12:Deuteronomium 28:65-67.

f. Wanneer gij koud zijt, en gij werpt hout op het vuur en verblijdt u in des zelfs warmte en gloed die u verkwikken en vrolijk maken dan predikt God u, hoe Hij eenmaal de zondaars in de vlammen werpen zal om Zijnen toorn te stillen en Zijne gerechtigheid te bevredigen. "O wee!" zegt de Heere, "Ik zal Mij troosten van Mijne wederpartijders, Ik zal Mij wreken van Mijne vijanden," Jesaja 1:24.

g. Ja, wanneer gij uw vuur aanblaast, opdat het heller brande, dan stelt gij u zelf voor, hoe God eens het helse vuur zal aanblazen, door middel Zijner wet, opdat die vlammen de verdoemde zondaars teisteren, Jesaja 30:33.

Al die dingen, hoe onaanzienlijk en nietig ze u nu ook mogen voorkomen, zullen toch in den dag des oordeels als waarschuwendende en vermanende stemmen Gods tegen u optreden. En weet, dat Hij, die Egypte met vorsen, luizen en sprinkhanen bedekken kon, ook eens de ganse wereld in den dag des oordeels met dit boek der natuur zal verpletteren, en dat zowel met het grootste, als met het kleinste en onbeduidendste. Het boek der natuur is zo uitmuntend, zo vol, zo duidelijk, en zo berekend voor ieders bevattning, dat er geen mens op de wereld is, of hij zal daaruit van zonde overtuigd en veroordeeld worden. Dit is het boek, waarin ook hij, die geen

letters kent, lezen, waaruit zelfs degene, die nooit het Oude of het Nieuwe Testament gelezen heeft, wijsheid leren kan. Naar aanleiding van dit boek spraken Job en zijne vrienden zo lang over de oordelen Gods, en naar aanleiding van dit boek antwoordde de Heere Zijnen knecht Job op zulk ene overtuigende wijze. Job was in dit boek even goed thuis als velen van ons in de Schrift, en kon zelfs meer daarin lezen dan velen thans in de boeken des Ouden en Nieuwen Testaments. Uit dit boek nemen Christus, de apostelen en de profeten zo vaak aanleiding voor hun gelijkenissen, spreuken of voorstellingen, als de beste en gemakkelijkste wijze om de wereld te overtuigen, ofschoon door de onwetendheid des mensen niets invloed op hen uitoefent, tenzij het vruchtbaar gemaakt worde door den Heiligen Geest.

Nog één woord, en dit punt is genoegzaam besproken: God heeft het oordeel der wereld door het boek der natuur verzegeld, als ook door des mensen eigen gedrag tegenover zulke schepselen, die zijne verwachtingen teleurstellen. Bijv. gij hebt enen boom in uwen tuin, die gene vrucht draagt noch ergens toe deugt, gij laat hem omhouwen en gebruikt zijn hout tot voedsel voor het vuur. Hoe weinig bedenkt gij, dat gij daarmee het vonnis over uwe eigene onvruchtbare ziel uitsprekt, en toch is het zo. "En ook is alrede de bijl aan den wortel der bomen gelegd, alle boom dan, die gene goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen." Want even rechtmatig als gij oordeelt, dat uw onvruchtbare boom omgehouden zal worden, wijl hij onnuttelijk de aarde beslaat, zo rechtvaardig zal ook eens voor den rechterstoel het vonnis luiden: "Houw hem uit, waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?" Mattheus 3:10, Lukas 13:6-8, Ezechiël 15:1-6.

Verder is uwe handelwijze omtrent onvruchtbare en onnutte schepselen een voorspel van hetgeen God in den dag des oordeels met de goddelozen doen zal. Wanneer gij ene koe of enig ander dier hebt, dat u geen genoeg of voordeel brengt, dan kunt gij het een tijd lang lijden, gelijk God de zondaars langen tijd in Zijne barmhartigheid verdraagt, maar weldra zult gij u toch van zulk een nutteloos wezen ontslaan. Welnu, juist zo zal God ten dage des gerichtsspreken: "Al stond Mozes en Samuel voor Mijn aangezicht, zo zou toch Mijne ziel tot dit volk niet wezen, drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan, " Jeremia 15:1, Ezechiël 14:13, 14.

Zo, zeg ik, zal de wereld ten jongsten dage geoordeeld worden: God zal den goddelozen aantonen, hoe zij ontaard en vervallen zijn van de beginselen, die Hij reeds in hun natuur heeft neergelegd. Dan ook, hoe zij alle onderricht veronachtzaamd hebben, dat hun door de gehoorzaamheid, vruchtbaarheid, wijsheid, arbeid, vreze en liefde der schepselen gegeven is, Hij zal hun aanzeggen, dat zij zelve hun oordeel hebben uitgesproken, toen zij hun onvruchtbare bomen of hun onnutte dieren hebben uitgeworpen of van de hand gedaan. "Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrandt wordt, alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld, " Mattheus 13:40. Gelijk de mens met onkruid en verrot hout handelt, zo zal God handelen met de zondaars ten dage des gerichtss, en alle raadgevingen, die den mens door de schepselen, levende zowel als levenloze, zijn toegekomen, zullen zijne zonde te groter en zijn oordeel te zwaarder maken.

In de tweede plaats. Het boek, dat daarna geopend wordt, is het tweede boek: Gods Gedenkboek, Maleachi 3:16. Want gelijk God een gedenkboek heeft, waarin elke goede daad, die Zijn volk in deze wereld om Zijntwil heeft gedaan, vermeld staat, zo heeft Hij ook alle zonde en ongerechtigheid Zijner tegenstanders opgetekend, ja zelfs het geringste, Prediker 12:14. Wijl nu Gods gedenkboek in elk opzicht zo volmaakt is als Hij zelf, kan er onmogelijk iets verloren gaan, dat opgeschreven is en ter bestemder tijd voor het gericht gebracht moet worden, want duizend jaren zijn voor God als de dag van gisteren. Zo zijn ook alle zonden, die sedert de eerste verzoeking in het paradijs bedreven werden, zo onvergetelijk in Gods geheugen geprent en in Zijn gedenkboek opgetekend, dat zij immer vers en levendig voor

Zijnen eeuwigen Geest staan, juist alsof zij op het ogenblik zelf werden bedreven. Hij roept de dingen terug, die geweest zijn, Prediker 3:15, en "stelt onze heimelijke zonden in het licht Zijns aanschijns," Psalm 90:8. Gelijk op ene andere plaats geschreven staat: "de hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf," Job 26:6, dat is: de geheimste, verborgenste en listigste bedekselen, waarmee de booste onder de helse geesten-die den mens in slechtheid en geslepenheid nog verre overtreffen-hun ongerechtigheden weten te verbergen, ja al hun goddeloze wegen, overleggingen en geheime gedachten, liggen naakt en geopend voor de ogen van dien groten God, met welken ook de zondaars te doen hebben. "... de Heere..., welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen des harten," Hebréeën 4:13, 1 Corinthiërs 4:5.

Gij, die zegt: "De Heere ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet. Aanmerkt gij onvernunftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden? Zou Hij, die het oor plant, niet horen? zou Hij, die de Heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, die den mens wetenschap leert?" Psalm 94:7-10, Hosea 7:2, 8:13. "Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien! spreekt de Heere, vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de Heere," Jeremia 23:24.

Wat de mens hoort en ziet, dat neemt hij in zijn geheugen op, en kan hij zich herinneren. Om ons dus aan te tonen, dat God al onze zonden gedenkt, zo wij zonder Christus sterven, zegt Hij ons, dat Hij ze alle ziet en kent, en in Zijn gedenkboek heeft opgetekend, want gelijk Hij alles ziet en kent, zo gedenkt Hij ook alle dingen.

Wanneer alzo in den dag des gericht's dit boek geopend wordt, dan zullen alle verborgene dingen uit hun schuilplaatsen te voorschijn gebracht worden, alle dingen zonder onderscheid, hoe diep verscholen ook, die van den aanvang der wereld aan geschied zijn, hetzij door de mensheid in het algemeen, hetzij door enkele personen. Dan zullen ook voor de ogen aller mensen opgelegd worden alle openbaringen Gods en Zijns Zoons aan de mensen-kinderen, en al die versmade stemmen zullen hun ten laste gelegd worden in rechtvaardigheid en gerechtigheid, naar dat iedereen daaraan deel heeft, de zonden, die gij begaan hebt, zullen uwe eigene zijn, gij zult ze alleen dragen: "De Heere is een God der wetenschappen, en Zijne daden zijn elkaar gedaan," 1 Samuel 2:3. Het zal wondervol zijn, te zien, hoe God die zonden bij duizenden en tienduizenden uit hare verborgenste schuilhoeken zal te voorschijn brengen, terwijl de mens ze vergeten en begraven waande, ja dan zullen voor de ogen der zon dingen aan het licht komen, zo laag, zo slecht, zo gemeen, dat men geen mens daartoe in staat had gerekend, want: alles staat in Gods gedenkboek opgeschreven. Zolang de mensen op aarde zijn, hebben zij duizenderlei maskers, waarachter zij hun goddeloosheid gedeeltelijk verbergen, zodat zij elkaar veel beter en eerlijker en rechtschapener achten dan zij werkelijk zijn. Zo zegt Christus tot de Farizeeën "Gij zijt het, die u zelve rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uwe harten," Lukas 16:15. Ja, God alleen weet, welk een nest, welk een web, welk een samenknopsel van helse ongerechtigheid, welk ene loerende slangenvalsheid in die mensen woont, welke men onder ede als goede en rechtschapene lieden zou willen erkennen. De weg des mensen in zijne zonde is gelijk "den weg eens arends in den hemel, den weg ener slang op enen rotssteen, den weg van een schip in het hart der zee en den weg eens mans bij ene maagd," zegt de Spreukschrijver, Spreuken 30:19. Zo verborgen, zo heimelijk, zo volkomenlijk bedekt door allerlei schone voorwendsels, dat "men eet en zijnen mond afwist, en zegt: ik heb gene ongerechtigheid gewrocht," Spreuken 30:20.

Maar hoezeer dit den mens in dezen tegenwoordigen tijd mag verblinden, God laat Zich daardoor niet misleiden, noch bespotten, noch om den tuin leiden, Galaten . 6:7. "Zij zeggen niet in hun hart, dat Ik aller boosheid gedachtig ben, nu omsingelen hen hun handelingen, zij zijn voor Mijn aangezicht", "Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uwe ogen stellen", Hosea 7:2, Psalm 50:21 dien. In dag zullen de verborgenste en gedachten raadslagen van Kaïn

den moordenaar, van Judas den verrader, van Saul, Davids vijand, en van allen, die onder een voorwendsel van vroomheid Christus, Zijn Woord en Zijn volk hebben vervolgd, aan het licht gebracht worden. Dan zal elke dronkaard, elke overspeler, elke dief, ja elke goddeloze, als het ware "binnenst-buiten" gekeerd, hun harten opengelegd, en elke zonde, elke omstandigheid van plaats, tijd, personen met wie, en de redenen, waarom elk kwaad begaan werd, geopenbaard worden. Dan is geen verschuilen of versteken meer mogelijk, geen bedekken met de duisternis der nacht meer doenlijk. "Indien ik zei: de duisternis zal mij immers bedekken, dan is de nacht een licht voor mij. Ook verduistert de duisternis voor U niet, maar de nacht licht als de dag, de duisternis is als het licht, " Psalm 139:11, 12.

Gods doordringend oog aanschouwt alle mensen, alle dingen, alle plaatsen, de heilige hand Zijner gerechtigheid schrijft alles op in Zijn gedenboek, en door Zijne macht, en wijsheid en alwetendheid, zal Hij in den dag des gericht's iedere mens duidelijk, nauwkeurig en overtuigend openleggen wat hij in zijn ganse leven, dag voor dag, en nacht voor nacht, gedaan heeft. "Weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen in het gericht, " Pr.11:9. Bovendien: gelijk God uit Zijn gedenboek alles zal aan het licht brengen wat gij bedreven en gedacht hebt, zo zal hetzelfde boek openbaren wat Hij voor u en met u heeft gedaan.

Dan zal Hij u elke preek in herinnering brengen, die gij gehoord, elk hoofdstuk, dat gij gelezen hebt, elke indruk op uw geweten, en elke vermaning, die u gedurende uw ganse leven gegeven is, ten tijde toen gij op aarde verkeerdet.

Dan zal God u met macht aantonen, welk geduld Hij met u gehad, hoelang Hij uw levenstijd verlengd heeft, om u tijd tot bekering te geven. Dan zal Hij u voor den geest roepen, hoe vaak Hij u gewaarschuwd, berispt, bedreigd en voor uwe ongerechtigheid gestraft heeft, hoeveel vermanende leidingen en werkingen Zijner voorzienigheid u getoond zijn, ja hoe menigmaal gij, gelijk eens Bileam, op het vlammend zwaard Zijner gerechtigheid hebt aangehouden, terwijl Hij u uit lankmoedigheid nog spaarde, Numeri 22:22-34.

Dan zal voorts voor u en alle mensen geopenbaard worden, hoe menige worsteling God bij verschillende gelegenheden met uwe ziel gehad heeft, om u Zijne genade te bewijzen, en hoe vele beloften en goede voornemens gij u bij zulke aanleidingen voor Gods aangezicht hebt gevormd, om tot Hem terug te keren, indien Hij u uit uwe beproeving verlossen en de roede van uw en rug opheffen wilde. Helaas! die beloften hebt gij gebroken, gelijk de bezetene zijne ketenen in stukken trok en zijne boeien verbrijzelde, Markus 5:1-5, gij had uwe ziel gebonden, maar gij hebt toegelaten, dat zonde en lust die banden weer verbraken. Dan zal openbaar gemaakt worden, hoe vaak gij tegen licht en kennis gezondigd hebt, hoe vaak gij uw eigen geweten als met een brandijzer hebt toegeschroeid, hoe vaak gij dat licht hebt trachten uit te doven, hetwelk u op uwe zondige paden in den weg stond. Ach Heere, in welk een toestand zal de ziel zich dan bevinden, die zonder Christus geleefd heeft! hoe zal elk dezer dingen met zijne volle zwaarte de veroordeelde ziel verpletteren! Zij zullen hem bijten als een slang, en steken als een adder. Met welk ene schaamte zal die mens voor den rechterstoel van Christus staan, die voor al het heil des hemels hoort openbaren wat hij gedaan heeft om een heilig God tot jaloersheid te verwekken! Zou iemand niet schaamrood worden, zo men zijne zakken onderzoekt en daarin dingen vindt, die hij ontegensprekelijk op de markt moet gestolen hebben, vooral wanneer hij te goeder naam en faam bekend staat? Doch in den dag des oordeels zal men niet uwe zakken, maar uw hart onderzoeken, en dat in het aangezicht uws naasten, wie gij onrecht gedaan, voor de duivelen, die gij gediend, voor God, dien gij veracht, voor de engelen, die heilige, dienende geesten, wier heilige en reine aangezichten zich nauwelijks van blozen kunnen weerhouden, wanneer God u alles voor den geest roept wat gij tot al de bedreven zonden hebt toegevoegd, want "God zal het uit uwen buik drijven", Job 20:12-15.

Want gelijk het een der heerlijkste onderdelen van het verbond der genade, en een onuitsprekelijke troost voor de Godzaligen is, dat God de zonden vergeet, zo is de vermelding der zonden in Zijn gedenkboek een der zwaarste lasten en oordelen, die een arm schepsel kunnen neerdrukken. "O, Heere!" roept de Profeet uit, "gedenk ons onze vorige zonden niet." En wederom: "Zo Gij, Heere! de ongerechtigheden gadeslaat, Heere! wie zal bestaan?" Psalm 130:3. En de reden daarvan is deze: wat de Heere vergeet, is voor eeuwig vergeven, Hebr. 8:12, Romeinen 4:6-8, maar zo de Heere de zonden gedenkt, dan kan niets ze wegnemen: "Want, al wast gij u met salpeter, en neemt u veel zeep, zo is toch uwe ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere Heere, " Jeremia 2:22.

In de derde plaats. Het derde boek, dat in den oordeelsdag geopend, en waaruit de wereld geoordeeld wordt, is het Boek der Wet, of der tien geboden, die God op den berg Sinaï heeft gegeven. Maar dit boek zal meer bepaald hen aangaan, die het ontvangen hebben, of die daarvan kennis dragen. Niet allen, die voor den rechterstoel verschijnen, zullen uit dit boek geoordeeld worden, hoewel allen gevonnist worden naar hetgeen zij gedaan hebben in verband met de wet, die in hun harten geschreven was. "Want zo velen als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan, en zo velen als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden, " Romeinen 2:12. D.i. de Heidenen, die de Sinaïtische wet niet kennen, zullen geoordeeld worden naar de wet, die in des mensen binnenste staat gegraveerd, en welker overtredingen in het Boek der Natuur zijn opgetekend, maar zij, die kennis hebben aan gene wet, zullen volgens dezelve terechtstaan.

Nu dan, wanneer dit boek ten jongsten dage geopend wordt, zal het voor degenen, die er mede te doen hebben, een vreselijk boek zijn, veel geduchter dan de twee vorige boeken. Deze wet is, indien ik zo spreken mag, de hoogste en zuiverste gelijkenis van de heiligheid en gerechtigheid der Goddelijke Majesteit, en vertoont allen mensen de geduchtheid en onbegrensdeheid van den toorn Gods veel duidelijker dan hetgeen aan deze wet voorafging. Ik zeg: omdat zij zowel onze plichten, als onze overtredingen juister en bepaalder, en daarom te overtuigender openbaart, daarom moet ze ook te verpletterender allen treffen, die in haar bereik vallen. Dit boek der wet zal vooral in twee opzichten tegen de goddeloze wereld getuigen.

Het zal het kwaad der zonden ontdekken, die tegen licht en waarheid bedreven zijn, en, in de tweede plaats de naaktheid en ijdelheid van al die uitvluchten aan den dag brengen, welke de zondaars gebruiken om hun overtredingen te vergoelijken of zelfs te rechtvaardigen. Helaas, wie kan anders dan geloven, dat de goddeloze wereld in den dag des gericht's alle mogelijke verontschuldigungen zal bijeenzoeken, om zich tegen den geduchten toorn Gods te beschermen, die haar dan als een zondvloed met een ontzettenden ondergang bedreigen zal?

1. Wat het eerste dezer beide opzichten betreft, de Apostel zegt ons, dat "de wet bovendien ingekomen is, opdat de misdaad te meerder worde", Romeinen 5:20, of opdat de zonde in al hare afschuwelijkheid geopenbaard worde. Gelijk hij wederom zegt: "Ik kende de zonde niet dan door de wet", Romeinen 7:7-8. Zo is het in dit leven, en zo zal het zijn in den dag des oordeels, dat is: zij, die de zonde aanschouwen bij het licht der wet, zij alleen leren ze in hare afschuwelijke natuur kennen en hare verdoemelijke ongerechtigheid verstaan, want de wet is inderdaad de spiegel, waardoor God den mens de zonde zelf en de onreine vlekken der melaatsheid, die zijne ziel bedekken, leert zien, Johannes 1:22-25. En zij, die het geluk niet hebben, in dit leven in de wet de afspiegeling hunner zonden te zien-terwijl de fontein der genade nog springt, waarin die zonden kunnen afgewassen worden, zij zullen in het oordeel de ellende smaken, ze te zien, wanneer niets dan rampzaligheid en straf, eeuwige straf hen wacht. In dien dag zullen ook zulke tittels dezer heilige wet, waarover de mens anders licht heenloopt, en waartegen hij zo gemakkelijk zondigt, zo gewichtige inzetten en vreselijke

beschuldigingen blijken te zijn, dat, indien hemel en aarde den schuldigen zondaar in bescherming wilde nemen, zulks ten enenmale onmogelijk zou wezen. "Het is lichter, dat de hemel en aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle", Lukas 16:17. Indien zulke bliksemen, zulke donderslagen, zulke vlammen en duisternis op den berg Sinäï heersten, toen de wet gegeven werd, wat zal het dan niet zijn, als ze eens gewroken zal worden. Indien God bij de afkondiging der wet zoveel heiligheid en gerechtigheid openbaarde, dat Israëel met schrik en ontzetting bevangen werd, ja dat zelfs de heilige Mozes "gans bevreesd en bevende" was, wat zal dan van hen worden, die door Hem in dien dag met al de strengheid Zijner wet zullen veroordeeld worden? Exodus 19:16, Hebréeën 12:21.

O, wat al donderen en bliksemen, wat al aardbevingen en stormen zullen in elke ziel woeden, welke in dien dag uit het boek der wet gericht en verdoemd wordt! Dan zal God hen inderdaad bezoeken "met donder, en met aardbeving, en groot geluid, met wervelwind, en onweder, en de vlam eens verterenden vuurs", Jesaja 29:6. "Want ziet", zegt de Profeet, "de Heere zal met vuur komen, en Zijne wagens als een wervelwind, om met grimmigheid Zijnen toorn hiertoe te wenden, en Zijne schelding met vuurvlammen", Jesaja 66:18.

De Heere zal komen met vuur, dat is: met de vlamme hitte Zijner gerechtigheid en heiligheid tegen de zonde, om Zijne bedreigingen tegen de zondaars in hare volle uitgestrektheid ten uitvoer te brengen.

2. Het tweede, dat de wet in den oordeelsdag zal openbaren, is hare nauwkeurigheid, zuiverheid en rechtvaardigheid ten opzichte van het goede, dat enig schepsel gedaan heeft, en waarmee hij in den oordeelsdag zich voor den toorn Gods meent te kunnen beschermen. Dit is de regel, waarnaar elke daad van iedere mens zal gemeten worden, Romeinen 3:20, 21, en hij, wiens gerechtigheid niet in elk opzicht aan de eisen der wet beantwoordt, zal te licht bevonden worden, tenzij hij met de gerechtigheid van Christus bekleed is, hij moet omkomen, gelijk ik zei: "En Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood, en de hagel zal de toevlucht der leugen wegdragen, en de wateren zullen de schuilplaats overlopen", Jesaja 28:17. D.i. al verschuilt de mens zich thans onder een wettisch berouw, koude belijdenis, goede bedoelingen, gedachten en daden, toch moeten al deze dingen onderzocht en gewogen worden in de balans van Gods rechtvaardige wet. En, zei ik, wat in dien dag gene rechtvaardigheid Gods blijkt te zijn, is een samenknoping van leugens en zal evenzeer onder den toorn Gods verzinken als de wateren van Noach de oude wereld bedolven. Daarom lezen wij ook, dat in dien dag "al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn zal, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten", Maleachi 4:1. En wederom: "Tot Zijne rechterhand was ene vurige wet aan hen", Deuteronomium 33:2. En wederom: "Zijne lippen zijn vol gramschap, en Zijne tong als een verterend vuur", Jesaja 30:27. Want waar het vuur om zich heen grijpt, daar verbrandt, verteert en vernietigt het, en zo zal ook de wet doen allen, die bevonden zullen worden, zelfs maar het geringste gebod overtreden te hebben. Het zal met zulke zielen in dien dag gaan, als met die volken, welke zonder enige barmhartigheid of mededogen zijn overwonnen door barbaarse tirannen, die alles te vuur en te zwaard aan zich onderwerpen. "Want met vuur en met Zijn zwaard zal de Heere in het recht treden, met alle vlees, en de verslagenen des Heeren zullen vermenigvuldigd zijn", Jesaja 66:16. Twee dingen zullen elkaar in den dag des oordeels in hun volle betekenis en strengheid ontmoeten, namelijk de wet en de zonde, want het oordeel zal niet zijn, voordat de oogst der aarde is rijp geworden, Joël 3:13, Openbaring 14:15-20.

Nu dan: wanneer de zonde haar toppunt bereikt, en alle mogelijke kwaad tegen den Heere der heerlijkheid bedreven heeft, dan brengt God Zijne wet, Zijne heilige, rechtvaardige wet te voorschijn, en van deze twee: zonde en wet, moet ene voor eeuwig de bovenhand behouden, dan zullen zonde en zondaars beven en sidderen met allen, die hen ondersteunen, want Hij zal de wet groot maken en ze heerlijk maken, Jesaja 42:21.

D.i. Hij zal haar de overwinning geven over de gehele wereld, want zij is heilig, rechtvaardig en goed, de zondaars daarentegen zijn onheilig, onrechtvaardig en slecht. Daarom zal de Heere door de wet "op de goddelozen doen regenen strikken, vuur en zwavel, en een geweldige stormwind zal het deel huns bekera zijn", Psalm 11:6. Laat dus niemand zeggen: God is thans, in den dag der genade, zo groot van goedertierenheid en barmhartigheid, dat Zijne gerechtigheid in den oordeelsdag niet geducht, niet vreselijk kan zijn, want recht en gerechtigheid zijn het laatste, dat God ten volle openbaart, en die zullen alsdan even ontzettend en verpletterend wezen, als nu Zijne goedheid, en geduld, en lankmoedigheid bewonderenswaardig zijn. Heere! "wie kent de sterkte Uws toorns, en Uwe verbolgenheid naar dat Gij te vrezen zijt?" Psalm 90:11.

Zo gij wilt, kunt gij enige spranken van dat verterend vuur van Gods gerechtigheid zien. Hij heeft de gevallen engelen in de hel geworpen, de oude wereld door den zondvloed verdelgd, Sodom en Gomorra door zwavel en vuur verteerd, en stelt hun vreselijk gezicht ter waarschuwing aan allen voor, die na hen goddelooslijk leven zouden, 2 Petrus 2:4-6, Judas 1:6-7.

Want: "al wat de wet zegt, dat spreekt zij tot degenen, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij", Romeinen 3:19.

Mozes schijnt zich te verwonderen, dat de kinderen Israëls in het leven bleven, toen zij de wet ook maar hadden horen afkondigen van den berg Sinai: "of een volk gehoord hebbe", dus vraagt hij, "de stem van God, sprekende uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend zij gebleven", Deuteronomium 4:33. O, dat gij de wet toch kendet met al die wonderbare zaken, die zij bevat, alvorens de Heere u dat ontzettende woord doet vernemen: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Galaten . 3:10. Deze vloek moet op allen rusten, die niet, zonder ongerechtigheid, alle geboden Gods gehouden hebben, en dat doet niemand behalve degenen, die in Christus wandelen, want in hem zijn wij volmaakt, Colossenzen . 2:10.

De wet staat aan den ingang van het paradijs Gods als een vlamdend zwaard, dat naar alle zijden geslingerd wordt, opdat niemand inga, die niet met Christus' gerechtigheid bekleed is, Genesis 3:24, die niet in dien versen en levenden weg, welke ons door het voorhangsel heen geopend is, toegaat tot den troon der genade, Hebreëen 10:20. Want hoewel de wet weggenomen is voor allen, die in waarheid in Christus geloven, Colossenzen . 2:14, toch behoudt elke tittel en jota der wet zijne volle betekenis en kracht voor elke mens, die niet in dien tabernakel, dat is: in den Heere Jezus, gevonden wordt, Romeinen 3:19, de wet, zeg ik, ligt als een hongerige leeuw aan de poorten des hemels en valt met ontzettende beschuldigingen op elke onbekeerde ziel aan, die dan gaarne de hemelstad zou willen binnentreden, Job 18:14, Johannes 5:45. Zo dan, wie aan de volmaakte voorschriften der wet beantwoordt en door haar verzengend vuur niet geschaad wordt, die zal vrede en God zelf genieten, die zal in den hoge wonen, en de wet kan hem niets doen: "Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn, zijn brood wordt hem gegeven, zijne wateren zijn gewis. Uwe ogen zullen den Koning zien in Zijne schoonheid: zij zullen een ver gelegen land zien", Jesaja 33:16, 17. Welgelukzalig is dus de mens, die in elk opzicht aan Gods wet voldoet, in den zin van 1 Corinthiërs 1:30, hij is in staat, alles te verdragen en zal staan voor het aangezicht van den Zoon des mensen. Want in Zich zelf is God een verterend vuur, en wie buiten Christus staat, is slechts een stoppel, kaf, doornen en distels voor den troon van een heilig God, die wrake doen zal aan degenen, welke Zijne wet gebroken en Zijnen Zoon verworpen hebben, Hebreëen 12:29, Maleachi 1:4, Mattheus 3:12, Hebreëen 6:8, Jesaja 27:4, 2 Samuel 23:6-7. "Wie zal voor Zijne gramschap staan? en wie zal voor de hittigheid Zijns toorns bestaan? Zijne grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotsstenen worden van Hem vermorzeld", Nahum 1:6.

Wanneer die drie boeken aldus geopend zijn, dan zullen er ongetwijfeld zuchten en weklachten vernomen worden in elk hart, dat voor den rechterstoel des rechtvaardigen Rechters, Jezus Christus, staat, om over leven en dood te horen beslissen, en gewis zal elkeen duizend wegen opzoeken om den dodelijken slag te ontgaan, die naar luid van den inhoud der genoemde drie boeken weldra, ja, onmiddellijk hem zal verpletteren

Om nu al die uitvluchten op eens krachteloos te maken, verschijnen aanstonds de getuigen, die gereed staan om alles wat de boeken geopenbaard hebben, met bewijzen te staven. De eerste getuige is God zelf: "Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen, en Ik zal een snel getuige zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk zweren, en tegen degenen, die den loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwe, en den wees, en den vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de Heere der heerscharen", Maleachi 3:5.

Het moet noodzakelijk enen machtigen indruk maken op elke ziel, wanneer God zelf als getuige optreedt. Ik zal getuigen, zegt God, dat deze dingen, waarvan gij voor den Rechter beschuldigd wordt, waarheid zijn. Ik heb alles gezien, alles opgemerkt, alles opgetekend. Er is gene gedachte in uw hart opgeklommen, noch een woord over uwe lippen gegaan, dat ik niet volkomenlijk weet, alle dingen zijn naakt en geopend en Zijn altijd naakt en geopend geweest voor Mijne ogen, Hebreëen 4:13. Mijne oogleden proeven de mensenkinderen, Psalm 11:4. Ik wist uw zitten en uw opstaan, Ik verstond van verre uwe gedachten. Ik omringde uw gaan en uw liggen, en Ik was al uwe wegen gewend", Psalm 139:2-3.

1. Gij zijt niet in den oorspronkelijken, natuurlijken toestand gebleven, waarin Ik u geschapen heb, Prediker 7:29, gij hebt de kennis en wetenschap van Mij niet behouden, die gij uit het boek der natuur verkregen hebt en nog had kunnen verkrijgen, Romeinen 1. Gij gaaft u over aan de verleiding der gevallen engelen, en zo werd uw dwaze hart verduisterd en vervreemd en afkerig gemaakt van Mij, uwen God.

2. Alle schepselen der wereld zullen u veroordelen, want zij zijn vruchtbaar, en gij onvruchtbaar geweest, zij hebben het gevaar gevreesd en vermeden, maar gij hebt er u moedwillig in gestort, zij hebben alles gedaan tot zelfbehoud, wat mogelijk was, maar gij hebt alle waarachtige redding van de hand gewezen en uwe straf zelf verdiend, Spreuken 23:3.

3. Wat mijn gedenboek aangaat, wie kan het tegenspreken? Vervul Ik niet den hemel en de aarde? Jeremia 23:24. Was Ik niet overal tegenwoordig, om u op al uwe wegen te zien en gade te slaan? Mijn oog zag den dief, den overspeler, en ik hoorde elke leugen en elke vloek der goddelozen. Ik zag de huichelarij van den veinzaard. "zij deden ene dwaasheid in Israël, en bedreven overspel met de vrouwen hunner naasten, en spraken het woord valselijk in Mijnen Naam, dat Ik hun niet geboden had, en Ik ben Degene, die het weet, en een Getuige daarvan, spreekt de Heere", Jeremia 29:23.

4. Dan zal God als getuige optreden, omdat de goddelozen Zijne wet hebben overtreden, de wet, die Hij op Sinai gegeven heeft, Hij zal, zeg ik, elk gebod naar Zijne orde voorbrengen, daaraan het gedrag van elkeen onder hen toetsen, en zo overtuigend hun schuld bewijzen, dat spoedig elke verontschuldiging zal verstommen, "opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij", Romeinen , 3:19.

De tweede getuige.

De tweede getuige, die de zonde der wetsovertreders zal bewijzen, is het geweten: "Hun geweten mede-getuigende", zegt de Apostel, Romeinen 2:15. Het geweten is een geducht getuige, het zal amen zeggen op elk woord, hetwelk de grote God tegen u spreken zal. Het geweten is een vreselijke beschuldiger, het stemt volkomen overeen met Gods getuigenis, om uwe schuld te bewijzen met ene ontzettende juistheid en nauwkeurigheid. De getuigenis des gewetens is ene autoriteit, het spreekt het schuldig uit over elke ziel, die zij beschuldigt, daarom lezen wij ook: "Indien ons hart ons veroordeelt", 1 Johannes 3:20. Het geweten zal in

dien dag, met donder en bliksem in zijne hand, optreden, zelfs het geweten der meest heidense zondaars in de wereld zal overvloedige getuigenis hebben af te leggen om te veroordelen, de zondaars zullen van schrik verbleken, hun lendenen krachteloos worden, en hun knieën knikken. O, wat al onreinigheid en ongerechtigheid zal het geweten, wanneer het eenmaal vrijuit spreken kan, voor den rechterstoel te voorschijn brengen! Niemand kan zelfs van vrede of genezing spreken tot degene, dien God ten prooi laat aan zijn eigen, zo lang toegeschroeid geweten. Dan zal Kaïn uitroepen: "Mijne misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde", Judas verworpt zich zelf, Belsazar en Felix worden zozeer aangegrepen, dat hun glans verandert, hun gedachten hen verschrikken, de banden hunner lenden los worden, en hun knieën tegen elkaar aanstoten, Genesis 4:13- Mattheus 27:5, Daniël 5:6, Handelingen 24:25. Wanneer het geweten eens volkomenlijk zal ontwaakt zijn, gelijk zulks zijn zal voor Christus rechterstoel, dan is het genoeg, zo God tot den zondaar zegt wat eens Salomo een laaghartigen Simeï tegemoet voerde: "Gij weet al de boosheid, die uw hart weet", 1 Koningen 2:44. Als wilde hij zeggen: Uw geweten is overtuigd en kan u mededeling doen van al de zonde en ongerechtigheid, waaraan gij schuldig zijt. Op alles wat God gezegd heeft, antwoordt het geweten, gelijk het beeld in enen spiegel, of een echo aan hem, die spreekt: Schuldig, schuldig, Heere! schuldig aan alles, schuldig aan elk gebod, ik weet, dat alles waarheid is. Zo zal het geweten in den dag des gericht's medegetuigen.

De derde getuige.

De derde getuige. God en het geweten zullen in dien dag de geduchtste getuigen zijn, maar ook de gedachten en overleggingen des harten zullen dan tegen den zondaar optreden. Zo schrijft Paulus: "Hun geweten mede-getuigende, en de gedachten onder elkaar hen beschuldigende, of ook ontschuldigende, in den dag, wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie", Romeinen 2:15, 16.

De gedachten treden als getuige voor God tegen den zondaar op, om hare ongestadigheid en menigvuldige verandering, zowel ten opzichte van God als van den mens zelf. Soms zelfs tracht deze zich te overreden, dat er geen God bestaat, en dat alles uit zich zelf, bij toeval ontstaan is: "De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God", Psalm 14:1.

Dan weer meent hij, er is toch een God, maar stelt zich dien God geheel verkeerd voor. "Gij meent, dat Ik ten enenmale ben, gelijk gij, Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uwe ogen stellen", Psalm 50:21.

De mens denkt, dat, wijl hij zelf met ingenomenheid zondigen kan, God ook in staat is Zijne straf terug te houden. Ja, menigmaal verbeeld hij zich zelfs, dat God of zijne ongerechtigheid vergeet, of dat hij zich tevreden laat stellen door ene genoegdoening, gelijk hij Hem die aanbiedt, wanneer "zij huilen op hun legers", Hosea 7:14. Zulke huichelachtige, geveinsde tranen en zuchten komen eigenlijk uit vrees voor de helse straf voort, meer dan uit berouw, dat zij zulk een heilig God, en zulk een liefdevollen, genadigen Jezus hebben beledigd, Maleachi 2:13. Dan weer heeft hij juiste voorstellingen van God, maar geen geheel beeld, Zijne gerechtigheid schijnt hem voor eeuwig van Zijn aangezicht te verstoten, en is dan oorzaak, dat hij Hem uit zijne gedachten verbant, Job 21:14. Of hij is zo vervuld van Zijne genade en barmhartigheid, dat hij de Goddelijke heiligheid en rechtvaardigheid gans en al over het hoofd ziet. Beide nu zijn, wanneer zij uit hun verband gerukt worden, zondige, goddeloze dwaalbegrippen. Een andermaal zijn zijne voorstellingen van God, beide van Zijne rechtvaardigheid en liefde, vrij juist, maar dan sluit hij, door de verdorvenheid zijner zondige natuur medegesleept, de ogen voor dat licht en die kennis, verhardt zijn hart, en werpt zich onstuimig welbewust, opnieuw in zijne zonde en ongerechtigheid, Hebreëen 6:4-6, 10:26, 2 Petrus 2:20.

Gelijk de mens zich zulke verschillende gedachten vormt omtrent God, zo doet hij ook ten aanzien van zich zelf.

Nu eens denkt hij, dat hij een zondaar is en dus barmhartigheid behoeft.

Dan weer meent hij, rechtvaardig te zijn en gene barmhartigheid nodig te hebben. Beide gedachten zijn onjuist: de laatste is ten enenmale onzinnig, en de eerste brengt niet tot ene zalige keuze, Markus 10:17-22, Lukas 18:11, 12.

Een ander maal verbeeldt hij zich, een God te zijn, Exodus 28:1-6, dat hij nimmer zal sterven, of, zo hij al sterft, dat er gene opstanding wezen zal, 1 Corinthiërs 15:12, of, indien er al ene opstanding zij, hij toch zalig zal worden, hoewel hij al de dagen zijns levens in zonde en ongerechtigheid geleefd heeft, Deuteronomium 29:18-20. Nu zullen, zeg ik, al zulke gedachten en duizend andere, door God in den dag des oordeels voorgebracht worden en wel voor iedere zondaar afzonderlijk. "Die den mens bekend maakt wat zijne gedachte zij", Amos 4:13. En wederom: "Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat gene van Uwe gedachten kan afgesneden worden", Job 42:2. Wij lezen hoe verbaasd en ontzet de inwoners en gasten te Jeruzalem waren, toen zij de Apostelen in hun eigene talen hoorden spreken, Handelingen 2:6-8. Maar ik zeg: hoe verbaasd en ontzet zullen de goddelozen zijn, wanneer zij God eenmaal luide, duidelijk en nauwkeurig de gedachten horen uitspreken, die in het binnenste hunner ziel zijn omgegaan!

De kracht en de betekenis van dezen getuige zal daar in liggen, dat God hun uit de onderlinge tegenspraak en ongerijmdheid hunner gedachten bewijzen zal, hoe zondig en goddeloos zij geweest zijn. Nu eens hebben zij aan enen God geloofd, dan weer Hem verloochend, nu eens Hem waardig geacht, gediend te worden, en dan weer niet, nu eens hielden zij Hem voor getrouw aan Zijne heiligheid, dan weer onberouwelijk in Zijne barmhartigheid.

Wat kan den mens onweersprekelijker overtuigen van zijne ijdelheid, zijne zonde, zijn leugenachtig bestaan, zijne verleiding door den boze en zijne valse begrippen omtrent God, Zijne wegen, Zijn woord, Zijne rechtvaardigheid, Zijne heiligheid, en omtrent zich zelve en zijne verkeerde daden?

Dan zal hij inderdaad blijken te zijn: een samenraapsel van verwarring, een weefsel van zonde, een treurig voorbeeld van onwetendheid, ongeloof, godloochening en van allerlei dingen, waarvoor hij ten jongsten dage schuldig zal staan in het oordeel Gods. Dit zal God doen, zeg ik, door alle, ook de geheimste gedachten der mensen openbaar te maken, en door hun aan te tonen, dat het gedichtsel en de gedachten huns harten ten allen tijde alleenlijk boos waren en Hem onteerd en diep gekrenkt hebben, dan zal Hij hen overtuigen, veroordelen, als zondaars verwerpen, en als overtreders tegen het boek der natuur, tegen Zijn gedenboek en tegen het boek der wet, ter helle verwijzen. Door de tegenspraak der gedachten zal het duidelijk bewezen worden, dat de mens een onstandvastig, onwetend, wispelturig wezen is, wolven zonder water, door enen storm woest door elkaar geworpen, en door den duivel gevangen genomen naar zijnen wil.

Wanneer nu de goddelozen alzo voor den rechterstoel staan en geoordeeld worden, in het gezicht van hemel en hel, dan zullen zij, horende en aanschouwende welke vreselijke dingen door de boeken en de getuigen tegen hen worden geopenbaard, en gevoelende dat al die geduchte getuigenissen niets dan de loutere waarheid zijn, dan zullen zij, zeg ik, met hun armzalige en ijdele uitvluchten en verontschuldigungen te berde komen, om voor zich bij den Rechter om genade, of althans om verlichting van straf te pleiten.

Dan zullen zij zeggen: Heere! wij vinden in de Schrift, dat Gij enen Zaligmaker in de wereld gezonden hebt om ons van onze zonden te verlossen. Wij hoorden, dat die Zaligmaker openlijk verkondigd en zulke armen zondaars als wij zijn, gepredikt werd. Heere, Heere! ook wij beleden dien Zaligmaker, en velen onder ons volgden trouw den openbaren Godsdienst. Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd. Sommigen van ons, Heere! zijn zelfs predikanten geweest, zij hebben in Uwen Naam geprofeteerd, zij hebben in Uwen Naam duivelen uitgeworpen en vele wonderen verricht. Ja,

Heere! wij hebben met Uw volk verkeerd, wij hebben de verkeerde goddeloze wereld verzaakt, en ons licht laten schijnen voor alle mensen, zodat iedereen het zien konde, Heere, Heere, doe ons open! Mattheus 7:21-23, 25:1, 2, 10, 11, Lukas 13:24-28.

Terwijl zij aldus pleiten en voor zich zelve spreken, zie hoe zij zuchten, hoe angstig zij rondkijken, hoe de tranen als beken van hun ogen vloeien, al dringender en ernstiger smekende: Heere, Heere, doe ons open! Nu eens gebruiken zij dit argument, dan weer iets anders om toch maar de enge poort te mogen binnengaan. Zo zegt Christus: "Nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben", dat is: wanneer Christus zijn middelaarschap neergelegd en als Rechter zal gezeten zijn, dan zullen de goddelozen beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, om het deel der rechtvaardigen te mogen beërven. Ach, hoe zullen hun harten sidderen, wanneer zij het Koninkrijk der hemelen aanschouwen! hoe zullen hun harten van angst samenkrimpen, als zij de hel zien, waar hun deel zijn zal! al roepende: O, dat wij het leven mochten verkrijgen! dat wij den eeuwigen dood mochten ontgaan!

Het vierde boek. Om eindelijk aan alle tegenwerpingen en verontschuldigen voor goed een einde te maken, wordt ten besluite het Boek des levens geopend. Johannes zegt ons daarvan: "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken", Openbaring 20:12.

Dit boek des levens wordt thans evenwel niet voor de eerste maal geopend, aangezien de Godzaligen reeds voor de rechterstoel gestaan hebben, gelijk ik te voren aangetoond heb, is hun oordeel voorbij, wanneer de goddelozen opgewekt worden. Het boek des levens wordt derhalve nu geopend om de verdoemde zielen volkomen te overtuigen en hun voor goed den mond te stoppen, opdat al hun nietsbeduidende redenen en tegenspraak tegen Gods handelingen met hen en Christus' oordeel over hen ophouden. Want geloof mij: terwijl zij geoordeeld worden, beginnen zij Hem opnieuw te oordelen, Christus echter zal "gerechtvaardigd worden in Zijne woorden en overwinnen, wanneer Hij oordeelt", Romeinen 3:4-6. Doch Hij zal ze niet in Zijnen toorn haastelijk uitwerpen, maar wettelijk en overtuigend te werk gaan, al hun uitvluchten door Zijne geopenbaarde, onveranderlijke waarheid veroordelende. Om dus alle verdere tegenspraak onmogelijk te maken, opent Hij thans het boek des levens voor hun ogen, en toont hun aan wat dit boek bevat ten opzichte van uitverkiezing, bekering en een Godzaligen wandel. Hij zal hun bewijzen, dat zij noch tot de uitverkorenen behoren, noch ooit wedergeboren zijn, noch in de wereld Gode welgevallig geleefd hebben.

Gij, die niet behouden zijt, zult dan door deze drie punten uit het boek des levens veroordeeld worden.

1. Hier wordt beslist, of uw naam gevonden wordt in dat gedeelte des boeks, hetwelk de uitverkorenen bevat, want alle uitverkorenen zijn in dit boek vermeld, gelijk Christus zegt: "Verblijd u veel meer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen", Lukas 10:20. En wederom zegt de Geest: "De gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn", Hebrëen 12:23, Psalm 139:16.

Indien derhalve uw naam niet gevonden wordt, hetzij onder de profeten, onder de apostelen, of onder de overige heiligen, dan wordt gij verworpen als "een gruwelijke scheut, als een kleed der gedoden, die met het zwaard doorstoken zijn", Jesaja 14:19, uw naam ontbreekt in de geslachtsregisters der hemelen, Ezra 2:62, gij zijt niet aangewezen ten eeuwigen leven, en wordt derhalve aan de ellende der verdoemenis prijs gegeven. Want ten dage des gericht wordt gene ziel zalig, al had zij ook over werelden te beschikken om het eeuwige leven te kopen, tenzij haar naam gevonden wordt in het boek des levens. Slechts degenen, die in dat

boek zijn vermeld, maar niet een dergenen, wier namen ontbreken, zullen in den dag des oordeels van den toekomenden toorn bevrijd worden", Daniël 12:1.

Mij dunkt, met welke sidderende harten zullen nu de goddelozen afwachten, of hun namen in het boek des levens gevonden worden. Zij, die in hun leven met Gods lankmoedigheid gedarteld of gespot, die den raad versmaad hebben, hun roeping en verkiezing vast te maken, zouden nu alle schatten der wereld willen afstaan, indien hun namen ook maar de geringste plaats in het boek des levens mochten innemen, beneden alle kinderen Gods. Maar ik zeg: hoe zal hun alles mislukken! hoe zal hun alle hoop worden benomen! hoe zal hun ziel van teleurstelling en ontzetting beven, wanneer hun namen blijken, niet in dat boek vermeld te staan! Hoe vreselijk zal het voor Kaïn zijn, als hij verneemt, dat zijns broeders naam gevonden wordt, maar de zijne niet! Absalom zal in zwijm vallen en zijn als iemand, die den geest geeft, als hij hoort, dat zijn vader David en zijn broeder Salomo vermeld zijn, en zijn eigen naam ontbreekt, al werd hij in zijn leven ook gevierd en geëerd. Zo zeg ik, zal de ene ellende over de andere komen in de ziel dergenen, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, dat geslacht is, van de grondlegging der wereld, " Openbaring 13:8.

2. In het tweede gedeelte van dit boek staan bekering, geloof, liefde, enz. beschreven. Degenen, op wier gemoed Gods Woord gene zaligmakende werking uitgeoefend, wier gemoed de algenoegzame genade Gods niet gesmaakt heeft, die in elke Christen het beginsel des nieuwen levens is, zij zullen ook in deze bladzijden ontbreken, want de heiligen, de levenden zijn ook hier vermeld, gelijk de Profeet zegt: "De overgeblevene in Zion, en de overgelatene in Jeruzalem zal heilig geheten worden, een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jeruzalem, " Jesaja 4:3. Het eeuwige leven begint reeds in dit leven, in elke ziel, die zalig wordt, gelijk Christus getuigt: "Die in mij gelooft heeft het eeuwige leven." En wederom: "Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven " Johannes 6:47, 54. En daarom heten zij, die in dit boek staan opgeschreven, levenden. Dan zal de Heere den goddelozen openbaren, wat bekering, en hoe eenvoudig zij is, zodat zij zullen moeten erkennen, zich nooit bekeerd te hebben. Zij moeten noodzakelijk inzien, dat zij vreemdelingen zijn aangaande de bekering, en zich tevreden gesteld hebben met ene verkeerde voorstelling en den schijn der zaak, toen zij den Heere beleden, wanneer zij uit het boek des levens horen verklaren, wat voor ene verandering en omkeer de bekering is, welk ene hervorming de wedergeboorte in het hart des mensen tot stand brengt, namelijk in elke ziel die de stem ener werkelijke roeping verneemt. Ik zeg: het kan niet anders, of de zondaars moeten van verbazing zwijgen, en erkennen, dat zij geen deel hebben aan deze bladzijden uit het boek des levens, aangezien alleen de levenden daarin vermeld zijn. Geen dode, geen vleselijke, geen ongerechte is daar opgetekend. Neen, wanneer de Heere eens spreken zal van Rahab en Babel, van Filistea en Ethiopië, dat is: van de ganse vergadering der verdoemden, dan zal Hij zeggen: deze is aldaar geboren, zijn naam staat vermeld bij hun namen, namelijk in des Konings zwarte boek, dat al Zijne vijanden en verraders bevat. Van dezen, van deze goddelozen zal gezegd worden: Zij zijn aldaar geboren, Psalm 87:4, zij leefden en stierven in hunnen natuurlijken staat, en liggen derhalve nog onder Gods vloek. Gelijk de Heere van den goddelozen Chania zei: "Schrijft dezen zelve man kinderloos, " Jeremia 22:30, zo zegt Hij van elke onbekenden zondaar, die alzo de wereld verlaten heeft: Schrijf dezen man genadeloos.

Daarom zeg ik: de namen der onrechtvaardigen zullen in dien dag gevonden worden onder de Babyloniërs en Filistijnen, onder de ongelovige Moren en Heidenen, als gevraagd wordt, waar iedereen geboren is. In dien dag namelijk zal God het ganse mensdom in twee delen scheiden: de kinderen der wereld, en de kinderen Zions. Hierin ligt dus de eer, het voorrecht, en het geluk, dat de Godzaligen boven de goddelozen in den oordeelsdag bezitten zullen, dan zal de Heere melding maken van Zion, en zeggen: deze en die vrome is daar geboren. "De Heere zal hen rekenen, " zegt de Profeet, "in het opschrijven der volken, zeggende: Deze is aldaar

geboren", Psalm 87:6. Deze had het werk der bekering, des geloofs en der genade in zijn hart. Deze is een burger van Zion, van het hemelse Jeruzalem, Galaten . 4:26, Hebrëen 12:23. "Welgelukzalig is het volk, dien het alzo gaat, " Psalm 144:15.

Maar, arme ziel! klatergoud gaat niet voor echt goud door, zolang gij u zelf beoordeelde naar den valschen maatstaf van uw eigen verstand, uwe eigene verbeelding en genegenheid, waart gij rein in uwe ogen, nu echter wordt gij geoordeeld uitsluitend naar den maatstaf en de woorden des Heeren Jezus Christus. En die woorden zullen dan niet, gelijk voorheen, verwrongen en verdraaid, ja geloochend worden, om uwe huichelachtige wegen en ijdele verwachtingen te vleien, maar, al zijt gij koning of keizer, alleen de rechte en ware uitlegging des Rechters zal te dien dage gelden, en daarnaar zult gij veroordeeld worden, Johannes 12:48.

Dan zullen de zondaars luide en bitter beginnen te wenen, en uit te roepen, dat zij tienduizend werelden zouden willen geven voor het zaligmakend werk in hun harten. Kronen en koninkrijken zullen zij willen afstaan voor de geringste mate van zaligmakend geloof en voor de liefde, die Christus noemt: de liefde Zijns eigenen Geestes. Dan zullen zij ook zien wat een gebroken en verslagen geest is en doet, en wat het betekent, als levende stenen met God in deze wereld te wandelen. Maar helaas! de verdoemde zielen erkennen deze dingen te laat, gelijk ze te laat al hun dwaasheid en goddeloosheid inzien. Het zal niets zijn dan het berouw eens diefs, die met den strop om den hals op de ladder staat, want het zal der goddelozen ellendig lot wezen, dat zij de heerlijkheid der hemelse dingen eerst dan leren kennen, wanneer deze niet meer te verkrijgen zijn. Wel zal Christus hun dan verhoogd, en het eigenlijk wezen van geloof en genade hun geopenbaard worden, maar het zal wezen, als de deur der genade voor hen gesloten, en de tijd der genade voorbij is. Zij zullen ernstig bidden en berouw tonen, maar het zal zijn in den tijd der grote wateren van Gods eeuwigen toorn, als zij Hem niet meer kunnen naderen, 1 Timotheus 6:15, Mattheus 25:10, 11, Psalm 32:6.

Zeg mij alzo, zondaar! Indien Christus nu kwam om de wereld te oordelen, zoudt gij dan den inhoud van het boek des levens kunnen verdragen? Zijt gij zeker, dat uwe belijdenis, uwe bekering, uw geloof en al de andere genadegaven, die gij meent te hebben, in dien dag zullen blijken, echt goud te zijn? Zie, Hij komt als vuur van enen goudsmid, en als zeep der vollers, Maleachi 3:2. Kunt gij dat vuur en die zeep doorstaan? Beproof u zelf, zeg ik, vooruit, en onderzoek met allen ernst en zonder zelfbedrog, want "iedereen, die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn" Johannes 3:21.

Gij zegt, een Christen te zijn, u bekeerd te hebben en den Heere Jezus lief te hebben, maar de vraag is, of deze uwe mening overeenkomstig is met hetgeen eens door het boek des levens staat geopenbaard te worden, en of gij, in de balans der gerechtigheid gewogen, niet te licht zult bevonden worden, Daniël 5:27. Hoe zal het zijn, indien gij, voor Gods rechterstoel geroepen, Sibboleth zegt in plaats van Schibboleth, dat is: indien gij de tale Kanaans, de taal der Schrift niet verstaat! Richteren 12:6.

Indien ook maar de geringste getuigenis tegen u bewezen wordt, zo zijt gij verloren, want al paait gij uw eigen hart met koper voor goud, of met tin voor zilver, God laat zich niet misleiden, Galaten . 6:7. Gij weet, hoe gerust de dwaze maagden waren, en toch werden zij teleurgesteld. Zij hielden zich bij de wijze maagden, hadden grove ongerechtigheden niet bedreven of vaarwel gezegd, zij hadden allen brandende lampen en gingen uit, den Bruidegom tegemoet. Toch werden zij niet tot de bruiloft toegelaten, want hare namen stonden niet opgetekend onder de levenden te Jeruzalem, het ware, machtige, zaligmakende werk was haren harten vreemd gebleven, de dwaze maagden namen wel hun lampen, maar gene olie, dat is: gene zaligmakende genade, met zich, Mattheus 25:1-4. Zo ziet gij hoe deze twee gedeelten van het boek des levens den zondaar ten dage des gericht's zullen doen verstommen. Maar:

3. Er is nog een ander gedeelte van dit boek te openen, namelijk dat, waarin al de edele, Christelijke daden vermeld zijn, die Gods volk sedert den dag zijner bekering tot Christus

gedaan heeft. Hier, zeg ik, staan opgetekend de getuigenissen der heiligen tegen de zonde en den Anti-christ, hun lijden om Jezus' wil, hun liefde jegens elkaar, hun geduld in de verdrukking, hun getrouw bijwonen der onderlinge bijeenkomsten, en hun onderlinge bemoediging in tijden van bijzonderen druk, toen de trotsen gelukkig en de goddelozen overal heer en meester werden geacht. Gelijk geschreven is: "Alsdan spreken die den Heere vrezende, een ieder tot zijnen naaste: De Heere merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die den Heere vrezende, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken", Maleachi 3:16.

Want inderdaad: even zeker als iemand zijne naam gevonden heeft in het eerste en tweede gedeelte van het boek des levens, als uitverkoren en bekeerd, zo zeker vindt hij ook van zijnen wandel gewag gemaakt in het derde gedeelte. Daar staan vermeld alle daden en woorden, waarmee hij den Heere in zijn leven heeft verheerlijkt, gelijk Johannes zegt aangaande degenen, die voor de waarheid van Jezus Christus geleden hebben: "Schrijf, zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zeg de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid, en hun werken volgen met hen" Openbaring 14:13.

Daarom ook worden de arbeid der heiligen en het boek des levens samen genoemd, om aan te duiden, dat alle moeite en werken der Godzaligen in dat boek vermeld staan, Filippenzen 4:3.

En daarom is het wederom, dat de Heer spreekt tot den engel der gemeente te Sardis: "Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen, en Ik zal zijnen naam geenszins uit doen uit het boek des levens, en Ik zal zijne naam belijden voor Mijnen Vader en voor Zijne engelen," Openbaring 3:5.

Dit gedeelte van het boek heet op ene andere plaats: "het boek van de oorlogen des Heeren", Numeri 21:14, omdat in hetzelfde, zei ik, de heldendaden der heiligen tegen wereld, vlees en duivel vermeld staan. Gij zult dan zien, hoe nauwkeurig de Geest de reizen, moeite, arbeid en goede daden der kinderen Israël, gedurende hun reis van Egypte naar Kanaän-een beeld onzer reize van natuur tot genade, en van genade tot heerlijkheid-heeft doen optekenen. Koning Ahasveros had in zijne bibliotheek een boek der gedachtenissen, waarin de goede daden zijner onderdanen der vergetelheid ontrukkt waren, en ook dit boek was een type van wat in den hemel geschiedt. En even gewis als Mordechai's trouwe daad gevonden werd, toen men des konings kronieken onderzocht, Esther 6:1, 2, even zeker wordt ook ten jongsten dage alles gevonden, wat de rechtvaardigen op aarde goeds gedaan hebben. Wij vinden in het Oude Testament, dat bij de vermelding van den dood der koningen van Juda meteen gezegd wordt, dat al wat zij gedaan, enz. hadden, geschreven stond "in het boek der kronieken der koningen van Juda", en daarin ligt ene nieuwe voorbeelding van het boek der kronieken van het hemelse Jeruzalem, waarin al de daden, enz., die de koningen van het Nieuwe Testament, Gods heiligen, hebben verricht tot verheerlijking van den Koning der koningen en den Heere der heren, vermeld staan.

Ik vraag nu: wanneer dit gedeelte van het boek des levens geopend wordt, welke goede daden en heilige werken der goddelozen zal het dan bevatten? Niet ene enkele, want doornen kunnen gene druiven, en distels gene vijgen voortbrengen, evenmin kunnen de goddelozen iets goeds doen, en niets zal in het boek des levens te hunnen gunste pleiten. Wat hebt gij, zondaar! in deze wereld voor God gedaan? Behoort gij onder degenen, die zich verzet hebben tegen die verleidende macht van hoogmoed, lust, begeerlijkheid en geheime ongerechtigheid, welke ook in uw hart nog woont, gelijk b.v. Job en Paulus Job 1:8, 2 Corinthiërs 10:4-5. En vloeit uw verzet tegen die macht voort uit zuivere liefde tot den Heere Jezus, of uit wettelijke overtuiging en vrees voor straf? Galaten . 5:6. Strijdt gij, zeg ik, tegen uwe lusten, omdat gij in waarheid de liefderijke, heilige en gezegende leidingen van 's Heeren Geest, bijzonderlijk met u, liefheeft, vooral de verzoeningsdood uws Heilands, om u te rechtvaardigen en te verlossen van den toekomenden toorn? Filippenzen 3:6-8, 2 Corinthiërs 5:14.

Welke daden van zelfverloochening hebt gij voor den Heere Jezus verricht onder de kinderen der mensen? Ik vraag: welke vrouw, welke kinderen, welchen vriend, welk huis, enz. hebt gij verloren of verlaten om het Woord Gods, en om de getuigenis Zijner waarheid in deze boze wereld? Mattheus 19:27, 28, Openbaring 12:11. Waart gij een dergenen, die zuchtten en uitriepen over alle gruwelen, die in uwen tijd gedaan werden? en die Christus als zulk een heeft erkend en opgeschreven? Ezechiël 9:4, Zefanja 3:18.

In één woord: zijt gij een van degenen, die door gene vrees, bedreiging of vleierij over te halen waren om de wegen Gods te verlaten en hun geweten te verkrachten? en deed gij mede met hen, die ook zulke gelegenheden verachtten om in het geheim tot de zonde terug te keren, als de duivel iemand soms in stilte aanbiedt? Hebréeën 11:15. Dat zijn de mensen, die in het Evangelie geprezen, en wier loffelijke daden opgetekend zijn voor den Rechter der ganse wereld. Helaas, helaas! deze dingen zijn den vleselijken, den zondigen mens vreemd. Hij heeft in zijn leven niets van dat alles gedaan, en hoe kan dan zijn naam in het boek des levens vermeld staan? Ook in dit derde gedeelte kan hij onmogelijk gevonden worden. David zegt: "Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden" Psalm 69:28.

Zo, zeg ik, zullen de goddelozen genen troost vinden, noch in het eerste gedeelte van het boek, dat de namen der uitverkorenen behelst, noch in het tweede gedeelte, waar het wezen en de werking van bekering, geloof, liefde, enz. geopenbaard wordt, noch in het derde gedeelte, hetwelk de waardige daden, de gedenkwaardige werken van Gods heiligen bevat. Wanneer Christus alzo het boek des levens voor hen geopend en hen van hun verdoemelijkheid overtuigd heeft, dan sluit Hij het weer, zeggende, dat daarin niets ten gunste der onrechtvaardigen gevonden wordt: gij zijt Mijne uitverkorenen niet, gij zijt zonen der verderfenis. Gelijk al deze dingen duidelijk en volledig in het boek des levens vermeld staan, zo zullen zij ook in de handen der uitverkorenen in werkelijkheid gevonden worden, als al hun volharding en ijver voor uwe oren zal geopenbaard worden, en gij, als getuige, de waarheid daarvan en uwen eigenen onwedergeboren toestand zult moeten bevestigen. Dan zult gij zien hoe de harten der zaligen naar God gewend en aan Zijn Zoon verbonden zijn geweest! Dan zult gij bemerken, hoe van ganser harte, boe beslist en ongeveinsd de kinderen Gods gestreden hebben tegen hun lusten, zelfs tegen de meest geliefkoosde boezemzonden. Nu zijn de heiligen gedeeltelijk verborgen, maar dan zullen zij openbaar zijn, dan zal het de morgen zijn, waarin de Heere aantoonst wie de Zijnen zijn, en wie Hem vrezen, en wie Hem niet vrezen, Psalm 83:3, 1 Samuel 8:19, Numeri 16:5, Maleachi 3:18. Dan zult gij zien, hoe Abraham zijn vaderland verliet, Hebréeën 11:8, hoe Lot in het goddeloze Sodom nabij den Heere wandelde, 2 Petrus 2:7, 8, hoe de discipelen alles verlieten om Jezus Christus te volgen, Mattheus 19:29, en hoe geduldig zij alle vervolging, beproeving en kruis droegen om wille van het Koninkrijk der hemelen, hoe zij verbrand, gestenigd, gekruisigd en gehangen zijn en duizend andere folteringen en smadelijke doden hebben ondergaan, hoe zij hun liefde tot hunnen Heere, Zijne zaak, en Zijne kinderen, zelfs in de meest benauwde tijden getoond hebben, toen zij van allen veracht, gehaat en tegengestaan werden. "Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijne rechterhand zijn en zulks in tegenwoordigheid van alle duivelen en verdoemde zielen: komt, gij gezegenden Mijns Vaders! beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld-want gij zijt de waarlijk bekeerde zielen, zoals blijkt uit de genade, die in uwe harten woont-.Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd, Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed, Ik ben ziek geweest, en gij hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis, en gij zijt tot Mij gekomen", Mattheus 26:34-36. Gij hebt Mij niet verloochend, maar Mij bijgestaan, en u zelven vergeten om Mij en Mijne arme leden te voeden en te kleden, zelfs toen wij in den ellendigsten toestand verkeerden. Dat, zeg ik, zal de

wereld vernemen, en daarvan zal zij getuige zijn, tegen zich zelf voor eeuwig, want het kan niet anders zijn, of deze verdoemde zielen zullen genoodzaakt wezen te belijden, dat zij zowel zonder Christus als zonder genade waren, wanneer zij in het boek des levens en in de harten der rechtvaardigen zulke verpletterende getuigenissen zullen lezen, waarmee zij zelve ten eenenmale onbekend waren. Door de vruchten hunner wedergeboorte tonen de vromen, zelfs in deze wereld, aan, niet alleen de waarheid hunner bekering, maar ook dat de goddelozen zonder Christus, zonder zaligheid, zonder hemel, onbekeerd zijn, 1 Timotheus 6:12, 1 Thessalonicenzen 2:10, 2 Timotheus 2:2. Maar helaas! zolang zij op aarde zijn, achten zij die getuigenis niet: zij noemen ons geloof verbeelding, onze gemeenschap met God bedrog, de oprechte belijdenis van Zijn Woord voor de mensen huichelarij, hoogmoed en aanmatiging, wanneer zij ons echter eenmaal aan de rechterhand van Christus zullen zien, te midden van de engelen des lichts, en zich zelve aan Zijne linkerhand, onder de engelen der duisternis, en wanneer zij dan onze harten en wegen voor hun ogen door den Rechter geopend, en als eerlijke harten en rechte wegen erkend zullen zien, terwijl zij ze steeds gehaat, veracht en bespot hebben, wat zullen of kunnen zij dan anders uitroepen dan: Wij dwaazen noemden hun leven dwaasheid, en achtten hun einde zonder heerlijkheid te zijn, maar hoe worden zij thans onder de heiligen gerekend en door God en Christus als het uitverkoren volk erkend!

En inderdaad, wanneer de wereld niet eindelijk, bij het gezicht van de verandering, in de vromen door hun bekering gewerkt, overtuigd werd van de ongerechtigheid harer wegen, en zonder voorwendsel gelaten in den dag des gerichtsbhalve andere redenen-ik ben overtuigd, dat de Godzaligen dan niet zolang op den hemel behoefden te wachten, noch zoveel miskennis en vijandschap te verduren hadden, als nu het geval is. Terwijl God het leven van Zijn volk verlengt dat hier en daar onder de kinderen dezer wereld verstrooid is, verzamelt Hij als het ware de middelen om die vijanden ten jongsten dage voor eeuwig te verdelgen, en, gelijk ik reeds opgemerkt heb, de openbaring van de bekering, het leven, het geduld, de zelfverloochening en hemelsgezindheid Zijner dierbare kinderen zal hun een geduchten slag toebrengen. Wanneer nu God alzo het werk der genade, zowel uit het boek des levens als uit de daden der vromen, zal blootgelegd hebben, dan zullen van zelf alle uitvluchten en verontschuldigen vallen, en alle gewaande deugd der zondaars verdwijnen, zij zien dan in, dat hun deugd en genade gans en al verschillend zijn, en dat hij, die gene genade bezit, al schijnt zijne deugd nog zo uitnemend en lofwaardig, toch voor eeuwig verloren moet gaan, ondanks al hun deugd, zullen zij toch bevonden worden, werkers der ongerechtigheid te zijn, en als zodanig veroordeeld en verdoemd worden, Mattheus 7:22, 23. De volgende woorden van den Profeet Ezechiël zijn zeer merkwaardig: "Alzo zegt de Heere Heere: wanneer de Vorst-de Vorst des levens-aan iemand van Zijne zonen-aan een dergenen, die waarlijk genade ontvangen hebben-een geschenk zal geven van Zijne erfenis, dat zullen Zijne zonen hebben, het zal hun bezitting zijn in erfenis-d.i. wat Zijne zonen met dat geschenk winnen, zal voor hen zijn. Maar wanneer Hij van Zijne erfenis een geschenk zal geven aan enen van zijne knechten-d.i. die niet tot Zijne zonen behoren, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe, dan zal het tot den Vorst wederkeren, " Ezechiël 46:16, 17. Dat vrijjaar is, wanneer de Rechter op den troon des gerichtsbhalve gezeten is, de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, Romeinen 8:21. Dan zal Christus zeggen tot degenen, die bij Hem staan: Neemt dat pond van Hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft, "de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de zoon blijft er eeuwiglijk, " Lukas 19:24, Johannes 8:35. Iemand kan als dienaar in de gemeente Gods gebruikt worden, vele gaven ontvangen hebben, en veel van de dingen des hemels weten, terwijl het ten laatste toch blijkt, dat hij "een klinkend metaal of luidende schel" geweest is, 1 Corintiërs 13:1-3.

Maar, zeg ik, in dien dag zal het onderscheid tussen gaven en genade duidelijk erkend worden, gelijk degenen, die ogen hebben, thans reeds het verschil kunnen opmerken tussen talenten en

onwetendheid en domheid. In onze dagen zijn de talenten waarlijk niet zeldzaam, overal is men geestig en vindingrijk, de mensen kennen Christus' woorden en waarheid op hun duimpje, maar helaas! verreweg de meesten hebben niets meer dan talenten, alles bestaat in woorden, alle godsdienst is tot verstand en tong beperkt, maar noch in zich zelven noch in anderen bespeurt men enige kracht of uitwerking van al dien godsdienst. Zij zijn gelijk de hoofdman, op wie Joram, de koning van Israël leunde: zij zien de volheid en den overvloed, waarmee de gemeente des Heeren verzadigd wordt, maar zelven ontvangen zij er niets van, 2 Koningen 7:17-20.

Eerste opmerking. Alvorens van dit punt af te stappen, moet ik u nog ten eerste doen opmerken, dat onder alle tegenwerpingen en uitvluchten der goddelozen ten dage des gericht, gene ontleend wordt aan de uitverkiezing of verwerping, zij zullen God niet verwijten, dat zij niet verordineerd waren ten eeuwigen leven, en de reden daarvan is dat, hoezeer zij thans blind zijn, zij toch in dien dag duidelijk zullen zien, dat Gods soevereiniteit volkomen bevoegd was, zonder iemand onrecht te doen, om naar welgevallen te verkiezen en te verwerpen. Bovendien zullen zij dan overtuigd worden, dat er ene zo volkomene oprechtheid en gewilligheid in Gods liefde, genade en barmhartigheid, ook jegens den slechtsten mens, en zoveel rechtvaardigheid, billijkheid en zegen in elk gebod van het Evangelie der genade, hetwelk hun van Godswege zo menigmaal is aangeboden geworden, dat zij daardoor geheel verpletterd zullen worden, wijl zij dat alles geweigerd hebben, zij hebben haat boven liefde, zonde boven genade, dwaasheid boven wijsheid verkozen. Dan zullen zij gewaar worden, dat zij aan schande boven heerlijkheid, aan den duivel boven God, aan de hel boven den hemel, aan de duisternis boven het licht de voorkeur hebben gegeven. Dan zullen zij zien, dat God hen als redelijke schepselen had geschapen, maar dat zij zich tot dieren hebben verlaagd, dat Hij billijk van hen kon verwachten, dat zij God zelf en het goede aannamen en zochten, ja dat God hen niet in den hemel wilde brengen tegen hun eigen wensen en begeren, en zolang zij de zonde niet wilden vaarwel zeggen. Dan zullen zij overtuigd worden, dat God nimmer in hun zielen iets gelegd heeft, waardoor zij ook maar in de geringste mate konden gehinderd, verzwakt of belet worden in het behartigen van het welzijn hunner ziel. Thans praat en babbelt men over uitverkiezing en verwerping, en besluit dat God onrechtvaardig is, omdat Hij sommigen verdoemd heeft, maar zij vergeten dat God niemand verdoemt, wijl hij niet uitverkoren is, maar wel, wijl hij zondaar is en blijft, als ook, dat zij gene zondaars zijn, wijl God hen zo zwak gemaakt heeft, maar wijl zij willens en wetens en ondanks vermaning en waarschuwing, naar de verleiding van Satan geluisterd, en zich aan de ongerechtigheid verkocht en zich zo afgewend hebben van het heilig gebod, dat hun overgeleverd was. Ja, dan zullen zij zien, dat God soms hoofd, handen en voeten bond met koorden Zijner liefde, ener vrome opstanding en van pijnlijke overtuigingen, maar dat zij geroepen hebben: "Laat ons Zijne banden verscheuren, en Zijne touwen van ons werpen, " Psalm 2:3. God zal rechtvaardig zijn in Zijn spreken, en rein in Zijn richten, Psalm 51:6, al meent ook hun dwaze onwetendheid, God met allerlei andere argumenten te kunnen overtuigen.

Tweede opmerking. Gelijk de gezamenlijke uitverkorenen door het wezen der bekering in hun harten medegetuigen, dat de harten der goddelozen onbekeerd zijn, en de zondaars onder deze wolk van getuigen zullen bezwijken, zo zal hun ook, om die overtuiging nog volkomener te maken, al de arbeid der vromen opengelegd worden, zowel van voorgangers als van eenvoudige leden, en alle moeite die dezen zich hebben getroost, om zo mogelijk hun verlorene medemensen te redden. Het zal hun in dien dag op de ziele branden, hoe menigmaal zij ene vriendelijke, ernstige waarschuwing in den wind geslagen hebben, en dat geen gericht en geen gevangenisstraf ooit duidelijker te voren bedreigd, en vaker herinnerd is geworden, dan het laatste oordeel en de helse pijn. Gij weet, dat de rechters, voor dat zij hun zittingen openen, openlijk mededeling doen aan de gezetenen, dat zij de wetten en voorschriften des konings

zullen handhaven. Welnu, zondaar! gij zult te dien dage overtuigd worden, dat elke preek, die gij gehoord, elk gesprek, dat gij gevoerd hebt over de dingen Gods, en Zijne eeuwige wet, zo vele mededelingen en waarschuwingen zijn geweest, opdat gij toch den toekomenden toorn ontvlieden zoudt, alvorens de laatste rechtszitting een aanvang neemt. Elke vermaning van Gods dienaren is als het woord van Paulus tot Timotheus, hetgeen hij zijnen zoon opdroeg, ook anderen mede te delen: "Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus, en de uitverkorene engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, " en wederom: "Ik beveel u voor God, die alle ding levend maakt, en voor Christus Jezus, die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft: dat gij dit gebod houdt, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heere Jezus Christus, " 1 Timotheus 5:21, 6:13, 14. Deze dingen gebiedt Paulus, opdat Timotheus onbevlekt en onberispelijk moge zijn. Dit, zeg ik, hebt gij gehoord en gezien, maar niet ter harte genomen, integendeel gij hebt dat alles verworpen en veracht, helaas! God zal zijne getuigen tegen u vermeerderen.

1. Uwe eigen voornemens en beloften zullen tegen u getuigen, dat gij, ondanks uw licht en uwe kennis, uwe ziel hebt verdorven, gelijk Jozua tot de kinderen Israëls zei, toen zij beloofd hadden, dat de Heere hun God zijn zou. "Jozua nu zei tot het volk: Gij zijt getuigen over u zelve, dat gij u den Heere verkoren hebt, om Hem te dienen." dat is: indien gij thans terugkeert en u afwendt van den Heere, dan zal deze uwe keuze in den groten dag tegen u getuigen. "En zij zeiden: Wij zijn getuigen, " Jozua 24:22.

2. Iedere keer, dat gij met uwen mond de godzaligheid geprezen, en met uw hart nog thans de ongerechtigheid begeerd hebt, elke maal, dat gij de zonde in anderen veroordeeld en bestraft, en in u zelf geduld en gediend hebt, ik zeg u, zondaars! alle dergelijke woorden, die uit uwen mond gegaan zijn, zullen tegen u getuigen in den dag der openbaring van onzen Heere Jezus Christus, gelijk de Rechter zelf heeft gezegd: "Uit uwe woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden, " Mattheus 12:37. Ik merk op, dat met wie gij ook spreekt, iedereen zal zeggen, dat hij God dient, Christus liefheeft, in den weg der heiligheid wandelt en geen kwaad te vrezen heeft. En ik merk tevens op, dat degenen, die zelfs de grofste ongerechtigheid begaan, toch dronkenschap, leugentaal, begeerlijkheid, hoogmoed, hoererij en allerlei zonden met de grootste strengheid kunnen veroordelen, en, gelijk ik zei, zelf gaan zij voort, God te verzaken, de zonde te dienen en de lusten des vlezes te volgen. Welnu: alle woorden, die zulke zondaars ter ere der Godzaligheid uitspreken, terwijl zij toch in hun zonden blijven, zullen in het oordeel tegen hen opstaan en hen veroordelen, hun eigen mond zal tegen hun eigene ziel getuigen voor den rechterstoel. "Uit uwen mond zal Ik u oordelen, gij, ontrouwe dienstknecht!" zegt Jezus, "gij wist wie Ik was, dat Ik allen tot Mijne ijverige dienaars begeerde, opdat Ik bij Mijne terugkomst het Mijne met woeker mocht wedereisen, gij had dus met alle vlijt Mijne zaken moeten volbrengen en Mijne glorie bevorderen, maar wijl gij, tegen eigen licht en getuigenis het tegenovergestelde gedaan hebt, gij, engelen! neemt dezen onnutten dienstknecht, en werpt hem in de buitenste duisternis, daar zal weinig zijn en knersing der tanden, hij heeft tegen beter weten gezondigd, hij zal tegen zijn wil ter helle varen. Mattheus 25:26-31, Lukas 18:21-25.

Hetzelfde, zeg ik, zal hun overkomen, die met hunnen mond de zonden van anderen veroordeeld, en zelve de ongerechtigheid gedaan hebben. God zegt: O, gij ellendige zondaar! Gij wist dat de zonde slecht was, gij veroordeelde ze in anderen, gij hebt anderen voor hun zonden bestraft, "daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens! wie gij zijt, die anderen oordeelt-en zelf zonde bedrijft-want waarin gij enen anderen oordeelt, veroordeelt gij u zelve, want gij, die anderen oordeelt, doet dezelfde dingen." Ik moet derhalve, zegt Christus, u als een zondaar beschouwen naar de getuigenis van uwen eigenen mond, gij zijt een verachter Mijner goedheid en van den rijkdom Mijner goedertierenheid, en op deze wijze hebt gij u toorn vergaderd als een schat, in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel

Gods, Romeinen 2:1-5. "Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde, " Jakobus . 4:17. Zo zal God, zeg ik, arme zondaars door hun eigene woorden oordelen en veroordelen, om den eeuwigen dood te ondergaan.

3. God heeft in Zijn Woord gezegd, dat Hij, eer er in den dag des oordeels getuigen zouden ontbreken tegen die werkers der ongerechtigheid, zelfs het stof hunner stad, hetwelk de boden des Evangelies van hun voeten schudden zouden, als getuigen tegen hen zal verwekken, daarom zei Christus tot de zeventigen: "Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten, zo zegt: ook het stof dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden". "En ik zeg u, " voegt Jezus er aan toe, "dat het dien van Sodom verdraaglijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad, " Lukas 10 :10-12.

Het kan zijn, dat het stof der straat (dat aan de voeten eens Evangeliedienaars kleeft, wiens woord der zaligheid gij verwerpt) een getuige tegen u worden zal, al lacht gij thans ook en zegt spottend: Het stof getuigt! Er zal wel gebrek aan getuigen zijn, wanneer zelfs het stof opgeroepen wordt! Zondaar, spot niet! God is gewoon, groten en machtigen te beschamen door het kleine en verachte. En wat zegt gij? Indien God eens tot Farao gezegd had, al ware het ook slechts twee jaren te voren, dat Hij weldra met een geheel leger luizen komen zou, een andermaal met een leger vorsen, dan weer met een heir sprinkhanen, om zijn land te verwoesten, zoudt gij het dan wijsheid in den koning genoemd hebben, zo hij met die bedreiging den gek gestoken had? "Zou den Heere iets te wonderlijk zijn", of "zou Hij het zeggen en niet doen?" In den dag des oordeels zult gij zien, welke kracht al deze dingen hebben, als getuigen tegen de goddelozen. Ik zou meer dergelijke getuigen kunnen opnoemen, maar deze zullen voor ditmaal wel voldoende zijn, want, "in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan", 2 Corinthiërs 13:1. En, op den mond van twee getuigen of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal", Deuteronomium 17:6, Johannes 8:17.

Wanneer nu de boeken geopend, de wet gelezen, de getuigen gehoord, en de goddelozen overtuigd zijn, dan gaat de Rechter over tot het uitspreken van het vonnis.

HET VONNIS EN DE STRAF DER ONRECHTVAARDIGEN.

Thans wordt het oordeel des eeuwigen doods over de goddelozen uitgesproken: "Gaaf weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is", Mattheus 25:41. Gij zijt nu uit het boek der natuur, uit Gods gedenkboek, uit het boek der wet, en uit het boek des levens geoordeeld en schuldig bevonden aan hoogverraad jegens Mijnen Vader en jegens Mij, aan moord op uwe eigene ziel, gelijk deze trouwe en ware getuigen hebben bewezen, toen elk hunner in oprechtheid zijne getuigenis tegen u heeft uitgesproken. Het is onweersprekelijk aangetoond, dat gene bekering, geen geloof enz. in uw hart gewoond heeft, dat gij in uwe zonden gestorven zijt, ook kan ik in het laatste gedeelte van het vierde boek niets vinden, dat enigermate in uw voordeel zou kunnen spreken, niet ene enkele goede daad is daar vermeld. "Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij niet te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij niet geherbergd, naakt, en hebt Mij niet gekleed, ziek en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht." Ik heb naarstiglijk gezocht in het gedenkboek des levens, maar niets goeds van u daarin gevonden. "Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, " Mattheus 25:42, 43.

Zo zal den goddelozen alle overblijfsel van troost en hoop ontnomen worden, en zij beginnen te zuchten en te smeken voor den Rechter, ja, zij schreeuwen, om toch nog de helse verdoemenis te ontgaan, gelijk een drenkeling alles aangrijpt in zijne worsteling om het leven, al is het ook iets, dat hem in geen enkel opzicht baten kan, ja schaden moet, zo, zeg ik, zullen deze arme schepselen voor den Rechter zich op den grond krommen, zij stamelen nog ene klacht, en daarmee is leven en alles voor hen verloren: "Heere, wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Mattheus 25:44.

Gij ziet, hoe moeilijk, ja onmogelijk het den bozen valt, voor goed van het eeuwige leven af te zien. Zij, die op aarde zich niet wilden laten bewegen om den Heere Jezus te zoeken, hoe liefderijk en herhaaldelijk men hen ook smeekte, kunnen Hem thans niet loslaten, zoeken alle mogelijke en onmogelijke middelen op, om Zijne gunst te verwerven, alle redenen en alle macht van woorden worden aangewend om tijd te winnen en de uitvoering te vertragen: Heere, Heere, open! Heere, open ons toch! Mattheus 25:11. "Heere, hebben wij niet in uwen Naam geprofeteerd, en in Uwen Naam duivelen uitgeworpen, en in uwen Naam vele krachten gedaan?" Mattheus 7:22. "Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd", Lukas 13:26. En "wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Mattheus 25:10, 11. O, arme zondaars! hoe traag, hoe node keren zij zich dan van Christus af! Hoe onwillig plukken zij de vruchten van hun goddeloos bestaan! Christus moet eenmaal en andermaal tot hen zeggen: Gaaf weg van Mij, voordat zij eindelijk inderdaad weggaan. Wanneer Hij de deur voor hen gesloten heeft, kloppen zij nog en roepen: Heere, Heere, doe ons open! en al heeft Hij hun geantwoord: Ik ken u niet, toch blijven zo roepen en smeken, zodat Hij hun ten tweede male afwijst met de woorden: "Ik zeg u: Ik ken u niet, vanwaar gij zijt, wijkt van Mij af, alle Gij werkers der ongerechtigheid!" Lukas 13:25-27.

"GAAT WEG VAN MIJ." Hoe vreselijk klinkt dat woord uit Jezus' mond! met welke verpletterende kracht zal dat woord op het hoofd van elke zondaar vallen! Want gij moet niet vergeten, dat de goddelozen, terwijl zij dus voor dien geduchten rechterstoel staan, noodzakelijk en de heerlijkheid des hemels en de ellende der hel moeten aanschouwen. Dan zien zij den God der heerlijkheid, den Koning der heerlijkheid, de heiligen in heerlijkheid, en het Koninkrijk, dat derzelve eeuwige woonplaats wezen zal. Dan zien zij ook de waarde van Christus, en wat het is Zijne gunst te delen, hetgeen zij alles moeten derven. En gelijk zij, zoals ik zei, dit alles zullen aanschouwen, zo zullen zij ook duidelijk den afgrond zien, met het vuur,

den zwavel en de vlammen, die door de Goddelijke gerechtigheid van over lang bereid zijn, Judas 1:4. Ook hun medegenoten zullen zij duidelijk waarnemen. Dan zullen zij verstaan, wat de duivelen zijn, en welke de toestand der verdoemde zielen is, dan staren zij op Kaïn en zijne volgelingen, op Judas met alle verraders, die met hen de eeuwige pijn delen zullen. O, ontzettende dag! O, ontzettend vonnis!

Dit woord "Gaaf weg van Mij, " bevat alzo ene dubbele aanwijzing, en gebiedt den verdoemden tweeërlei. Gaaf weg van den hemel en: Gaaf naar de hel, gaaf weg van het leven, en beërft den dood, gaaf weg van Mij- nu wordt hun de ladder onder de voeten weggenomen, de Heiland keert Zich van hen af, de Heiland werpt ze in de hel. Hij heeft ook macht ontvangen om het vonnis uit te voeren, omdat Hij de Zoon des mensen is, Johannes 5:27. Gaaf weg van Mij, Ik heb u goed willen doen, maar gij hebt niet gewild. Thans, al zijt gij nog zo gewillig en begerig, thans is het te laat.

Gaaf weg van Mij, gij vervloekten!" Gij staat gereed, om der gerechtigheid voldoening te geven, gij vaten des toorns, verlaten en verzaakt van God, gij verachters van God en Zijne lankmoedigheid, thans wordt gij aan Zijne wraak opgeofferd. Toen gij in de wereld waart, hebt gij alles aan de zonde opgeofferd en u zelve enen schat van toorn opgegaard tegen den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, Romeinen 2:3, 6.

Gaaf weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur." Vuur is het onverdraaglijkste, dat bestaat, daarom wordt de toestand der goddelozen na het oordeel bij vuur vergeleken. Wie kan vuur eten, vuur drinken, of te midden der vlammen neerliggen? Toch is dat het lot der verdoemden. Maar de Rechter spreekt niet slechts van vuur, Hij verwijst tot het eeuwige vuur. "Ziet, een klein vuur, hoe groten hoop houts het aansteekt", Jakobus . 3:5. Ene kleine zonde, een klein genoeg, ene kleine onrechtvaardigheid in woord of daad geeft nieuwe brandstof voor dat eeuwige vuur. Daarom wordt het vuur, dat eens de verdoemden zal verslinden, de poel des vuurs" geheten:, En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs", Openbaring 20:15. Weinig bedenkt de zondaar, wanneer hij tegen God zondigt, dat hij zulk een ontzettenden voorraad voor zijne ziel verzamelt, maar dan zal het te laat zijn, daar sterft hun worm niet, noch wordt het vuur uitgeblust, Markus 9:48. Hoezeer de tijd, dat de zonde duurt, kort is, de tijd voor Gods straf is zeer lang.

"Gaaf weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is." In deze bijvoeging: "hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is, " roept de Heere ene nieuwe herinnering in het geheugen der goddelozen wakker. Als wilde Hij zeggen: Wat deze poel des vuurs betreft, waarin gij geworpen wordt, omdat gij de genade veracht hebt, soms heb Ik u er aan herinnerd, wat de gevolgen der zonde zouden zijn, toen Ik bekend maakte, dat Ik dat helse vuur de gevallen engelen bereid had. De duivel is van nature een edeler schepsel dan gij, toch heb Ik hem niet gespaard, toen hij gevallen was. Hij heeft vóór den mens gezondigd, maar Ik heb hem uit den hemel gebannen, in de hel geworpen, en hem daar met eeuwige banden onder de duisternis bewaard, Judas 1:6. Dit had u ter waarschuwing moeten verstrekken, maar gij hebt niet willen horen, Genesis 3:2-5. Daarom: alzo gij gezondigd hebt gelijk hij, en zulks nadat hij gezondigd had en gebonden was tot de eeuwige straf, zo moet zijne straf ook uwe schuldige ziel treffen, Openbaring 20:1. De wereld zou dan overtuigd worden van oordeel, omdat "de overste dezer wereld geoordeeld is", Johannes 16:8. En dit zou geschieden, vóórdat de goddelozen het eeuwige vonnis over zich horen uitspreken, wijl zij echter niet overtuigd wilden zijn, moeten zij die waarheid nu nog eens, maar te laat, vernemen. "Gaaf weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is."

God wil den mens leren, wat gerechtigheid voor hem is, als Hij ze anderen betoont, maar wanneer de mens in den welaangenamen tijd dwaas en zorgeloos is, dan moet hij het in den dag

des oordeels op ene ontzettende wijze toch leren verstaan. Zo was het met de oude wereld: God gaf haar honderd en twintig jaren om zich te bekeren, en om door Noach voor het naderend gevaar gewaarschuwd te worden, maar zij waren zorgeloos en wilden naar Noachs prediking niet luisteren, noch op de werken des Heeren letten. Zijne bedreiging had voor hen gene uitwerking, daarom bracht Hij den zondvloed over die goddeloze mensheid, en zo zal Hij ten jongsten dage Zijn eindgericht brengen over alle onrechtvaardigen, om hen te laat hun verzuim te doen betreuren, Mattheus 24:37-39.

Daarom, zeg ik, wanneer de Rechter van hemel en aarde deze woorden uitspreekt: " Hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is", dan zegt Hij als het ware: Dit vuur, waarin gij thans geworpen zult worden, had u ene waarschuwing kunnen en moeten zijn, toen Ik u liet verkondigen, dat het bereid werd. Het helse vuur is niets nieuws, noch ene onbekende zaak, gij kunt niet beweren, dat gij er in de wereld nooit van gehoord hebt, ook kondet gij niet onderstellen, dat gij, die stof en as zijt, zulk ene geduchte wraak ontgaan zoudt, daar zelfs de engelen, hoger en edeler wezens dan gij, in dat vuur zijn geworpen.

"Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is." Wanneer het vonnis is uitgesproken, dan blijft er nog over, dat het uitgevoerd worde, dat is: dat de verdoemden in het helse vuur worden geworpen. De ganse menigte der goddelozen keert nu in wanhoop van den rechterstoel terug, en zij worden zelfs met haast uitgedreven naar de hel, waarin zij geworpen worden, gelijk een steen in het water, of Farao in de wateren der Rode Zee, Exodus 15:10. Want nu hun alle hoop ontnomen is, moeten zij noodzakelijk zonder toeven in de macht der hel vallen, die vreselijker zijn zal voor hun zielen en ontzettender wroeging in hun gewetens onderhouden, dan mogelijk was bij degenen, die, na Daniël, in den leeuwenkuil geworpen worden, Daniël 6:24, 25.

Dat is hetgeen Paulus noemt "het eeuwig oordeel, " Hebr. 6:2, omdat het het eindoordeel is, dat eeuwig duurt. Vele zijn de oordelen, die God over de kinderen der mensen brengt, nu eens op deze, dan weer op gene wijze, het ene duurt korter, het andere langer, doch alle nemen zij een einde. Zelfs de duivel en zijne engelen, hoe wel zij onder Gods gedachten vloek liggen, en tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard worden, ondergaan thans hun laatste straf nog niet, maar zullen die eerst ten jongsten dage ontvangen, Judas 1:6. Zo is het ook met de verdoemde zielen, want hoewel Sodom en Gomorra met alle zondaars reeds, wat hun zielen aangaat, in de hel liggen, toch moeten zij nog, zoals ik reeds aantoonde, opstaan tot het laatste gericht. Vele oordelen Gods, die in dit leven worden uitgevoerd, hebben ten laatste nog ene heilzame uitwerking voor degenen, die er door getroffen zijn, wijl zij vaak Gods middelen worden om zulke zondaren te bekeren. In dien zin kunnen Zijne oordelen vergeleken worden met de rechterlijke straffen onder de mensenkinderen, die ook vaak den schuldigen ten goede dienen. Het eeuwig oordeel evenwel komt overeen met de doodstraf op aarde, in welken vorm die ook toegepast worde, wijl daarna gene plaatse des berouws meer overblijft. "Dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, enz." Mattheus 25:46. Dat woord "Gaat weg, " is waarschijnlijk het laatste, dat de verdoemden zullen vernemen, daarom zal het dan ook het langste in hun verbrijzelde ziel levendig blijven en hun wroeging verzwaren: er is in eeuwigheid gene mogelijkheid meer om teruggeroepen te worden, het is het eeuwig oordeel.

Wanneer het oordeel voorbij is, blijft het Koninkrijk niet langer in handen van Jezus Christus, want gelijk de aardse rechters, nadat zij hun taak volbracht hebben, hun ambt teruggeven aan den koning die hen benoemd had zo levert ook Jezus Christus thans het koninkrijk aan Zijnen Vader over: dan gaat alles over in de eeuwigheid. De verdoemden worden door de eeuwige gerechtigheid en den eeuwigen toorn verzwolgen, de zaligen beërven het eeuwige leven, en de Zoon zelf geeft het Koninkrijk aan God en den Vader over, "ook de Zoon zelf zal

onderworpen worden Dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles en in allen, " 1 Corinthiërs 15:24-28.

Want nu, en niet eer, is het einde gekomen, zelfs de dood te niet gedaan, want dood, hel, zondaars en duivelen vallen nu samen in den poel, die daar brandt van vuur en sulfere, Openbaring 20:14, 15, 21:8. Nu eindigt de regering van Christus, als de Zoon des mensen en nu houdt de regering der heiligen mede op, nadat zij met Hem geheerst hebben in het Koninkrijk, dat hij om Zijns werks wil van Zijnen Vader ontvangen had. "Daarna zal het einde zijn, " zegt Paulus, "wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben." Maar wanneer zal dat zijn? De Apostel antwoordt op deze vraag: " wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijne voeten zal gelegd hebben." Dit zal niet geschieden, totdat het laatste oordeel is volbracht, want "de laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood. Want God heeft alle dingen Zijnen voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, die Hem alle dingen onderworpen heeft. En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden Dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen, " 1 Corinthiërs 15:24-28.

Al deze dingen zijn nu voorbij: ieder heeft namelijk zijne eigene plaats ingenomen of ontvangen. God, Christus, de heiligen, en de zondaars. Ik zal thans met een enkel woord aangaande den toestand van rechtvaardigen en onrechtvaardigen, na het oordeel, besluiten.

De rechtvaardigen kennen gene vrees meer voor dood, duivel noch hel, de goddelozen hebben alle hoop ten leven verloren.

De vromen hebben al deze vijanden overwonnen, maar de zondaars zijn hun eeuwige prooi geworden.

De heiligen wonen in het eeuwige Licht, de ongerechten in de eeuwige duisternis. Zonder licht, maar toch eeuwig brandend in de hel, zonder te vergaan, immer bevreesd voor dood en hel, en vuriglijk wensende vernietigd te mogen worden. In voortdurenden angst lang in de hel te moeten blijven, en desniettemin verzekerd, dat zij er nimmer uit verlost zullen worden. Aanhoudend vol begeerte naar der zaligen lot, en toch steeds hun heerlijkheid benijdend. Zij begeren er naar, omdat het hun troost en rust zou geven, zij kunnen er niet aan denken, omdat zij die zaligheid onherroepelijk verloren hebben. De wellust der zonde is hun immer na, en tegelijk hun grootste kwelling, verlangend zijn zij, de ongerechtigheid uit hun gedachten te verbannen, hoewel zij zeker weten, dat hun zulks nimmer gelukken zal.

De zaligen worden voortdurend verkwikt door de overdenking der genade, die zij eens ontvingen, de goddelozen aanhoudend gemarteld door het bewustzijn, dat zij die genade versmaad en verworpen hebben.

Wanneer de rechtvaardigen aan hun zonden denken, dan troost hun de gedachte, dat zij er van verlost zijn, maar de onrechtvaardigen knarsen de tanden bij de overweging, dat hun gerechtigheid hen niet voor de hel heeft kunnen bewaren.

De gedachte aan de hel vermeerdert den troost der Godzaligen, maar de voorstelling des hemels is een nieuwe engel voor de zondaars. O, dat eeuwige oordeel! Wat zou ene verdoemde ziel niet willen geven, indien er na duizend, na tienduizend, na millioen jaren een einde kwam aan dat eeuwige oordeel! Maar zij hebben tegen enen eeuwigen God gezondigd, zij hebben ene gerechtigheid beledigd, die nimmer te voldoen is, daarom moeten zij eeuwig blijven in het vuur, dat niet uitgeblust wordt. Rechtvaardig en vreselijk!

Zo zal het met goeden en bozen in het algemeen zijn, maar wanneer de laatsten zo door den vuurpoel zijn verzwolgen, dan zullen zij zien, dat, gelijk wie het meeste goed gedaan heeft, ook de grootste heerlijkheid ontvangt, zo ook wie het diepst gezonken is in zonde en ongerechtigheid, de hevigste foltering en pijn zal te verduren hebben. Want gelijk

overvloedigheid in het goede het hart opent en vatbaar maakt, om uitnemender heerlijkheid te genieten, zo ook bereidt ene meerdere mate van goddeloosheid het hart, om te zwaarder straf te ontvangen. Dit wordt duidelijk uitgesproken in woorden als de volgende: "Ik zeg u, dat het dien van Sodom verdraaglijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad, " Lukas 10:12, omdat genoemde stad tegen meer licht en meer kennis gezondigd had. "Dezen", lezen wij in Lukas 20:47, "zullen zwaarder oordeel ontvangen." Ja, het is gans natuurlijk dat hij, die het meeste licht, de sterkste overtuiging en de meeste vermaning tot bekering ontvangen heeft, dus het dichtste bij den hemel geweest is, ook den zwaarsten val moet doen en in het diepste der hel en der eeuwige ellende terecht komen. Gelijk de ene ster-d.i. de ene heilige-in heerlijkheid verschilt van de andere ster, zo zal er ook onderscheid zijn tussen de verdoemden in de hel. Zo is het ook onder de duivelen: de ene is erger dan de andere, en Beëlzebub is het hoofd of de overste der duivelen, Mattheus 9:34, Markus 3:22. dat is: hij, die te voren in den hemel de meeste heerlijkheid had genoten, is daarna de voornaamste onder de gevallen engelen, onder de duivelen geworden, Jesaja 14:12, hij heeft tegen het meeste licht, de grootste barmhartigheid en goedheid gezondigd, en is daardoor de meester der boosheid geworden, zodat ook hem de zwaarste en vreselijkste straf in de hel ten deel valt. Want dat zal waar zijn van de verdoemden in de hel, wat de Ziener op Patmos van de hoer Babylon schreef: "Zo veel als zij zich zelf verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doet haar aan, " Openbaring 18:7. Kan iemand zich voorstellen, dat Judas, die den Zaligmaker der wereld verraden heeft, niet vreselijker gepijnigd zal worden dan anderen, die in het geheel zo ver niet gekomen zijn? Hij, die zijns Meesters wil geweten en niet gedaan zal hebben, zal met vele slagen geslagen worden, met veel meer slagen dan anderen, die door onwetendheid gezondigd hebben. Maar wat spreek ik van het verschil van ellende in de hel! Hij, die ook maar de lichtste straf ontvangt, moet toch den vollen beker van Gods toorn ledigen, de geringste mate van toorn is toch Gods toorn tegen de zonde, de tweede dood, die over de verdoemde ziel voor eeuwig macht behoudt. "En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs, dit is de tweede dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs, " Openbaring 20:14, 15.